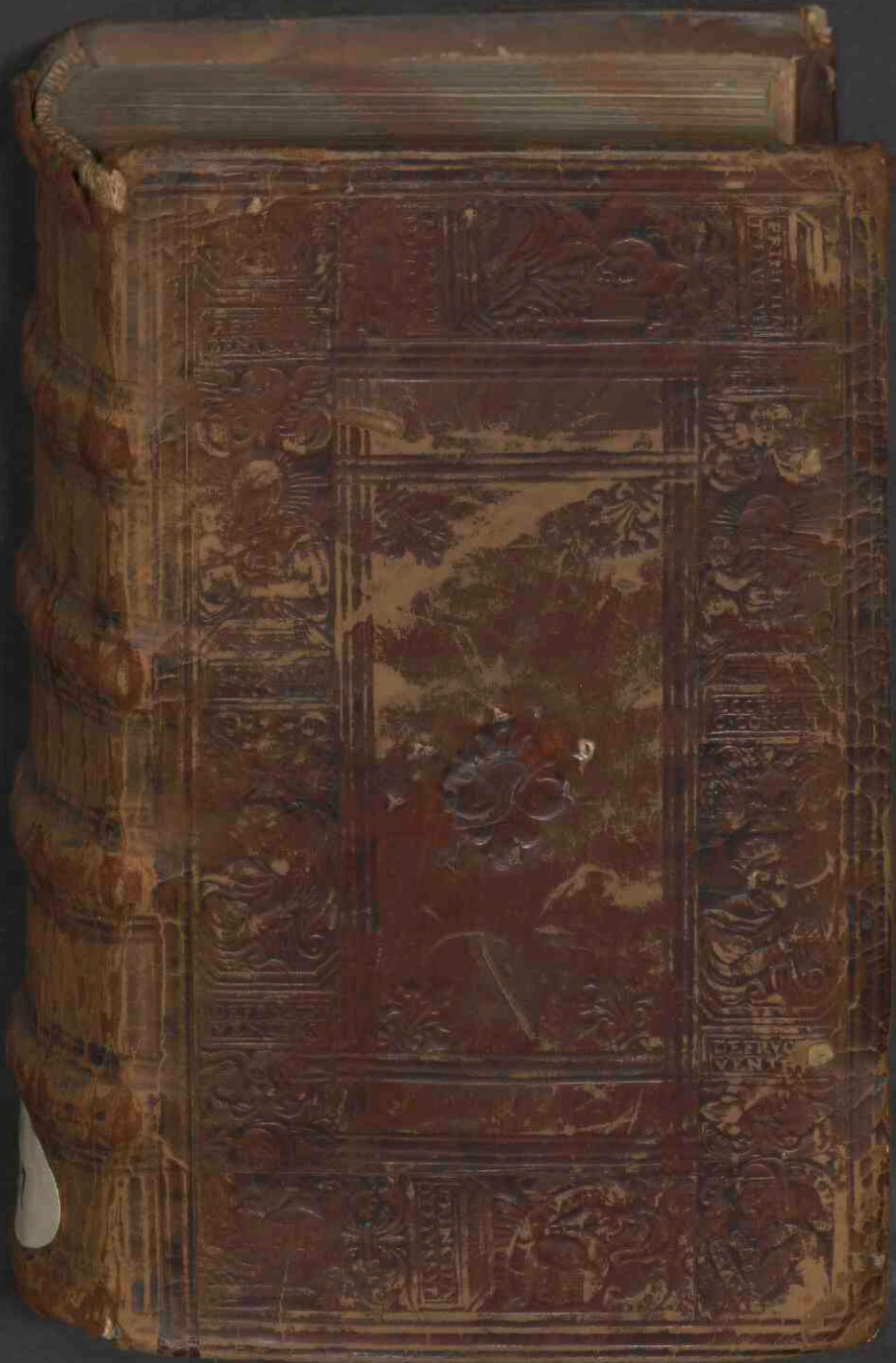

Apologia brevis et necessaria Marci Beumleri Tigurini, in qua primo? exponuntur caussæ, cur Iacobi Andree? manus & lingua, instar Ismaelis, sit contra omnes. : Deinde diluuntur falsæ criminationes, quas in postremis suis scriptis adversus D. Jo. Jacobum Gryne?um, partim in Marcum Beumlerum, partim in D. Huldrichum Zwinglium, partim deni?que in inclitam Rempub. Tigurinam, sine fronte & mente confinxit.

<https://hdl.handle.net/1874/424455>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

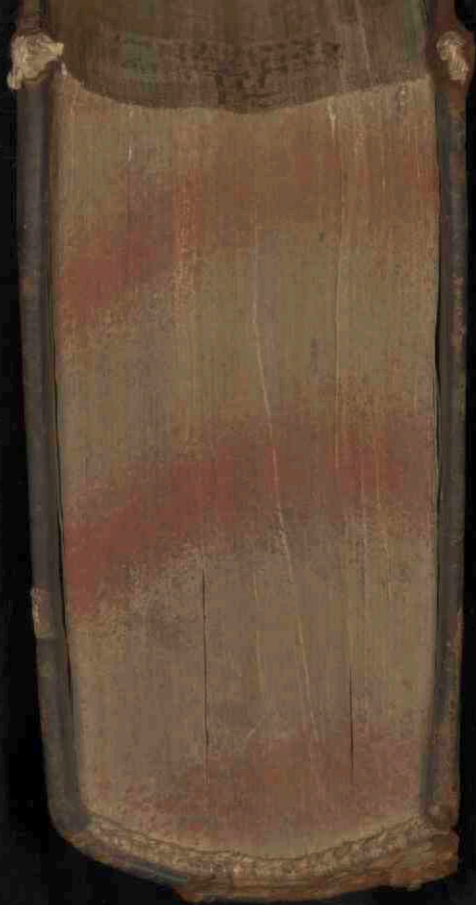
Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

E oct.

357

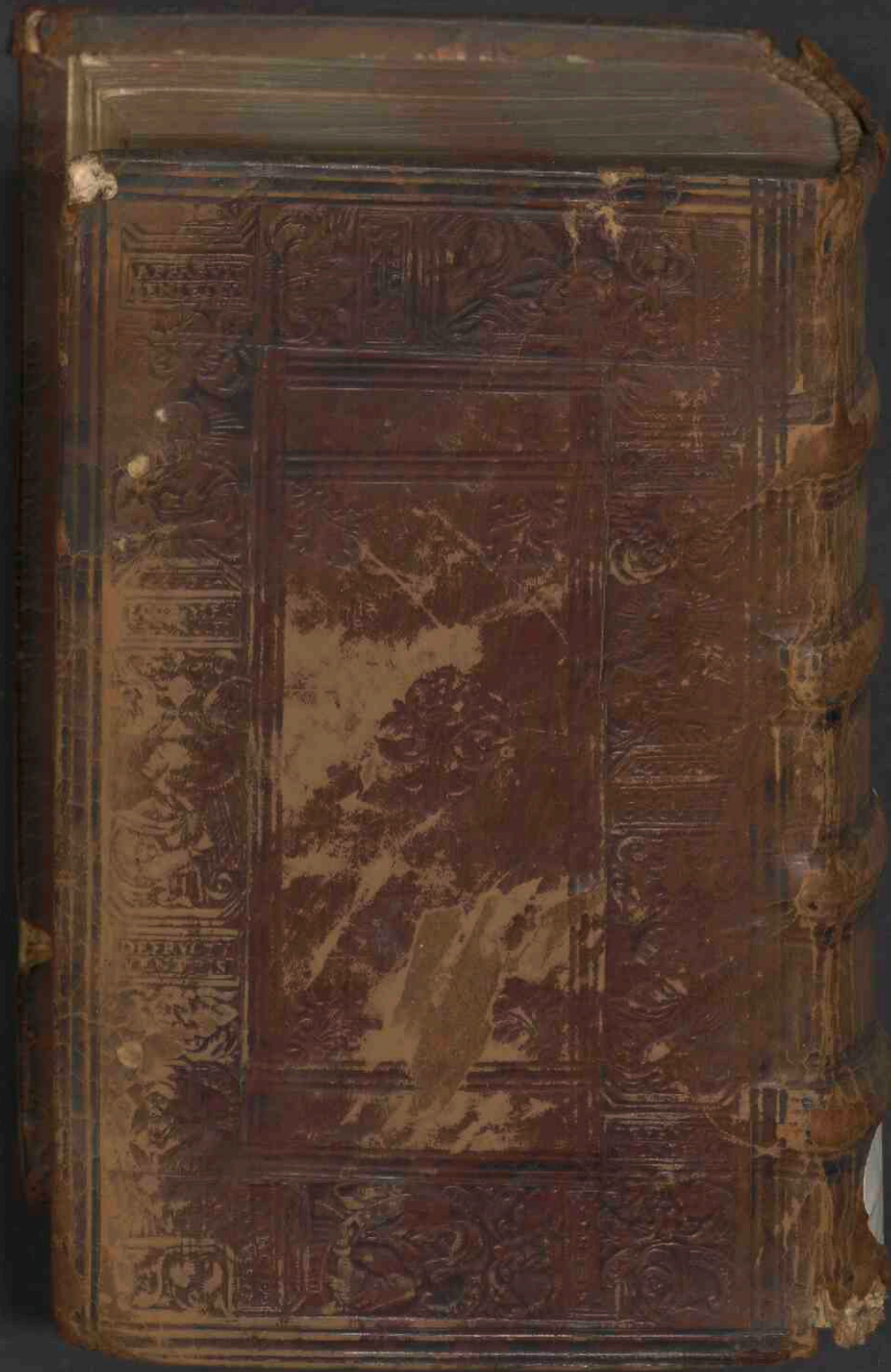
U.B.U.

21

III
Cathedral
Anhalt

357
Theologia

Octavo n°. 357.

quasi siue i quocumque admissum est et in p[ro]prietate placuit remanere p[ro]p[ri]etate
e. q. m. r. c. et. s. e. q. etiam et. u. q. v. v. d. v. et. i. v. et. f. r. et. p. et. s. i. p[ro]cedunt
fi et. c. et. et. h. i. que facit p[ro]prietatē id est quia rebus e[st] alienatē nō p[ro]
u[er]o et p[ro]hibetur i[ur]e h[er]editatis. s; e[st] e[st] p[ro]prietate ualeat quocumque fouet et si rem
b[us] a d[iv]isio[n]e u[er]o e[st] e[st] recipere ad d[iv]isio[n]em e[st] non d[iv]isio[n]e ar. f. si rem
tur. eius qm i p[ro]prietate et. i. q. v. si quis s[er]u[us] m[er]it[us] et b; q[ui] firmat littera h[ic] i
aliquis i iustis acquirat e[st] n[on] quid et illud castabunt[ur] am p[ro]prietate
p[ro]prietate p[ro]prietate et. q. q. q. modum ai i q[ui] modo reb; q[ui] f[er]unt. f. c. et. q. si neq[ue]re

92
B

1

APOLOGIA BREVIS ET NECES-

SARIA MARCI BEVMLERI

Tigurini, in qua primò exponuntur causse,
cur Iacobi Andree manus & lingua, instar Is-
maelis, sit contra omnes. Deinde diluuntur
falsæ criminationes, quas in postremis suis
scriptis aduersus D. Io. Iacobum Gryncum,
partim in Marcum Beumlerum, partim in
D. Huldrichum Zuinglium, partim de-
nique in inclitam Rempub. Tigu-
rinam, sine fronte & men-
te, confinxit.

Ex domo Buzeli.

PSALM. CXIX.

Veniant mihi misericordie tuæ Iehoa-
ua: salus tua secundum sermonem tuum.
Ut respondeam probro me afficienti ver-
bum: quia confido verbo tuo.

TIGVRI APVD CHRISTOPH.
FROSCH. M. D. LXXV.

I
E
C
i
t

L
b
4
i
r
8

L

REVERENDIS

ET CLARISSIMIS VIRIS, EC-
CLESIAE SCHOLAEQUE, IN
inclita vrbe Tigurina, Antistitibus, Domi-
nis, Patronis, ac Præceptoribus suis in Chri-
sto Iesu sibi plurimum amandis, salu-
rem, pacem, & gratiam à Deo pa-
tre luminum, precatur:

QUOTIESCUNQUE, cla-
rissimi Viri, Patroni ac Præ-
ceptores plurimum reuerendi,
de statu & conditione, quæ Ec-
clesiâ nostra post restitutam

Euangelij doctrinam vsa est & etiamnum
hodie vtitur, cogito: toties in memoriam re-
deo præclari & experientia omnium tempo-
rum comprobati dicti, quod extat apud Eu-
ripidem:

ἢ καὶ ἔστιν χροεῖς ἰδ' εἶν τὰ κερὰ καὶ τὰ ἰατρὰ,
ἀλλ' ἔστι πρὸς τὸ ὑμεροσικ.

Nam etiam si magna & multa beneficia
à Deo accepit: tamen ea quoque suis diffi-

E P I S T O L A

cultatibus, quibus quodammodo temperan-
 tur, non carent. Domi quidem alta semper
 fuit pax, summa concordia, constans in do-
 Arina consensio, mutuus docentium & di-
 scentium minimeq; fucatus amor, alacre ver-
 bum Dei promouendi studium. Magna pro-
 fectò bona liberalitate Dei admirabili con-
 cessa. Intuemini enim non solum vicinas
 Respub. sed etiam animis vestris lustrate to-
 rum terrarum orbem: atque modò enumera-
 ta bona nemini, ita vt nobis, euenisse cogno-
 scetis. Quò autem præclariora illa sunt, &
 quo paucioribus obtingunt, eò ardentius
 Deus nobis orandus & exorandus est, vt
 nobis illa, tanquam salutaria halcyonia, diu-
 turna & constantia esse velit: nobisq; sum-
 mis viribus enitendum, vt ne vllò modo à
 nobis violentur, sed sarta tecta q; potius con-
 seruentur. Hoc autem proculdubio conse-
 quemur, si, maiorum nostrorum vestigijs in-
 sistendo, maioris fecerimus publicum quàm
 priuatum commodum: si gloriæ potius Dei,
 quàm nostræ honori consulere & seruire stu-
 duerimus: si maiores natu, nobis iunioribus

pietate

DEDICATORIA.

pietate, sobrietate, modestia, constantia, studio, industria, vigilantia præluxerint, atque ad omne virtutum genus quasi faces præculerint: si denique nos iuniores egregias illas Patrum & Præceptorum virtutes, quæ hætenus, absit assentationis suspicio, haud obscurè emicuerunt, exprimere & consequi sedulò laborauerimus. Nam hæc sunt illa seminaria, hæc sunt fundamenta & fulcra, quibus res florentes propagantur, confirmantur, aulescunt & stabiluntur.

Ad hæc verò studia excitabimur & prouehemur omnes, si cogitauerimus ista, quibus liberalissimo Dei munere fruimur bona, suas quoque habere difficultates, neque extra omnem teli iactum, ut est in veteri prouerbio, posita esse: sed à pluribus oppugnari, quàm vulgus existimare possit: atque idcirco nobis circumspèctè agendum esse. Nam quotidie audimus non solùm nos, sed etiam maiores nostros, heroes illos nunquam satis laudatos, per quos Deus veram Euangelij lucem nobis reddidit, ab homi-

EPISTOLA

nibus inquietis intolerabilibus conuicijs onerari, gravissimorum errorum accusari, falsorum criminum insimulari, diris & iniquis anathematismis feriri, omnium haeticorum post homines natos pessimos nocentissimosq; proclamari & ubiq; proscribi. Neque verò hæc à Pontificijs solum, quos scimus à nobis capitali *regi odij* odio disfidere, sed etiam & quidem multò magis & immodestius ab ijs, qui iugum Pontificium abiecerunt, & vnà nobiscum de Euangelio & vno Christo mediatore gloriantur, perpetrantur: ita vt ab illis non magis, quam ab his nobis meruendam & cauendum sit. Hæc hæc sunt illa, Patres & Præceptores reuerendi, quæ nos ad studium pacis, mui amoris exuscitare debent: hæc sunt, quæ nos diligentiam & operas coniungendas inuitare debent: hæc denique sunt, quæ nos ad domesticas inimicitias, ad clandestina odia, ad priuatas similtates, si quædam inter nos existant, deponendas & extinguendas impellere merito debent: siqui dem nobis ipsi, siquidem

DEDICATORIA.

conscientiæ nostrorum auditorum, siquidem patriæ, siquidem gloriæ Dei consultum volumus. Nam nullam aliam ob causam Deus, prudentissimus Pater, nos externis illis malis urgeri & premi sinit, quàm ut socordiam & soporem ex animis nostris eiciat, & studium boni publici tuendi in nobis accendat, ut operas nostras coniungamus, easq; in externos hostes propulsandos conuertamus. Et certè ut nullum optatius, nullum præstantius, nullum denique iucundius bonum hominibus obtingit in hac vita, quàm fratrum simul habitantium constans concordia & mutuus minimeq; fucatus amor: ita nulla res est & esse debet, quæ illius tanti tamq; necessarij boni vinculum arctius constringat, fidelius contineat, fortius corroboret, quàm externorum hostium violentia, iniuria, & impetus. Huiusce rei cum aliæ vrbes & Respub. multæ, tum verò florentissimum illud Romanorum Imperium luculentissima documenta nobis dederunt. Nam dum ab externis hostibus infesta

E P I S T O L A

rentur & exercerentur Romani, constans inter eos colebatur concordia, coniunctissimè & amantissimè viuebant, operas mutuas sibi assidue præstabant, consilia communicabant, se mutuò tolerabant: atque hac ratione eorum res augebantur & incrementa sumebant. At verò, externis hostibus deuictis, rebus omnibus terra mariq; pacatis & in tuto collocatis, in propria ruebant viscera, ciuilia & intestina bella, que nunquam non tristissimas calamitates portendunt, mouebant, de dominatu hostiliter dimicabant. Quibus etiam rebus & moribus effectum est, vt potentissimum illud Imperium, quod dum ciues concordēs erant, inuictum putabatur, & omnibus instar Gorgonis, terrorem incutiebat, non solum labefactaretur, sed planè defloresceret funditusque periret. Vbi verò externis etiam hostibus ingruentibus animi Antistitum ambitione turgentes, inuicem insanientes, simultate laborantes distrahuntur & discordant, ibi, ibi inquam certissima & tristissima

DEDICATORIA.

ma ira diuina & παρολεθείας mox subse-
 cutura indicia sese ostendunt. Atq; hac ita
 esse primùm Atheniensium Respub. tempo-
 re Demosthenis & Philippi: postea verò Iu-
 deorum, post Christum in cœlum sublatum,
 luculentissimè demonstrarunt. Quæ cum ma-
 iores nostri, Huldricum Zuinglium puto,
 Leonem Iudæ, Henrichum Bullingerū, Ot-
 tonem Vuerdmullerum, Conradum Pellica-
 num, Theodorum Bibliandrum, Iohannem
 Vuolfsum, Petrum Martyrem, Iosiam Sim-
 lerum, & vestrum quoq; nōnullos, quos Deus
 hæctenus superstites esse voluit, considera-
 rent, nulli rei sibi tam accuratè studendū iudi-
 carunt, quàm mutuo amori, quàm paci & cō-
 cordiæ domesticæ: nihilq; sibi tam præcauen-
 dum existimarunt, quàm caussas contentio-
 num & dissidiorum emulationumq; intesti-
 narum. Intelligebant enim homines alta
 quadam mente præditi, se nulla alia ratione
 molem negotiorū & periculorum quæ ab ex-
 ternis hostibus parabantur, sustinere ac pro-
 pulsare posse. Quàm verò egregiè & lauda-
 biliter suum illum laudabilem finem, quem

EPISTOLA

fibi proponebant omnes, consecuti sint, non solum nos nouimus & cum magna voluptate recordamur: sed etiam exteri homines saepenumero mihi narrare & in memoriam reuocare solent. *Vtinam utinam Deus, in cuius manu omnia sunt & cuius nutu omnia reguntur, nobis omnibus eam mercedem donet, ut posthabitis omnibus offensionibus, depositis similitudinibus, neglectis proprijs commodis ad mutuum amorem conseruandum, ad publicam cōcordiam sancendam, ad operas strenuè coniungendas, ut antea semper, sic in posterum quoq; conspiremus: quandoquidem intelligimus aduersarios non modò non mitescere, sed indies magis magisq; exasperari. Ad hunc modū si hæc mala, quibus Deus nos exercet, usurpauerimus, rectissimè de nobis dici poterit, quod alicubi Plutarchus grauius, prudenter, elegantique simili docuit:*
καθ' ἅπερ ταῖς μελίταις φέρεται μέλει τὸ σριμύτατον καὶ ξηρότατον ὁ δῦμος: οὕτως οἱ φρόνημοι ἀπὸ τῆς δυσχερεσάτων πραγμάτων πολλάκις οἰκείοντι καὶ χρήσιμον αὐτοῖς λαμβάνουσι, Id est, Quemadmodum apes
dulcia

DEDICATORIA.

dulcia mella è thymo amarissimo & siccissimo conficiunt: sic & cordati homines è difficillimis rebus sæpenumero magnum commodum & fructum capiunt. Quod autem, queso vos omnes, maius commodum ex importunitis aduersariorum nostrorum clamoribus ad nos redeat, quàm animorum nostrorum coniunctio & mutuus amor? qui quantum possit, ex ijs quæ hactenus diximus, cognoscatur. Et certè in vita humana ita caute & prouidè omnino nobis necessarioq; agendū est: siquidē benè beateq; viuere volumus. Etenim ἡ ἀνθρώπων πραγμάτων, ut idē Plutar. venustissimè scripsit, καθαρόν ἐστὶν καὶ αἰγιές, ἀλλ' ὡσπερ ἐν μουσικῇ βαρεῖς φθόγγοι καὶ ὀξεῖς: ἐν δὲ γραμματικῇ φωνήεντα καὶ ἄφωνα γράμματα. Μουσικὸς δὲ καὶ γραμματικὸς, ἔχ' ὁ θάτερα δυσχεραίων, καὶ ὑποβολῶν, ἀλλ' ὁ εἴσι χρῆσθαι καὶ μιγνύναι πρὸς τὸ δικαίον ὅτις ἀμφοτέρω καὶ ἡδ' πραγμάτων, Id est, In rebus humanis nihil purum & sincerū. Sed quem admodum in Musica graues sunt soni & acuti; in Grammatica verò literæ vocales &

EPISTOLA

muta. Musicus verò & Grammaticus, non qui alterutra agrè fert aut fugit, sed qui omnia tractare & vtiliter temperare potest: Idem vsuuenit in rebus humanis. Nam ibi res lata & tristes perpetuò temperantur: prudens ergò est, qui vtrasq; in suum cōmodum conuertere nouit. Talem autem Paulum fuisse ex Epist. ad Philip. ca. 4. intelligitur. Nam ego didici, inquit, in quibus sum, ijs ipsis esse contentus. Noui autem deprimi, non ui etiam abundare seu extolli: vbiq; & in omnibus initiatus sum, & ad saturitatem & ad esuritionem, tum ad abundantiam, tum ad inopiam.

Cum verò me nō fugiat, vos omnes summo studio, posthabitis omnibus impedimentis, ad hanc metam, de qua dixi, contendere: nō possum intermittere, quin hanc meam Apologiam aduersus immoderatos Iacobi Andree sarcasmos, & iniquas criminationes, quas in vltimis suis scriptis aduersus D. Io. Iacobū Grynæum, non solum in me, alumnū & discipulū vestrum, sed etiam in Ecclesiarum nostrarū Reformatorem constantissimum

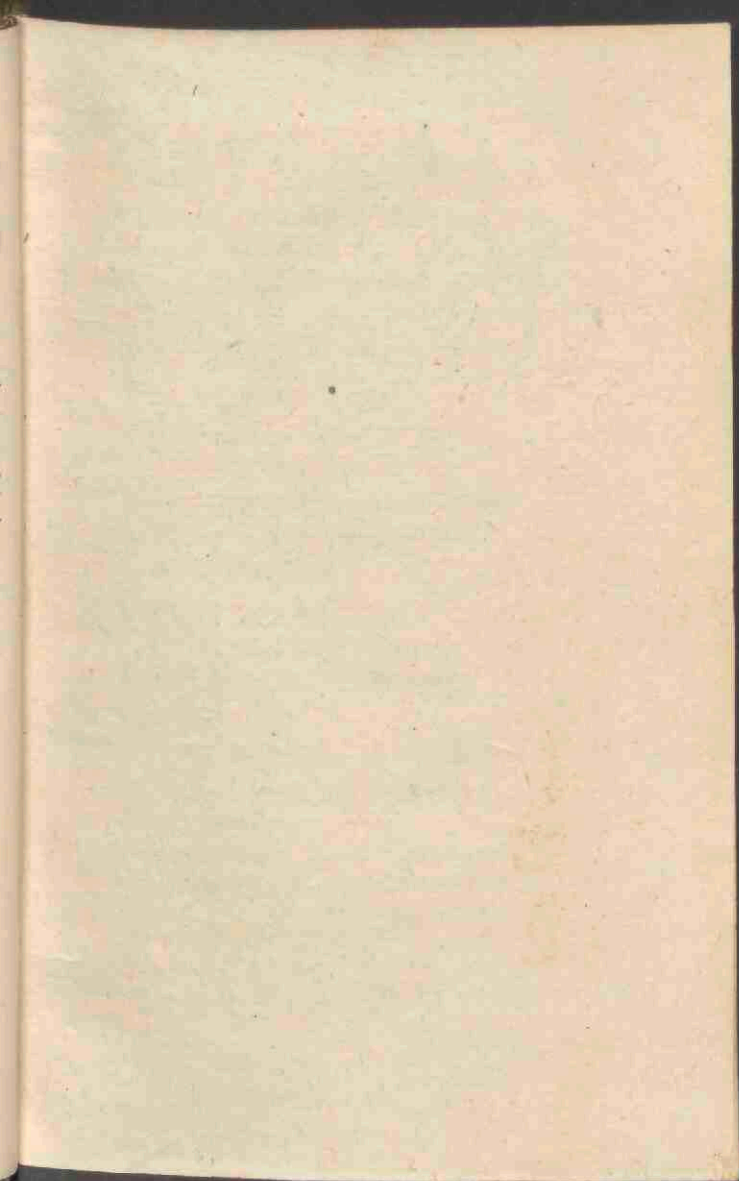
DEDICATORIA.

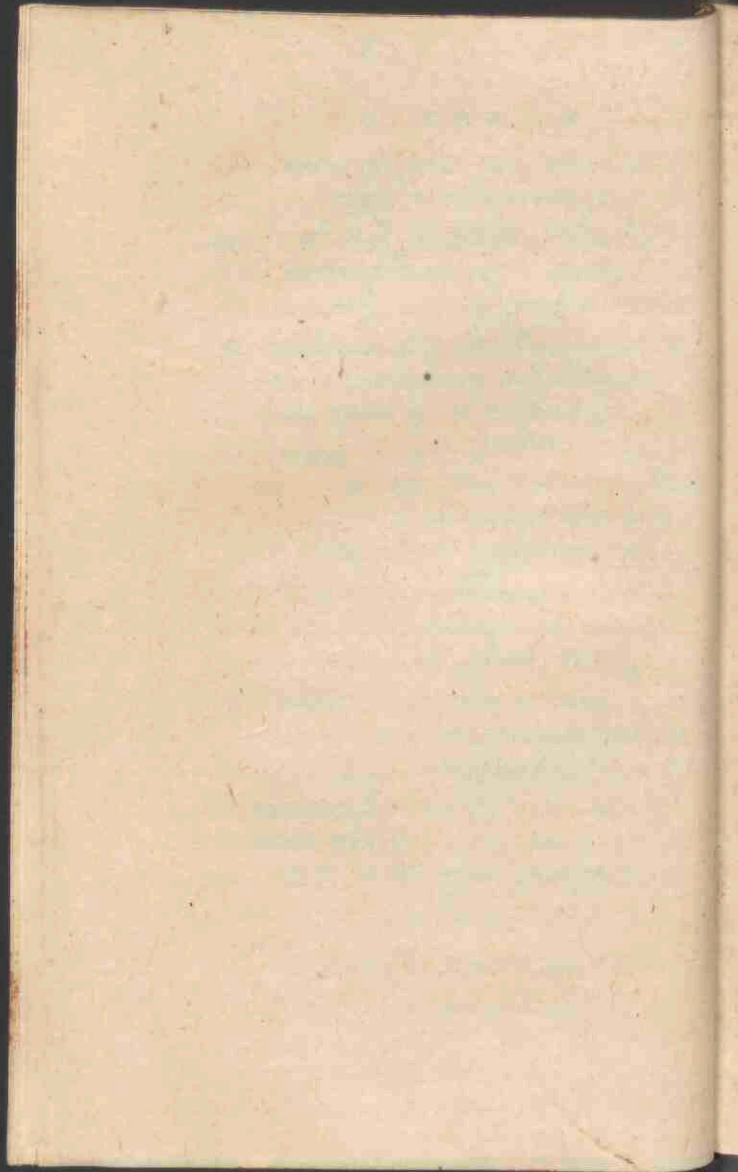
rissimum, D. Huldricum Zuinglium, nec
 solum in illum, sed etiam in totam nostram
 Ecclesiam & Rempub. impotenter euomuit,
 in clarissimo vestro omnibusq; pijs iucundis-
 simo nomine apparere curarem. Id verò ve-
 rò libentius & audacius facerem, duæ quoq;
 aliæ causæ accesserunt. Nam primò hanc
 causam, quam tuendam suscepi, vobis vnà
 mecum communem esse neminem vestrum
 dubitare, nedum inficiari arbitror. Agitur
 namq; hoc loco non mea solum fama, quam
 ab Andrea, homine ad calumniandum nato,
 arrodi haud ægrè fero, sed multò magis do-
 ctrinæ, quam ex verbo Dei profitemur veri-
 tas, Ecclesiæ Patriæq; nostræ existimatio.
 Quam hęc homo non solum extenuat, sed e-
 tiam passim in suis scriptis hostiliter inua-
 dit, atq; toti mundo inuisam suspectamq; red-
 dere conatur. Deinde vestræ egregiæ erga
 me voluntatis & studij tot iam tantaq; con-
 stant documenta, vt ingratitude nota mi-
 hi necessariò subeunda foret, nisi tandem a-
 liquando grati mei erga vos omnes animi spe-
 cimen aliquod ederẽ. Etenim nõ solum domi-
 apud vos dum vixi, me quam optimè insti-

EPISTOLA

tui curauistis: sed postea quoq; vnanimi consensu grauissimog; iudicio, exieras quoq; Academias. primò Tubingensem, postea Basiliensem, nunc verò Heidelbergensem, non secus ac si in meam salutem conspirassetis omnes, mihi inuisendas frequentandasq; duxistis: ita tamen vt mei absentis non minorem curam & rationem, quàm presentis habeatis. Itaq; accipite vestrorū in me meritorum & beneficiorū ἀντίδωρον: exiguum quidem illud ἔστι μὲν δαυὸς ἀντίππορον: mea tamē in vos singulos obseruantia & gratitudinis testimonium: atq; meorum studiorum eam, quam hactenus, suscipite curam: idq; vt faciatis maiorem in modum rogo & obsecro. Deus pater omnium bonorum det nobis omnibus, vt militemus bonam militiam, seruemus fidem & bonam conscientiam, cursum cōsummemus, ac tandem consequamur coronam, quā reddet Dominus in illo die, omnibus qui expectauerunt illustrem illius illum aduentū. Dat. Heidelbergæ Cal. Feb. Anni 1585.

Vestratum D. D. obseruantissimus
 Marcus Beumlerus.

CONTRA D. IA-

COBI ANDREAE SCRIPTA,
QVIBVS DISPVTATIONEM
de Eucharistia in Academia Heidelbergensi ha-
bitam, praeside D. Ioanne Iacobo Gryneo
criminatur, Marci Beumleri
Apologia.

C A P V T I.

Exponuntur in hoc Capite aliquot cau-
se, quibus Iacobus Andreæ compulsus,
optimo cuiq; *et per d'ns* maledicit.

POSTEA QVAM bina Ia-
cobi Andreæ scripta, quæ ad-
uersus orthodoxam, mode-
stam, pioq; studio institutam Di-
putationem, de Eucharistia
Heidelbergensem iracundè confecit, legi,
ac meo modulo ponderavi: animum meum va-
riè affici animaduerti.

Nam primò non paruum animo meo ca-
piebam dolorem, cum viderem hominè istum,
qui hodie in Ecclesijs reformatis primas ad se
deferri atq; sibi concedi flagitat, eò contuma-
cix & impudentix processisse, vt neq; pudo-
ris, neq; modestix, neq; pacis & tranquilita-

M. BEV MLERI

ris publicæ, neq; veritatis illustrandæ ullam rationem habere, aut vlllo studio duci, facile à quouis deprehendatur.

Proinde in hisce suis iracundis scriptis, cum veritatem nullo modo obscurare, nedum expugnare possit (in quod tamen summa animi contentione incumbit) non solum in ipsum auctorem, cuius candor, pietas, & eruditio à pluribus, quam fortasse velit Andreas, commendatur, virus acerbitatis suæ effundit, eumq; multorum falsorum criminum insimulat: sed etiam in alios bonos quoslibet, qui partim ante multos ab hinc annos ex hac mortali vita in cœlestem patriam commigrarunt, partim verò Ecclesiæ Reiq; pub. vsui ornamentoq; sunt, atq; dum vitæ huius vsura ipsis concedetur, erunt, instar Herculis furentis incitato cursu, fertur, debacchatur, & varijs conuitijs inuehitur.

Etenim Beatissimæ memoriæ Friderichum tertium, comitem Palatinum, &c. Zuin-
glium, Oecolampadium, Calvinum, Mar-
rem, Bullingerum, Melanchtonem, Erastum,
cæterosq; eorum in verbo Dei propagando, in
Ecclesia instauranda, in Papatu demoliendo,
in bonis literis reparandis fidelissimos socios,
magna præclaratq; Rerūp. & ecclesiarū lumina
& columina, è sepulchris eruere, de cœlo de-
turbare suisq; conuicijs in ima tartara præci-
pitare conatur.

Deinde verò superstites Dei seruos, mul-
tis &

tis & magnis Dei donis ornatos, qui egregia
 sua virtute, & eruditione Iacobi Andreae lumi-
 nibus minimè luminosis plurimum obstruunt,
 grauibus conuicijs insequitur, intquīs contu-
 melijs lacerat, falsis criminibus tanquam lapi-
 dibus Simei, obruere, homo iracundus contem-
 dit. Cuiusmodi sunt Illustrissimus Princeps Io-
 hannes Casimirus, Electoralis Palatinatus,
 volente Deo, inuito Andrea, Administrator
 æquissimus, alter nostræ ætatis Iosias, Eccle-
 siæ Dei nutricius, quod vehementer vrit An-
 dreæ, constantissimus & prudentissimus, Fri-
 dericus Ehemius Cancellarius eius celsitudi-
 nis magnificus Fridericus Vuidebramus, Chri-
 stophorus Bezelius, Caspar Cruziger, Theo-
 dorus Beza, Lambertus Danæus, Iacobus Gry-
 næus, Daniel Toffanus, & alij qui se ad pedes
 Nouæ Dæe Vbiquitatis, quam nuper Iacobus
 Andreae à suis antecessoribus conceptam, è ni-
 do infelicitè exclusit, abijcere, eamq; exoscula-
 ri recusant. Neq; verò crudelis Andreae ani-
 mus, istis commemoratis placari, aut sedari
 potest: sed insuper (immane facinus) classicum
 canit, atq; controuersiam non amplius amica
 collatione sententiarum, sed potentia Princi-
 pum atq; adeo armis disceptandam, aduersa-
 riorumq; dogma reprimendum esse, haud ob-
 scurè innuit, & præ se fert. Nam non satis ha-
 bet toti mundo probasse, se ipso Paræcione ma-
 ledicentior em esse: sed etiam vult de se dici.

M. BEVMLERI

— Quo non prestantior alter,
 AERE cedere viros Martemq; accendere cantu.

Item illud:

— Καπι τῷδε ἀνίσταται

Ἀνὴρ, ἀθυρόβλαστος, ἰσχυρὸν θεόσει,
 Θορύβῳ τε πίσινος, κᾱ μαθεῖ παρρησία,
 Πιθανὸς ἐτ' αὐτὸς εὐεβαλεῖν κακῶ πνι.

Id est,

Sub ista surgit quispiam vir, cuius os
 Carebat ostio, valens audacia,
 Turba obsequens & imperite audacia:
 Qui orationis posset eloquentia
 Malo vel ipsos principes inuoluere.

Hæc, hæc, inquam, sunt, quæ mihi in scri-
 ptis Iacobi Andreæ dolorem attulerunt, & quæ
 omnibus pijs mentibus seriò legenda deplo-
 randaq; esse non sine grauisima causa mihi iu-
 dicare videor. Id quod omnes pijs, quibus tri-
 stis illa Iosephi contritio seriò dolet, libenter
 vnà mecum fatebuntur, si prius mecum causas,
 vnde proficiscuntur, & finem ad quem tanquã
 ad scopum propositũ, tendunt, recognouerint.
 Nam rem quamlibet nosse, est in cognitionem
 causarum eius peruenire. Causæ verò quibus
 Andreas tanquam furijs exagitatũ γυμνῆ κε
 φαλῆ aperto capite, id est impudica impudici-
 tia & ἀχαλίνῳ σώματι effrenato ore in opti-
 mum quens grassatur, sex potissimum, ne o-
 mnes præcisè conlecter, percenseri posse vi-
 dentur.

Prima

Prima est contemptus verbi Dei, qui in ipsum Deum redundat, & ex quo tanquam putidissimo fonte omnia flagitia promanant. Si enim Iacobus Andreas verbum Dei in pretio aliquo habendum & observandum existimaret, neuiquam tam temerè, tam immani audacia, tam importuno scelere in seruos Dei, tam viuos quàm mortuos, tot tantisque donis auctos & ornatos, linguam suam iracundam stringeret, nec ore suo exireni, & in sublimi posito, tanquam inflato plenoque folle, ἢ δὴ κακίας ἢ σὺ κοφαντίας πνέοι, Cæcias & calumnias spiraret: neque temerè garriendo, duriter loquendo, sese thraſonicè iactitādo tantas tēpestates concitaret. Quando quidē non ignorat Deum fraudulentæ & audaci linguæ grauissimè succensere: nec solum succensere, sed etiā grauissimas pœnas comminari: nec solum comminari, sed etiā quotidie irrogare, sæpenumero irrogasse, & in posterum irrogaturum esse. Cum tamen, quod ego fat scio, atque his meis oculis vidi, non semel, maiorem temporis partem in equili quàm in Musæo consumat, & accuratori studio equos alar, quàm sacras literas tractet & euoluat, id quod etiā ex Scriptis eius colligitur, quæ equisonis potius leuitatem, quàm Theologi grauitatem redolent, suggeram ei trium istorum, quorum modo memini testimonia & exempla ex sacrarum literarum thesauro deprompta.

M. BEVMLERI

De indignatione igitur & odio Dei in petulantem & fraudulentam linguam luculentus & grauis locus extat Prouerb. 7. ver. 16. 17. 18. 19. quam totius Ecclesiæ & publici commodi causa etiam atq; etiam secum perpendere & apud animum suum deponere peruelim.

Sex sunt (ait sapientia) quæ odit Iehoua, imò septem sunt abominanda eius anima.

Oculos sublimes, linguam mendacem, & manus effundentes sanguinem innocentem.

Cor quod molitur cogitationes iniquas, festinantes pedes, vt currant ad malum.

Qui loquitur mendacia, testem mendacem: & immittentem iurgia inter fratres.

Pœnarum grauissimarum catalogum si requirat Andreas, inspiciat Psalm. 109. 11. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. Nam ibi plusquam se decim genera, & illa quidem haud leuia enumerantur: quæ Iacobus nullo modo effugere poterit, nisi κατὰ καιρὸν maturè & seria pœnitentia sibi ab ista κακῆς θείας insania temperet, atque elleboro sumpto ad mentem redeat: quod vt tandem facere possit, ita me Deus bene amet ἀδιαλείπτως continenter & ex animo precor:

Præfice super eum (inquit Psalter prophetas) impium, & aduersarius ster à dextris eius:

Dum iudicatur ipse, exeat improbus & preces eius vertantur in peccatum:

Sint

Sint dies eius pauci: præfecturam eius accipiat alter.

Sint filij eius pupilli: & vxor eius vidua.

Et vagando vagentur filij eius & mendicet: & quærant e locis suis vastatis.

Illaqueat fœnerator quæcunq; sunt illi: & diripiant extranei laborem eius.

Non sit ei prorogans beneficentiam: & non sit qui misereatur pupillorum eius.

Sit posteritas eius in exitium. in generatione altera deleatur nomen ipsorum:

In memoriam veniat iniquitas patrum eius coram Iehoua, & scelus matris eius non deleatur.

Sint coram Iehoua semper: & deleat e terra memoriam ipsorum.

Exempla pœnarum si desideret Andreas, in memoriam sibi reuocet, si modo iracundia & melancholia monastica permittat, quàm tristes exitus habuerint, & quàm ingrata sui memoriam reliquerint Simej filius Gera, 1. Reg. 2. Achitophel 2. Sam. cap. 17. Haman. Ester. 7. Accusatores Danielis. Dan. 7 Duo senes iudices qui Susannam falso adulterij ream agebant Daniel 13.

Commemorabile quorq; est & posteritatis memoria dignum, quod Plutarchus de calumniatoribus Socratis eorumq; pœna literis protulit his verbis: Τὴς γὰρ σωκράτει συνοφάντησαντας, ὡς εἰς ἑκατον κακίας ἔληλακό-

M. BEVMLEKI

τας, οὕτως ἐμίσησαν οἱ πολῖται καὶ ἀπε-
 σέφθησαν, ὡς μήτε πῦρ αὖειν, μήτε ἀπο-
 κείνεται συνθανομύοις, μήτε λουομύ-
 νης κοινωνεῖν ὕδατος, ἀλλ' ἀναγκάζειν ἐ-
 κείνο ἐκχεῖν τὰς ἀδραχύτας, ὡς μεμιασ-
 μόνον. Hoc est, Eos igitur qui Socratem
 suis calumnijs oppresserunt, tanquam ad ex-
 tremam malitiam profligatos tanto odio ha-
 buerunt ciues atque ita abhorrerunt ab eis,
 vt neque ignem accenderent, neque interro-
 gantibus responderent, neque eiusdem aquæ
 cum ijs in balneo participes esse vellent, sed pa-
 rachytas eam effundere cogèrent tanquam
 contaminatam.

Hæc omnia cum Iacobus Andreas suscipit
 deq̄ ferat, sine omni religione negligat, nihil
 que ad se pertinere putet, quotus quisq̄ est, ni-
 si quis ipse quoque hellebori potu indigeat,
 qui animum inducere possit, aliquam saltem
 timoris Dei eiusq̄ iudiciorum in ipsius animo
 residere, ac nō penitus extinctam esse. Interea
 tamen non est, quod animi securus sibi persua-
 deat, se extra omnem teli iactum positum esse
 atq̄ impunitum fore. Deus enim ἐκ δίκου ἐμ-
 μελέων, καὶ πάντα ἰδὼν, καὶ πάντα νοή-
 σαι, semper eodem modo excandescit pecca-
 tis atq̄ aduersus ea iudicia sua iusta constanter
 exercet. Et si vero pœnitentiam nostram expe-
 ctans

A P O L O G I A 5

etans & expetens pœnam differt, non tamen
 eam auferre purandus est. Quisq; igitur *εως*
ετι και ος dum tempus est, Dei iram à se de-
 clinare studeat. ne seram pœnitentiam agens
 experiatur id quod prouerbio dicitur: *Παθων*
ο ηπιος εγνω Stultus accepto damno sapit.
 Altera causa est conscientia vulnerata & ani-
 raus nullo loco subsistens, sed suspicionibus,
 metu, odio perpetuo fluctuans. Nam conscien-
 tia læsa & animi multorum facinorum sibi
 conscia ea est consuetudo & natura ut non sol-
 um seipsum continenter excruciet & à seipso
 pœnas *διατελοντως* repetat: sed etiam ut sæ-
 penumero instar rabidi & furiosi canis extra
 se summisq; domicilium, tanquam squalidissi-
 mum tristissimumq; carcerem euagatus, *αφες*
δως sine discrimine obuios quosq; inuadat, ar-
 rodar, cœlum mari misceat, horribilesq; tempe-
 states exciter. Animus quandoquidem æger
 semper errat, nec vnquam quiete vlla frui
 potest.

Atq; hæc reuera ira esse testantur plurima
 tam sacrarum quam exotericarum literarum
 exempla: quæ recte *ομηροι τε λογος* appellan-
 tur. Sic enim Cain, conscientia eius læsa & a-
 nimo de suo statu deturbato, non solum seip-
 sum torfit & tristibus cogitationibus exedit:
 sed etiam, ut sibi videlicet medicinam afferret,

M. BEVMLERI

impetum in immerentem Abelem fecit atque per summū scelus vitæ lucisq; huius vsura priuauit. Sic Saul animo eius è sua potestate egresso atq; multorum nefandorum facinorum conscientia ad insaniam redacto, non solum instar crudelissimi tortoris seipsum miris modis fatigauit: sed etiam innocentem Dauidem & omnes qui ei bene volebant & benigne faciebant inexplebili odio, importuno scelere, & immani furore debacchatus fuit: nec quicquā de eo remisit, donec suo se gladio in fuga miserimè trucidaret. Sic Dionysius Tyrannus conscientia angore & fraudum scelerumq; cruciatu impulsus & transuersum actus, optimū quenque vinculis, verberibus, supplicioq; excruciatum necandū curauit: existimans se conscientia stimulos hac ratione sedaturum esse. Sic Nero, monstrum post homines natos crudelissimum scelerum, maleficiorumq; suorum quæ plurima & grauissima commisit, acerbissima recordatione tortus, & conscientia solitudinibus exagitatus non solum seipsum excarnificauit, atq; sibi violentas exitialesq; manus attulit: sed etiam ob leuissimam quamq; ortam suspicionem, in optimum quenq; exquiritis & inauditis supplicijs vsus fuit.

Sed quid opus est plura? Animi eorum quorum conscientia inexpiabilibus flagitijs inquinata & polluta est, non solum solitudinibus quæ à Deo supplicij causa importantur, dies noctesq;

A P O L O G I A .

noctesq; exeduntur, sed etiam immani rabie & cæca audacia in obuios quosuis feruntur. Id quod Isaias Capite 57. egregia similitudine commonstrauit, ad hunc modum : Impij sunt veluti mare impulsum: nam quiescere non potest, propelluntq; a quæ eius (non secus ac Andreas conuicia & calumnias) cœnum & lutū.

Causas autem tanti mali, si scire desideras, in promptu esse sine negotio animaduertes. Nam cum ij, quorum conscientia aliquo morbo laborat & coquitur sibiipsis non parcant, sed acutissimis curarum stimulis sese pungant & macerent: quomodo quæso alijs parcerent? quomodo benigniores in alios quam in seipos essent? Quando quidem verum est illud verbum, quod vulgò dici solet: Omnes sibi melius malle quam alteri.

Deinde cum animus æger & conscientia mala in perpetuo metu sit: atq; nunquam non sibi pœnas vel impendere, vel celeri pede appropinquare imaginetur: cui hoc mirum videatur, si vel istas à se declinare, atq; in alios, quos odit & à quibus se lædi putat deriuare, vel quam plurimos secum in exitium trahere conetur? Nam dolor & ægritudo non nihil videtur leuari, si quam plurimos habeat eiusdem miseriæ socios. Perpersio enim (inquit ille) cæterorum facit, vt ea quæ acciderint multò minora, quàm quanta sunt existimata videantur.

M. BEVMLERI

Præterea cum conscientia mala semper ardeat ira & stomacho, quo nihil recte fieri, nihil considerate potest, cui mirum videatur, si omni conatu iræ & stomacho vltionis & vindictæ cupido, satisfacere annitatur. Ως γδ ὁ λογισμὸς (prudenter inquit Plutarchus) τὰ δίκαια πράττει καὶ μέτρια τὴν ὀργὴν, καὶ τὸ θυμὸν ἐκποδῶν θέμενος: ἄπει καὶ ὁ θυμὸς τὰ δεινὰ πράττει τὰς φρένας μετοικίσας. Hoc est, Ut enim ratio iusta agit & moderata, ira & furore procul seposito: ira furor & iracundia iniqua agit, mente è suo loco translata.

Tertia causa & illa omnium grauissima est, causæ, quam Andreas propugnandam suscipit, desperatio. Cum enim animo suo & conscientia intelligat suos errores, cuiusmodi sunt visibilis & localis corporis Christi sanguinisq; eius in pane & vino, inuisibilis & illocalis inclusio: eiusdem in frædisima canū & porcorum ora ingestio: eiusdem non modo in omnibus locis obscænis, sed etiam in ipsis tartaris & diabolis existentia: omnium propriorum Deitatis in humanitatem transfusio: articulorum fidei manifesta violentaq; deprauatio, nec stare nec defendi nec vlllo amplius colore regi posse: ipsiis omisis, aut saltem leui brachio tractatis, indignari, tumultuari, ipsas personas incessere, aduersarios diris conuitiis in odium

in odium & inuidiam vocare conatur.

Sed istæ hæreticorum machinæ sunt, inquit Hieronymus Apolog. 3. aduersus Ruf. vt conuicti de perfidia ad maledicta se conferant. Item vt idem ibidem inquit, Cui respondere non possunt, caput auferunt. Item ommissa causa in superflua criminum obiectione versantur, vt idem ibidem testatur. Arque hæc ita se habere, omnibus temporibus & locis experientia, locupletissima certissimæq; testis, docuit. Quot enim quæso & quantos conuictorum cumulos in orthodoxos primitiæ Ecclesiæ, quæ statim post victoriam à Christo partam & ætæ triumphum illustri & locali ascensione in cælum extitit, doctores, *μαχοι* hæretici omnibus armis alijs spoliati congesserunt? quot & quanta crimina in Christianos inquieti homines, constantissimo omnium iudicio grauissimorum errorum conuicti confinxerunt? Tot profecto, quot si enumerare vellem, tempus me potius quam materia deficeret.

At vero σοφὸν φάρμακον est, & hominis astuti inuentū, cum videat errores suos omnium rectè sentientium conscientia ita confictos teneri, vt nullo amplius artificio palliari, nullo colore fucari possint, njs relictis, aut extremo quod aiunt, digito, tentatis, ne scilicet vi ætus, ne errasse videatur, ne Deo gloriâ dare, ne Ecclesiæ paci consulere necesse habeat,

continuo γυμνῇ κεφαλῇ & perfricta fronte
 in ipsas personas qui suis conatibus obesse &
 officere videntur, linguam stringere, conuictijs
 insequi, & si deformare non possit, tamen eos
 aliquo modo suspectos reddere, ijsq; inuidiam
 apud imperitos conflare;

Nam ita inter homines comparatū esse non
 ignorant isti tenebriones, vt plerunq; de do-
 ctрина ex vita & moribus eorum, qui illā pro-
 ficientur, iudicium faciant. Ita Pharisei & cæ-
 teri, qui tum in Iudæa erant, seductores, vt
 Christi miracula extenuarent, eiusq; doctri-
 næ fidem derogare possent, eius personam;
 (nam doctrinam erroris arguere & conuincere
 non poterant) aggressi, dæmonium habere,
 lucronem esse, cum peccatoribus colludere vo-
 ciferabantur.

Sed quid opus est plura? Non est σαφέστε-
 ρον τεκμήριον, non ἀσφαλέστερον σημεῖον,
 non verior nota animi erroris conuicti quàm
 si, rationibus omissis, conuictijs pugnet.

Interea tamen in mentem venire deberet, i-
 stis ceciarum et sycophantiarum spiratoribus,
 eius quod dicitur in Psalmis: Isti maledicunt,
 tu vero Domine benedicis. Item illius, quod
 veteri prouerbio dici consuevit meminisse de-
 berent: εἰκὴ ἠερακλεῖ, frustra Herculi. Nam
 nihil promouent, sed oleum & operam per-
 dunt, qui viris magnis & excellentibus virtu-
 tibus

tibus præditis maledicunt: quippe cū eorū virtutes apud bonos in maiori pretio sint, quā vt eos Claudiana ista tonitrua eleuare possint.

Atq; profecto verissimum est illud, quod quidam prudenter dixit: τὸ ψευδὲς ὄρειδ' οὐ
 ἔπαυτέρον τῆς ἀκοῆς ἀφ' ἡμῶν εἶται, Falsum
 & fictum probrum, non vltra aures penetrat, hoc est, ab auribus quidem percipitur, sed ab animo respuitur, atque simul atque prolatum fuerit, instar fumi euanescit. Etenim vt ignis, quod verè scribit Cicero, in aquam coniectus continuo restinguitur & refrigeratur: sic referuens falsum crimen in purissimam & castissimam vitam collatum statim concidit & extinguitur. Vt enim obscuratur & offunditur luce solis lumen lucernæ: sic commenticia crimina splendore virtutis obscurètur & obruantur, & intereant necesse est.

Quapropter pij omnes aduersus venenata obrectatorum spicula tanquam præsentissimum & validissimum ἀντίδοτον semper sibi ob oculos mentis proponant, aureū illud Hieronymi dictum, quod est in epistola ad Celantiam: Beatus est, inquit, qui tam sanctè, tanque grauitè vitam suam disposuit, vt de eo finitri aliquid ne fingi quidem possit, dum aduersus obrectatorum libidinem pugnat meriti magnitudo, nec fingere quisquam ausus est. Excipio tua pace Hieronyme, omniumque bonorum venia la-

M. BEUMLERI

roborem Andream) quod à nullo putat esse credendum. Quod si id assequi difficile atque arduum nimis est, saltem adhibeamus, hanc viri nostræ diligentiam, ne malæ mentes, occasionem inueniant detrahendi. Ne ex nobis scintilla procedat, per quam aduersus nos sinistrae flamma conflatur. Si autem nobis diligenter atq; sollicitè omnia ad honestatem providentibus, cunctisq; actibus nostris timorem Dei præferentibus illi nihilominus insaniunt, consoletur nos conscientia nostra, quæ tum maximè tuta est, maximà secunda est, cum ne occasione quidem malè de se sentiendi dedit. Nos modo id agamus, vt malè de nobis nemo loqui absq; mendaciò possit. Sed redeo ad expositionem quintæ causæ.

Causa quarta est superbia ex *εὐτυχία*, seu prospero rerum statu, omnium rerum abundantia, nimio otio & voluptate, qua fruitur Andreas & quam sibi perpetuam fore confidit, nata. Nam quia hæctenus cum fortuna tanquam filium in sinu molliter & delicatè fouit, neque vllas rerum aduersarum tempestates subiuit, neq; vnquam crucem Christi portauit, atq; ex humili tenuiq; & obscura conditione ad altissimos apud suos honorum gradus, tanquam à scalmo ad tribunal ascendit: nunc omnes miseras & afflictiones aliorum abluuione obruens, atque voluptatibus ebrius tam immodeste *πρόπιε μαξιμα δίκην* instar pomposi Maximi

ximi quosuis inuadit, afflictis insultat, atq; uoluptatum suarum virus tam copiose euomit. Neq; etiam ijs Rebuspub. parcat, quarum uirtute, liberalitate, & ope is cum suis socijs ex summis angustijs & rebus desperatis ad tantam felicitatem, qua nunc liberaliter fruuntur, peruenit. Sed hoc perpetuo ferè fieri solet, ut ij qui vel è tenui & abiecta fabrorum fortuna ad magnos honores ascenderunt, aut res desperatas recuperarunt, non solum incommodis moribus fiant, cæterorum miseriam insultent, omnes præ se contemnant: sed etiam eos quorum auxilio sua bona consequuti sunt, omni genere iniuriarum afficiant. Cuius rei nobis in Andrea & fratribus eius exemplum tristissimum proponitur.

Interea tamen cogitare deberent isti fortunæ filij, quos secundus & florens rerum status adeo insolentes reddit, suam istam, cui tanto opere confidunt, matrem fortunam lubricam & mutabilem esse: adeo ut nemo sapiens & sanus ei tutò inniti possit. Ο γὰρ κύκλος ἀνθρωπίνων πραγμάτων περιφερής, οὐκ ἐστὶ τῆς αὐτῆς ἀεὶ εὐτυχίᾳ. Circulus rerum humanarum circumuolutus nō finit eosdem semper bona esse fortuna. Ach quanto miseriores sunt nostra ætate Christiani ethnicis, qui sibi in secunda fortuna, in rerum terrestrium copia tantum præsidij collocatum existimant: præter

M. BEVMLERI

tim cum verbum Dei id tam seuerè prohibeat. Ne confidatis in iniuria: neq; in rapina: nec sitis vani: diuitiæ si proueniant ne apponatis cor. Psal. 62. v. 10. Verissimum autem est & in hisce hominibus elucet, quod alibi Cicero monuit: Non solum ipsa fortuna cæca est, sed etiam eos plerunq; efficit cæcos, quos complexa est. Illi enim efferuntur ferè fastidio & contumacia: nec quicquam insipienti fortunato intolerabilius fieri potest. Atq; hoc quidem videre licet, eos qui antea commodis fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari, sperni ab ijs veteres amicitias, indulgere nouis.

Interim tamen pñ, qui ista vident & perferunt, non est quod alij aduersus alios ingemiscant: non est quod declinent pedes eorum aut gressus effundantur. Nā iudex est præ foribus. Qui quidem aliquando iusto suo iudicio concedit impijs & superbis vt viuant in prosperitate: vt non sint constrictiones ad mortem ipsorum: vt firmum sit robur ipsorum: vt in molestijs hominum non sint: vt cum hominibus non flagellentur: vt tanquam torques circumdet eos superbia, & operiat eos tanquam amictus violentia: vt promineant præ pinguedine oculi eorum: vt superent cogitationes cordis: vt diffluant & loquantur malitiosè: vt iniuriam è sublimi loquantur: vt ponant in celo os suum: vt lingua eorum perambulet terram.

At

At verò repente è vestigio, ipsis nihil tale nec per febrim, nec per somnium cogitantibus, sed pax, pax est, clamitantibus, sicut gramen excinduntur: & sicut herba virens marcescunt. Adhuc paululum, & non extabit sceleratus: & attendes ad locum eius, & non extabit.

Quarta causa est immanis & inexplebilis Andreae crudelitas, & odium insatiabile: quò ostendit se à modestia Christiana recedere: nec solum recedere ab illa, sed etiam ferissimas & trucissimas belluas immanitate superare. Id quod paucis & evidentibus argumentis demonstrabo. Nam primò Ecclesiastici septimo aperte dicitur: Ne insultes mortuo, etiam inimicissimo tuo, sed memento omnibus moriendum esse. Laudatur etiam ac merito laudatur mitissimū Theotimi Scythopoleos Episcopi ingenium & factū, à quo longissimo abest Andreas intervallo. Cum enim, ut tradunt historia Ecclesiasticæ in Synodo nonnulli; Andreas similes, ipsi authores essent, ut Origenem Adamantini iam defunctum anathemati subijceret, gravissimè respondit: Quanquam alienissimus sum ab erroribus eius, nolo tamen ἀναθεματίζειν τὸν πάλαι καλῶς τεθνηκότα, damnare iam pridem bene mortuum. Ab his cum diversa Andreas sentiat, & loquatur & scribat, quis ambigat eam Christiani hominis modestiā, quā tantopere nobis commendant S. Litere, omnino ex animo suo amisisse?

M. BEVMLERI

Non enim ei satis est viuos Dei seruos grauissimis contumelijs afficere, sed etiam mortuis condemnandis, atq; ad tribunal Dei, instar leuissimi apparitoris, pertrahēdis sese oblectat, atq; tedium quod ex solitudine Bebenhusiana capit, alleuare conatur.

Deinde etiam Barbaræ gentes, quæ à cultu & humanitate longius abfuisse videntur, odiū suum atq; liuorem in viuos tantum exercuerunt, cum morientibus verò extingui censuerunt. Hinc nata sunt illa πολυτέλευτα quæ etiam hodie vera esse crederentur, nisi ὑπερφυσικῆ & monstrosa Iacobi Andreæ eiusque gregalium exempla repugnarent.

Pascitur in viuis liuor, post fata quiescit:

Tum suus ex merito, quæq; tuetur honos. Item: Scripta placent à morte quidē: quia ledere viuos

Liur, & inuiso carpere dente solet. Item Vrit enim fulgore suo qui prægrauat artes
Infra se positas, extinctus amabitur idem.

Ita Cicero in Oratione contra Salustium mortuos dicit omni odio & inuidia carere. Quapropter si Ouidius, si Cicero, si cæteri Ethnici in quibus vt mica quidem charitatis Christianæ fuit, ab Orco reuocarentur, superasq; eua-derent ad auras, & Iacobum Andream magnā doctrinam, magnam humilitatem, admirabilem charitatem præ se ferentem: tot egregijs viris, qui iam fato suo concesserunt, insultare & male

& maledicere viderent, rei indignitate commoti in hanc vocem, quæ est apud Euripidem procul dubio erumperent: Παῦε παῦ ᾧ δ' ἐ-
 ἄωτα, κερὰς δ' ὄντας ἐλοιδ' ὤρες, *Compe-*
ſce, compeſce os illud effrenatū, mortuis enim
conuitiatus eſt. Cum igitur quæ natura ipſa mi-
ſeros & cæcos ethnicoſ docuit, videlicet mor-
tuoſ non contumelia ſed honore afficiendoſ,
non odio ſed amore proſequendoſ eſſe, Andre-
as Cancellariuſ nulliſ humanitariſ cancelliſ
circumdatus, tam impudenter violet, & ex eo
laudem quærat: quoruſquiſq; per Deum im-
mortalẽ animuſ inducere poſſit, hominẽ
iſtuſ non ſolū luce verbi Dei, ſed omni huma-
nitatẽ & naturali lumine priuatū nō eſſe? quip-
pe cum nulla humanitatiſ ſcintilla, triſtiſſima
verò fax immaniſ crudelitatiſ in eo eluceat.

Postremo rerum phyſicarum ſtudioſi tra-
 dunt etiam leoneſ & urſoſ, feroſ immaniſſi-
 maſ, quibuſ natura grauiſſimuſ odium aduer-
 ſuſ hominuſ genuſ indidit, & quæ ſanguine
 carneq; humana paſcuntur. eiectiſ cadaueri-
 buſ parcere, neq; etiam ea fame diuturna preſ-
 faſ dilaniare. Quo certè natura ſuoſ docuit, ne
 faſ eſſe in mortuoſ contumelioſè graſſari. Ne
 que verò quiſquam ſibi perſuaderi patietur
 ex officina ferraria prodire aliquẽ humanã
 forma poſſe, qui immanitate ipſaſ beſtiaſ vin-
 cat, niſi qui ſcripta Andreæ legerit. eiufq; mo-
 reſ cognitoſ & perſpectoſ habeat.

M. BEVMLERI

Ceterū hoc loco reuocat mihi insigniter in-
 signis Iac Andreę crudelitas in memoriam tri-
 tum illud prouerbiū: Coruus ab aquila relictis
 cadaueribus vescitur, Itē illud: Aut vultur aut
 coruus: Nā corui & vultures, aues pariter ra-
 paces et imbelles, omnibusq; hominibus exose
 cadaueribus purridis & fetidis ab aquilis ge-
 nerosis auibus relictis pascuntur, si credimus
 rerū physicarum peritis. Ita hic ecclesię Corax
 & reipub. Vulturius, nō solū mortuorū cadaue-
 ribus, sed etiā spermologi instar eorum cineri-
 bus animū suū iracundū pascit, atq; odiū insanū
 explere satiareq; conatur. Hoc verò ipso dege-
 nescim suū & timidū animū omnibus sapienti-
 bus probat Andreas: qui mauult cū absentibus
 quā presentibus pugnare: quandoquidē facile
 est vincere absentes, atq; adeo nō repugnātes.
 Si enim gloriosi milites loco sibi cauere possūt
 & post principia esse: si itē gallus gallinaceus
 in proprio sterquilino excitare tutius esse no-
 uit: si quoq; timidi lepores mortuo insultāt leo-
 ni, vt vetera habēt prouerbia: quis miretur tan-
 tum theologū nō iisdē artibus vti sibiq; cauere
 posse. Sic enim superioribus annis absentē Bul-
 lingerū atrocibus iniurijs laceffiuit, & comicē
 oppugnavit: cum verò Tigurū veniret, vna D.
 Bulling. & Gualtheri concione tanquā lepus
 dormiens tympano terrefactus, sese omni ab-
 iecta mora, inde proripuit, neq; ministrorū Ec-
 clesię colloquiū sustinere ausus fuit. Ante bien-
 nium verò cum Tubingæ, in sua videlicet aula
 magnificē disputasset, atq; omnes aduersarios;

si ipsi credimus, prostrauisset, tandē in hæc verba erupit: O vrinam, vrinam, inquā, Beza, Danaus, & Tigurini hic corā adessent, atq; mecum de controuersis articulis colloquerentur. Quantum verò desiderium serij cum nostris colloqui teneat istum, nouum Vbiquiritatis antea erroneam, nunc monachum, non est difficile conijcere ijs, quibus eius ingenium, mores, cōsilia, dicta & facta nota perispectaq; sunt.

Sed venio ad sextam & vltimam modestiæ & humanitatis Iacobandricæ causam, è qua superiores omnes promanant, & in cuius cōplexu cōtinentur. Illa autem est extrema & deplorata eius malitia. Nam hominū ad malitiā profligatorum propria nota & cerūssimum signum est, inimicitias cum optimo quoq; habere & ἀδελφάκτως exercere. Atq; hoc non modo sacræ literæ, sed etiam exotericorū scripta (quæ sanctus hic monachus Bihenhustianus pro sua sanctitate tam non attingere, quā olim Pharisei panem illius manibus tractare, aut die festo in pratorium ingredi nullo modo audebant) luculentissimè testantur. Cuius rei Plutarchum grauissimum testem producē, cuius hæc sunt verba in commentario τῶν ἐπιμιθῶν καὶ φθόνου: ὑπερβολὴ τῆς φιλότητος τὸ τοῖς κατὰ τοὺς ἑχθρὸν εἶναι. Omnem nequitiam excedit, inimicum esse optimis virtutibus. Hanc verò suā verissimā sententiā Plutarchus testimonio & exemplo illustrat atq; demonstrat:

M. BEVMLERI

ἢ τῆ Θεοσίτη τὴν μὲν τῆ σώματος κακίαν
πολυμερῶς ἢ περιωδευμένως ἐξεμόρφω-
σε: τὴν δὲ τῆ ἠθικῆς μοχθηρίαν στυτομώτα
τα, καὶ δ' ἐνὸς ἔφεραν.

Εχθιστος δ' ἀχιλλῆϊ μέλις, ἣν ἠδ' Ὀδυσ-
σηϊ. Id est. Quapropter etiam Homerus
multis modis multisq; verbis corporis vitium
quo laborat Therfites, expressit: ingenij verò
malitiam breuissime & numero complexus
est, hoc modo:

Summe erat exofus Pelidæ, exofus Vlyßi.

Et Demosthenes summam Aeschinis improbi-
tatem atq; malitiam amplificare volens. Θεῶν
καὶ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἐχθρόν: Dei homi-
numq; bonorum, hostem appellat. Atque his
egregie respondent, multa præclara dicta Psal-
morum quibus impij ab eo potissimum descri-
buntur, & impietatis conuincuntur, quod hu-
miles corde despiciant, quod afflictis insultent,
quod fidelibus Dei seruis retia tendant, hoc est
insidias struant, & clandestina cruentaq; con-
silia aduersus eos capiant: quod in innocentes
linguam suam dolosam instar gladij acuant.
Solet etiam sacra scriptura impiorum homi-
num malitiam deploratam nobis proponere
& describere odio in bonos Deoq; charos ho-
mines. Sic Caini malitia & Esau improbitas
nobis à sacra scriptura in odio aduersus fra-
tres pios

tres pios conspicienda proponitur. Huius autem rei causam si quæras in promptu est. Nam odium & inimicitia, quæ suscipiuntur & exercentur in bonos, Dei amantes, præclaris donis ornatos, in ipsum Deum omnis boni authorem redundant. Nec fieri potest, ut quis Deum diligat, qui Dei seruos & eximia organa gloriæ eius odio Iacobandreano prosequitur.

Habes optime lector, causas præcipuas breuiter adumbratas, quibus Andreas abreptus, tam temerè & impotenti animo spicula linguæ suæ vænenatæ non in libidinem, non in auaritiam (qua claustra nouorum Ubiquitatis monachorum infamia sunt) non in impietatem & flagitia: sed in eos, qui aduersus huius noui siue Præpositi siue Prioris edictum credunt, docent, & consentent, sacratissimam Christi carnem & preciosissimum eius sanguinem, non oris, sed animæ, non ventris sed mentis, non canum & porcorum, sed electorum piorumq; cibum & potum esse, contorquet, & ceu fulmina brutus fulminaster emittit. Has verò causas non ideo exposui, ut Iacobum Andream ad mentem reuocarem (scio enim hunc podicem, ut cum veteribus loquar, lotionem ita superasse, ut nemo amplius velit caput eius nitro lauare, quàm litus arare) sed ut omnibus pijs, qui maiori veritatis studio, quàm Andreas, ducuntur, ostenderem, qua fide, qua conscientia, quibus artibus, quo denique Cælo controuersiam

M. BEVMLERI

longè grauissimam, ad quam sopiendam omnes p̄i merito omne studiū conferre debent, tractet & componere studeat. Deinde ut hominis itius miseri & miserandi exemplo & me & piam iuuentutem admonerem, ne odio, inuidiæ, auaritiæ, ambitioni, otio, obrectandi studio nimium indulgeant: sed maturè antequam vires acquisierint & inueterauerint, comprimant, & quantum in se est ex animis eiciant. Nam ista vitia vbi penitus in animo insederint, radicesq; egerint, difficillimè euelluntur: nec solum melancholiam pariunt, & in solitudines claustraq; detrudunt, sed etiã in imatartara, nisi eximantur, præcipitant. Prius illud Andreæ tristissimum exemplum nos docet: posterius Saulis, Iudæ, Herodis aliorumque tragici funestiq; exitus testantur.

Porro si quis fines quos Iacobus sibi proponens in optimū quenq; grassatur, spectet, tres potissimum, mea quidem sententia, occurrent.

Primus est, ut doctos piosq; homines, qui in Ecclesijs & scholis vtiliter laborant, populum fideliter docendo, piam iuuentutem assidue erudiendo & exercendo malæ eius causæ ne uos incidant, fraudes detegunt, errores confutant, atq; miseram Vbiquitatem ex hominum animis in solitudinem amandant: qua melancholici eius fabri quoq; delectantur, à suis saluiferis studijs abstrahat, ad secum conuicijs certandum, hoc est, ad otium, tempus, dona Dei abuten-

abutenda & perdenda traducat. Hac enim ratione animaduertit, homo alioquin ad reclinās fabricandas non infelix, eos in p̄is suis, toriq; Christiano orbi vtilibus studijs & conātibus plurimum impediri aut certe tardari posse. Atque vel hinc videri potest, quā nefarij sint diaboli conatus, quibus Dei gloriæ Ecclesiæq; saluti obesse & officere conatur. Cum enim spiritus sagax odoretur Andreā sibi ipsi à publicis exercitijs & muneribus immunitatem dedisse, atq; vitam monasticā Bibenhusij vouisse, (iam enim placet ei illud, ab omnibus prudentibus improbatum: *λάθε βιάσας*. Item illud, *τὸν ἐνθυμῶν μέλλοντα, μήτε πολλά πρᾶσσειν, μήτε ἰδίη, μήτε κοινῇ*. Item illud: *ὅτι ἐν ὄσι ζῆν κατ' ὀπίκουρον*) alia ratione eius opera abuti tentat. Itaq; Iacobi Andreæ nimio otio (quod puluinar diaboli dicitur) abundantis, & nimio cibo (qui homines in bestias conuertit) indulgentis, linguam acuit & inflammatur, (lingua enim maledica à gehenna inflammatur, Iacobi 3. vers. 6.) hacq; ratione fideles Dei seruos, qui strenuam operam in vinea Domini nauant, eumq; tanquam immanem aprum ab ea quā longissimè arcent, remorari conatur. Quare prudenter pieq; faciunt, qui quantum in se est, & quantum gloriæ Dei nihil detrahitur, itius fulminastri inutilis, fulmina bruta & quouis folio Bibenhusiano leuiora contemnunt, neque se hac ratio-

M. BEVMLERI

ne à sua statione, quam Deus assignavit, exemplo Andree, auocari patiuntur. Satius est enim in luce versari eos, atque ijs qui in luce sunt lucemque amant, inferuire, quam cum locifugis et solitarijs criminationibus certare, quo certè nihilo plus agerent, quam vt cum insano insanirent, oleumque & operam perderent. Præsertim cum Deus eorum auditoribus eam gratiam largiatur, vt etiam horis succisuis isti ordini resistent, eiusque errores quos in solitudine parturiunt, in lucem protrahant.

Alter finis est vt sua atroci & canina maledicentia viros modestos, & quibus suam famam sarram tectamque à calumnijs conseruare merito cordi est, etiam à defensione veritatis publica deterreat: atque is hac ratione trophæum ἀνδραγαθῶν ἀναμύσει sine sudore & sanguine statuat, triumphumque agat. Nam quemadmodum pudica & honesta matrona cum infami scorto, quod omnem frontem faciemque perfricuit, non facile in arenam descendit, atque iurgia exercet: ita quoque multi boni viri, quibus nihil optatius esset, quam placidè de controuersis articulis conferre, difficulter se eò adduci patiuntur, vt cum ore isto impudenti, quod iam pridem pudorem cum pudicitia amisit, quod nihil aliud quam seipsum scabere, alios verò criminari potest, congregiantur. Malunt enim dummodo gloriæ Dei, & veritati nihil decedat, imitari illud Catonis, qui maledico

cui-

cuidam dicebat: Impar mihi est tecum certamen: tibi enim maledicere & malè audire in promptu est: mihi verò malè audire insolitū, maledicere autem insuaue. Malunt de consilio philosophi hunc suum hostem ἀμύνεσθαι vlcisci καλοὶ κάγαθοὶ γινόμενοι honestè & benè viuendo. Malunt hoc iracundum os vindi care, (vt alibi pulchrè monet Plutarchus: ἄνδρες ὄντες, καὶ σωφρονεῖντες, καὶ ἀληθοῦντες, καὶ χρώμενοι φιλανθρώπως, καὶ δικαίως τοῖς ἐντυγχάνουσι: ἢ λοιδορεῖντες κύναιδον, ἢ μαλακὸν, ἢ ἀκόλαστον, ἢ βομωλόχον, ἢ ἀνελεύθερον, hoc est, viros bonos se præstando, temperanter, sobriè, pieq; viuendo, veritatem loquendo, humanè & iustè ad se adeuntes tractando: quàm eum per contumeliam appellando Cynædum, effæminatam, intemperantem, scurram, sordidum, & seruilem. Sciunt enim primò illa Andream vrere, & eius criminationes confutare: hæc verò quia iam pridem omnes modestiæ fines transiuit, atque omnia pudoris repagula perfregit, suscipere & flocci pendere. Deinde verò non ignorant, ita esse voluntatem Dei, vt benè agendo, quasi capistro frænent amentium hominum ignorantiam 1. Petri 2. vers. 15. Malunt denique eiusdem Apostoli consilio morem gerentes, in sequi vestigia Christi, & conuicij affecti, non

M. BEVMLERI

vicissim conuiciari, malis affecti, non minari, sed committere vindictam ei qui iuste iudicat: quàm cum Andrea otio & tempore abuentes, velut histriones in palæstra puluere, ita conuicijs sese oblinentes & denigrantes certare. Quo certè nihil plus agerent, quàm vt cum infano insanirent, & Andream solitudinem, qui hifce iusibus pascitur, lenarent.

Quapropter hoc probè sciat, sibiq; persuadeat Andreas, neminem ex nostris amplius vllum verbum responsurum ad falsa eius crimina & conuicia. Quippe cum omnes, quibus negotium aliquod cum eo est aut fuit, crebro de to dicere soleant, quod de Demosthene Aeschines in iudicio grauiter dixit: *συμπέπλεγμαι ἀνθρώπῳ γόνι καὶ πονηρῷ ὅς ἐδ' ἂν ἀκὼν ἀληθές ἐδ' ἐν εἶποι*, Negotium mihi est cum homine insigniter impostore, qui ne insciens quidem veri quicquam possit dicere. Ridiculus igitur planè esset, qui sibi crimina, quæ infert homo, quem dudum omnis fides apud omnes sanos defecit, diluenda putaret: si quidem sua sponte in fumum abeant. Multo igitur prudentius agunt, qui Andream conuicianti respondunt id, quod olim Socrates se conuicijs incessenti respondisse ferunt: *καλῶς γὰρ λέγεις ἐκ' ἐμαυτοῦ*, Benedicere non didicisti.

Hoc autè verè & rectè illi dici posse omnes, credo, mecum fatebuntur, qui hætenus eius consilia

consilia obseruarunt, instituta notarunt & scripta legerunt. Nam illi optimè norunt Andre-
am nullum vnquam consilium cepisse, nihil in-
struente, nullum scriptum edidisse, quod non
in bonorum virorum ignominiam dirigeretur,
quod non turbas daret, quod non conuitia
anhi laret. Itaque quandiu non fuit, quem igno-
minia aliqua notaret, quem contumelia affi-
ceret, & conuictis insectaretur, tam diu otio
torpuit & genio indulsit. Nec vlli vnquam vel
prophetae vel Apostolo, vel alij alicui auctori
explicando vacare potuit. At quorsum atri-
nei plura dicere de re manifesta? Iacobus An-
dreas quoties cum defecit materia certam ali-
quam personam exagitandi, & mucronem sug-
iracundiæ exercendi: toties quouis lapide ma-
gis mutus fuit.

Quoties igitur cum eius, tum aliorum eius-
dem farinae hominum scripta inspicio, toties in
memoriam redeo eius, quod memoriae pro-
didit Lactant. lib. 1. De falsa religione cap. 21.
his verbis. Apud Lindum, quod est oppidum
Rhodi, Herculis sacra sunt, quorum à cæte-
ris longè diuersus est ritus, siquidem non eu-
phonia (vt Græci appellant) sed maledictis
& execratione celebrantur: eaq; pro violatis
habent, si quando inter solennes ritus vel im-
prudenti alicui exciderit bonum verbum. Hoc
item faciunt omnes quotquot Vbiguitati no-
mina sua dederūt, quotquot ei genua flectunt,

M. BEVMLERI

quotquot sacra faciunt. Nam alij hæretici qui sibi nouas doctrinas finxerunt, vt plurimum argumentis ea confirmare videri voluerunt; at verò qui hanc Pandoram defendendam ac sacris colendam susceperunt, vt plurimum conuicijs, criminationibus, calumnijs, infaustis imprecationibus pugnant, ac suis brutis fulminibus λαρυγγίζοντες cælum territant ac instar Neadum terram, postes, columnasq; rumpere conantur. Adeò quidem vt facilius balenas, in aëre volitantes & Delphinum in syluis currete videas, quàm *δυσφημίαν* aut vllam humanitatis & modestiæ Christianæ significationem in Vbiquitarianorū scriptis deprehendas. Adeò agrestes, adeò *δύσφημα λέγοντας ἢ πρῶτοντας τὸ τῆς ἐρείδ' ὁ μῆλον*, Vbiquitas.

Tertius finis, quem propositum habet Andreas, est, vt apud suos auditores, nostros doctores exosos, atq; eorum scripta suspecta reddat, & ex manibus eruditæ iuuentutis extorqueat. Nam primò vehementer metuit, ne si nostrorum scripta legat, et diligenter euoluat, suas fraudes animaduertat: crassos errores deprehendat: calumnias videat: atq; posterioribus curis, quæ meliores sapientioresq; esse consueuerunt, locum relinquat. Id quod nostra ætate prospiciente Deo, repugnante Andrea, sæpenumero factum esse, & adhuc fieri, multorum literis, sermonibus, quærelis, etiam
ad Be-

ad Bebenhusianos afferri nullum est dubium. Nō igitur maiori astutia sibi succęq; solitarię Vbi-
 quitati cauere potest Andreas, quā si eru-
 ditę inuenturi persuadeat, vt sibi à scriptis,
 quibus Vbiquitas expugnatur, cane peius &
 angue caueant. Deinde verò hac ratione suis
 quoque fraterculis, quos nuper, à se afflictis
 & perturbatis, Germaniæ Academijs præfe-
 cit, multis doctis viris in exilium eiectis, con-
 sulere, eorumq; honori studere conatur. Nam
 constat plerosque ex ijs D. Ioannis Caluini,
 Philippi Melancthonis, Rodolphi Gualtheri,
 Theodori Beza: & aliorum nostrorum seri-
 ptis adeo familiariter vti atque adeo delecta-
 ri, vt integras quoque prælectiones ex ijs de-
 scribere suisq; auditoribus proponere minimè
 dubitent: memores procul dubio grauissimi di-
 cti Senecæ: Quod ab alijs benedictum est, no-
 strum est. Cæterum hoc quoq; loco quispiam
 haud immerito miretur Vbiquitatis mirabilis
 effectus. Nam in eius scholis nostri homines
 maxima ex parte (si videlicet conuicia exci-
 pias) proficentur & condemnantur, in eius Ec-
 clesijs nostri doctores simul concionantur &
 infinitis conuicijs deformantur: in eius Mu-
 sæis nostri sedem & domicilium habent, stu-
 diosè afferuantur, chari gratiq; hospites sunt:
 foris verò & in publico vel prohibentur, vel
 exulare iubentur, vel stentoreis clamoribus in
 odium mundiamq; adducuntur.

M. BEVMLERÍ

Ex his autem quæ hæcenus dicta demon-
 strata sunt, si mentium nostrarum oculos ali-
 tius erigamus, facile intelligemus in Iacobò
 Andrea cæterisque eius gregalibus, nouis noue
 Ubiquitatis monachis, impleri, quod Paulus
 2. Timothi. 3. cap. euenturum postremis tem-
 poribus prædixit: videlicet homines fore
 φιλαύτες sui amantes, φιλαργύρους auar-
 τος, ἀλαζονας gloriosos, ὑπερηφάνες super-
 bos, βλασφήμους maledicos, ἀχαρίστους ingr-
 τος, ἀνοσίτες impuros, ἀσόργους charitatis
 expertes, ἀσπόνδους inscios fœderis, διαβό-
 λους calumniatores, ἀκρατεῖς intemperantes,
 ἀνημέρους immites, ἀφιλαγάθους minimè a-
 mantes bonorum, προπετεῖς præcipites, τε-
 τυφωμένους in flatos, φιληδόνες μάλλον ἢ
 φιλοθεῖς, voluptatum amantes potius, quàm
 amantes Dei, ἔχοντας μορφὴν εὐσεβείας hæ-
 bentes formam pietatis, τὴν δὲ δυνάμιν αὐ-
 τῆ ἠρημνόμενους, vim autem eius abnegantes.
 Hæc hæc inquam sunt, quæ in scriptis, consi-
 lijs, dictis & factis tam Andreae quàm eius so-
 ciorum luce meridiana clarius elucet: ita ve-
 ouum ouo non tam simile sit, quam ij
 istis hominibus, quos Paulus
 hoc loco describit.

C A P V T II.

Quo calumnie, quibus Iacobus Andreas
 Marcum Beumlerū, in postremis suis scri-
 ptis aduersus D. Grynæū in omnium odiū
 & cōtemptum adducere studuit, firmis &
 euidentibus rationibus diluuntur.

Hactenus itaq; Deo bene iuuante, qua po-
 tuimus modestia, breuitate & perspicuita-
 te exposuimus ea, quæ p̄is mentibus meritò do-
 lorem afferunt: quia vident Ecclesias Resq; pu-
 blicas ex ijs non exiguum detrimentū capere:
 Verbi Dei cursum mirum in modū impediri:
 Antichristi regnum augeri & stabiliri: animos
 tam Principum quàm subditorum magis ma-
 gisq; exacerbari: causæ disceptationem: verita-
 tisq; inquisitionem omitti: personarū verò cer-
 tarum criminationes cumulari. Nūc verò pau-
 cis exponā gaudium quod ex scriptis Andreæ
 cœpi. Annumerat me magnis illis viris, quo-
 rum virtutes tanto studio mihi imitandas iudi-
 co: quanto ab Andreæ virijs mihi cauendū exi-
 stimo: exprobrat mihi stultitiam, ignorantia,
 vanitatē, ineptias, quas alijs doctissimis viris
 obiectat, à quorū eruditione is tam lōgē abest,
 quā Vbiquitas à maiestate humanitatis Christi:
 canit de me epinecia, agit inanem triumphum,
 statuit trophæa, quod & ante multos annos &
 nūc etiam hodie de multis eruditissimis viris
 fecit: cum quibus tamen si certet Andreas, re-
 ctè dixeris: Asinus contra Leonem:

M. BEVMLERI

Hæc sunt quæ mihi gaudium & voluptatem attulerunt. Quid enim quæso præclarior? quid homini adolescenti obtingere posset optatius, quàm in numerum tot tantorumque virorum reponi? quæ maior laus esse possit, quàm ipsdē esse odio, quibus sunt boni omnes? Quid denique honestius, quàm ipsdem contumelijs affici, quibus afficiuntur, non fures, nō latrones, non scelerati homines: sed tot tantisque Rerum pub. & Ecclesiarum lumina.

Scribit alicubi Plutarchus Phocionem iniquis præiudicijs damnatum, & iam iam ad supplicium ducendum, cuidam, quod vnà moriendum esset ὀδύνηρον καὶ δυσχερῆς τι lamentanti & ægrè ferenti, animo excelso & iniuncto dixisse: οὐκ ἀγαπήεις ὄποθ' ἴθισκον μετὰ φοβίον; Annon gaudio & voluptati est cum Phocione, viro videlicet optimo, mortem oppetere? Quod si Ethnici, futurorum præmiorum ignari, pulchrum, honestumque duxerunt, eandem subire fortunam cum viris & pietate & meritis insignibus: quid quæso nobis Christianis gratius vsu venire debeat, quàm cum Dei seruis, in quos Deus tot tantisque dona, certissima euentissimamque suam erga ipsos beneuolentiæ documēta, contulit, à mundi huius & tenebrarum filijs vexari, falsis criminibus deformari, atrocibus iniurijs affici, dirisque deuoueri?

Monet

Monet deniq; idem Plutarchus, *Dei d'ou-*
μίτι, res secundas et animi dolorem, qui ex ijs
 hauritur, plurimum leuari posse, si in vitam a-
 liorum, eorumq; magnorum virorum, intuea-
 mur, & consideremus, num quid tale ipsis quo-
 que acciderit. Hac ipsa medicina vsus dolorē,
 quem Andreas suis conuicijs facere conatur,
 non solum minuo, sed etiam penitus exhaurio:
 nec solum exhaurio, sed etiam in gaudium con-
 uerto. Si enim mēdacijs & iniquis Andreę præ-
 iudicijs deformer, video idem eximijs Dei ser-
 uis, pijs Regibus, Prophetis Apostolis & o-
 mnibus sanctis vsu venisse, atq; summæ laudi
 & gloriæ fuisse. Si verò homo stultus & ine-
 ptus ab hoc Theologo delicato appeller, non
 video, cur magnopere doleam: ac non potius
 summè gaudeā, mihiq; gratuler: videns & sen-
 tiens Dominum meum Iesum Christū velle me
 & sibi & dilectis suis Apostolis *συμφορον*
 conformem fieri. Nam ipse quoq; à suis insani-
 re & dæmonium habere proclamabatur. Apo-
 stoli verò non solum pro stultis, sed etiam pro
καθάρματι καὶ δειψύμασι habiti fuerunt. At
 que hoc planè modo Christus suos consolatus
 est Matth. 5. Beati estis cum conuitiati fuerint
 vobis & persecuti fuerint, & dixerint quid-
 nis mali aduersus vos, mentientes propter me.
 Gaudete & exultate, quoniam merces vestra
 multa est in cœlis: ita enim persecuti fuerunt

M. BEVMLERI

Prophetas, qui fuerunt ante vos.

Etsi verò, quoad me attinet, Iacobo Andree ne verbo quidem respondere ab initio statui, quippe cum probè scirem bonos viros eius calumnijs nō moueri amplius: ac tantū abesse, vt mihi suis conuicijs apud ipsos inuidiam conflaret, aut eorum de me expectationem imminuerit, aut suspicionē aliquam malam illis de me mouerit: vt me potius summè illis commenda uerit & gratiam eorum auxerit. Nam vt bonis uiris placere, sic malis displicere, summa laus est. Vnde Antisthenes, à malis laudatus, gemento dixisse fertur: ἀγωνιῶ μὴτι κακὸν εἰργασμαί: Metuo ne quid mali cōmiserim. Attamen de consilio & sententia multorum grauissimorum uirorum priorem istam sententiā mutauit, atq; Andree calumnias, quas non paucas in me confinxit, diluere constitui: vt ij, qui Andream ater an albus sit ignorant, eum ex hisce paucis, tanquā leonē ex uinguibus cognoscere queant.

Fert autem animus crimina falsa, quibus aduersum me pugnat unius syllogismi spacio & centro includere: nam id ad breuitatē aptius, ad refutationem facilius: lectori ad intelligendum & iudicandū prouidentius erit. Cum igitur D. Ioannes Iacobus Grynæus, præceptor meus, pietatis, eruditionis & modestiæ nomine toto orbe clarus, in Synopsi orationis quā habuit, cum finis disputationi Heidelbergæ per Octiduum habitæ imponendus esset, inter cætera

tera scribit, Theologos, puta D. Boquinũ, D. Zanchium, & D. Ursinum, cæterosq; eorũ collegas, qui ante septennium præter suum meritum Heydelberga ab Andree socijs eiekti fuerunt, ne vnus quidem horulæ colloquium etiam suppliciter petentes impetrare potuisse: idq; Andreas confutandum suscepisset, sic argu-
mentatur in sua admonitioue de Synopsi pag. 3. multis prosyllogismis è Confutatione disputationis (per antiphrasin sic dictam) pag. 365. & 366. assumptis.

P R O P O S I T I O.

Quicumq; in Academia Tubingensi magna humanitate & admiratione per integrũ diem hominem ineptum & stultum omnibus locis et temporibus, de rebus grauissimis, quas neque didicit neque intelligit disputantem, ab omnibus in schola Tubingensi pro stulto et inepto habitum, ac sub e mentito suo nomine scriptum aduersus Andree disputationem de Adoratione carnis Christi edi passum, magno cum auditorum rædio & admiratione, non solũ audiuit, sed etiã publicè confudit: nec solum confudit sed etiam eò redegit angustiarum vt nihil amplius aduersus disputationẽ asserre posset, atq; se publicè à suis Tigarinis dissentire profiteretur: de eo neutiquã potest dici, quod Theologos Heydelbergenses, D. Boquinum, Zanchium & Ursinum, ante septemantum Heydelbergæ non audiuerit.

M. BEVMLERI

ASSUMPTIO.

Atego Iacobus Andreas olim dignissimus
 Academiæ Tubingensis Cancellarius, Præpo-
 situs venerabilissimus, Theologiæ professor ce-
 leberrimus: nunc Eremita Bibenhusianus san-
 ctissimus, claustrii eius carne ferina, delicatis
 piscibus, generosis vinctis affluentis Prior equi-
 ssimus. Palatinatus Electoralis mea opinione
 et potentia cõtor illustris, summa cū humanita-
 te, vt soleo, & patientia cum omnium tẽdio & ad-
 miratione, siue silentij impositione, & quidẽ in-
 tegrũ diẽ, omnibus ante & post meridiẽ horis;
 in confessu celeberrimo omnium professorum et
 torius studiosæ iuuentutis; Marcum Beumle-
 rum hominem stultum & ineptum, omnibus lo-
 cis & temporibus de rebus grauissimis, quas
 neq; didicit, neq; intelligit disputare præsumen-
 tem (vt ego loquor) ab omnibus, quotquot me-
 am Magnificentiam, dignitatem, celebritatem,
 sanctitatem & si quæ alia mihi sunt, reueren-
 tur pro stulto & inepto habitum, ac sub emen-
 tito nomine, vt instar hædere assurgere posset,
 scriptum breue aduersus meam disputationem
 de carnis Christi adoratione edi passum: non
 solum audiui, sed etiam confudi, atq; in tantas
 angustias redegei, vt non modo nihil amplius
 aduersus disputationem afferre posset, atque
 etiam se ad suos perscripturum publicè testa-
 retur, nec solum testaretur, sed etiam se cum
 suis Tigurinis minimè sentire profiteretur.

Ergo

Ergo de me atque meis dici minimè potest, quod ante septennium Theologos Heydelbergenses sese audiri petentes, non audiuerimus: id quod mihi Herculeo argumento demonstrandum sumpsi.

P R O P O S I T I O N I S
examen.

Quid quæso est, optime Lector, Orestis insaniam insanire, si hoc non est? quid est toti mundo illudere, si hoc non est? quid frontem toramq; faciem perfricare, si hoc non est? Quid ægri animi, omni sano rectoq; iudicio destituti, ab iracundia transuersum acti iudicium est, si in hac propositione non euentissimum est? Nam præter sophisma *παρὰ τὸ μὴ ἐπιόμενον*, id est, scopas dissolutas, triplex fallacia, ab ignorantatione Elenchi, hoc est, tria *σαφέςα τεκμήρια* apertissima documenta insanix, impudentiæ, animi ægri & errore vagantis sese nobis offerunt. Adeò quidem, ut de propositione hac qua Andreas D. Grynæi verbis respondet, recte dicere possimus, quod olim inepti cuiusdam ineptum & extra chorum saltans responsum prouerbio locū dedit *Ἄλλας ἀπήτην, οἱ δ' ἀπηνέοντο σκάφας*, Falces peribam: illi vero negabant ligones.

Nam primo noster hic Cancellarius vagatur extra cancellos loci, quos sibi circumdare de-

M. BEUMLERI

bebat. Nam doctor Grynæus ait nostros Heydelbergæ non fuisse auditos. Hoc vero Cancellarius, inficere volens ευσόχως respondet: Marcum Beumlerum Tubingæ auditum esse. Ex hoc responso, in gratiam iuuentutis & laudem Andreæ, integrum syllogismū formabo: ut quislibet anima dueriat, qui vir sit Andreas.

Ergo Iacobus Andreas, quæ mea est in ecclesia authoritas, in disputando acumē & prudentia, verē affirmo, & omnibus simpliciter credendū præcipio, de eo qui auditur Tubingæ, falso dici, quod nō etiā audiatur simul Heydelber.

Atqui coram facie mea Augustissima comparuit Marcus Beumlerus, homo si eum mecū conferas nullius eruditionis, atq; à mea dignitate auditus fuit.

Ergo ex antecedentibus, etiā ipso Echo, quod Bebenhufij inter fauces montium resonat, teste ἀναντιρρήτως concludo, falso de nobis dici, quod theologos Heydelb. non audiuerimus. Id quod mihi luculentissimē et artificiosissimē si modo logicis probatur, demonstrandū fuit.

Equidem merito Andrea, ne tui Tubingenses, quos alioquin metu, atq; propterea odio (ὄν γὰρ δεδίασι, τῆτον ἐμισεῖν πεφύκασι quem enim metuunt oderunt) tibi subiecisti, tam longē in hoc ἀλογῶ tuo & ἀσυλλογιστῶ syllogismo à te dissentiant, quandiu tu nūc ab officio tuo abfuisisti, καὶ ποῦ δ' αὖ ἐν ἀλλοτρίῳ ἔθῃ

καὶ, pedē in alieno posuisti. Nisi fortasse huic malo succurras, atq; cōmunicatione quadam, Heydelbergā Tubingā, et contra Tubingā Heydelbergā esse, atq; quicquid verē de Heydelbergā enuntiatur, idē etiam de Tubinga, & cōtrā enunciari posse & debere, sed inusitata, quę in metaphysica tua logica traditur, prædicatione ipsis persuaseris: aut etiā tua auctoritate credendum mandaueris, propriaq; manu subscribendum coegeris: & hac ratione eorum rationem in tui obsequium captiuam duxeris.

Necq; hoc tibi factu ἀμύχανον difficile eris, si modo nō cedes malis, sed contra audentior ibis. Nā si hæctenus ipsis ita imponere potuisti et oculos mentis perstringere, vt te affirmante tota vero S. scriptura reclamante, crederent, & adhuc velint nolint, credant: cœlū esse in inferno, & infernū esse in cœlo: cœlū & infernū non esse loca circumscripta, sed vbiq; diffusa: ita vt qui sit in cœlo, idē etiā sit in inferno & contra: multo minori, crede mihi, negotio eos adduces vt credant Heydelbergā Tubingæ esse, & contra: itē qui sit Heydelbergæ eundē esse Tubingæ & contra: itē quicquid fiat Heydelbergæ idē fieri Tubingæ, et cōtra. Quandoquidē non ignoras ex logica tua metaphysica, quā antē aliquos annos Lipsiæ, Philippi Melanch. logica explosa, in plaustris fœni, quod opportunē ædes in quibus eras, præteruehebatur, magis straliter depinxisti, magis pugnare cœlum & infernum, quam Tubingam & Heydelbergā.

M. BEVMLERI

Quod si igitur à simili (quod argumenti genus tibi plurimum arridet atq; feliciter succedit) in hunc modum ex superioribus argumentaueris, eosque simplicissimam & ab omni ratione remotissimam fidem adiungere cogeres?

Quemadmodum cœlum se habet ad infernum: sic se habet Heidelbergæ ad Tubingam. Hanc propositionem probabis alio appposito & erudito simili, quod superiori hyeme, cum Tubingæ disputares de Adoratione carnis Christi, affabre fabricasti, & quam suauissimo risu totius Auditorij exceptum sancitumq; meministi. Quemadmodū se habent duo pali terræ infixi: sic se habent duæ naturæ in Christi persona. Postea verò vbi videris eos suauissimè & effusissimè ridere, tibiq; annuere subsumes.

At cœlum est in inferno, & contra: vbi cœlum ibi infernum, & contra: qui in cœlo idem etiam in inferno, & contra: quæ geruntur in cœlo, eadem etiam in inferno, & contra. Quod si hoc loco excipient sacram scripturam cœlum & infernum longissimo interuallo distinguere: de vtroq; tanquam de certo definitoq; loco pronunciare: cœlum solis fidelibus, infernum verò reprobis & diabolis tribuere: tu eos putrido ariete, quo me Tubingæ prostrauisti, si testi in propria causa fides habenda est, ocyus prosternes, respondendo, Spiritum sanctū in ijs locis, nobiscum balburire. Si autem hac non processerit, alia tentandum erit via, tua & Brentij

Brenij autoritas manifestæ scripturæ oppo-
nenda, ijsq; tanquam Gorgone obiecta, os ob-
turandum. Sic omnibus qui à te pendent, uia
inuitata logica tandem persuadebis terram
volare, & nihil intra esse oleam, nil extra in nu-
ce duri.

His ita confectis, reliquum est, ut conclu-
das. Ergo quæcunq; fiunt Tubingæ ea rectè
fieri dicuntur Heidelbergæ: ac per consequens
D. Grynæum magnificè mendacij conuici:
rursusq; omnibus & singulis probaui, Sueui-
cam Africam, suo more, nouum monstrum pe-
perisse. Et hoc est primum Iacobandricæ eru-
ditionis documentum.

Alter error ignorationis Elenchi ab An-
drea Præposito comittitur, quod non sibi pro-
ponit tempus, de quo sermo est. Scribit D. Gry-
næus & quidem vere scribit, ante septennium
neminem Theologorum qui Heydelberga ex-
puli fuerunt, colloquiij liberi copiam impetra-
re potuisse, quam nunc Illustrissimus princeps
Ioannes Casimirus Iacobi socijs ultro fecit,
Andreas ita ut decet Ubiquitatis Pontificem
heroicè respondet: Falsum dicere D. Grynæum:
quia ante biennium eius respondens auditus
fuerit. Faciam hoc loco quod in Heydelber-
geni disputatione sæpe fuit opus & in gra-
tiam Andræ, eo hisce scopis integrum syllo-
gismum, si modo fieri potest, colligam, ad hunc
modum:

M. BEVMLERI

Quicumque ante biennium audiuit respondentem Grynæi, eundem ante septennium necesse est audiuisse Theologos Heydelbergenses.

Atqui ego Andreas Præpositus, omnibus Germaniæ Ecclesijs præponendus, ante biennium audiui Tubingæ respondentem Grynæi.

Ergo necesse est me ante septennium Theologos Heydelbergenses audiuisse: ac per consequens demonstraui D. Grynæum falsa scribere, me contra verum affirmare, sed ὑπερφυσικῶς valde.

Væ tibi tuoque syllogismo Andrea: Fortassis tui Tubingenses qui hætenus prudentes et videntes à te miserè inducti fuerunt, atque magnam de tua eruditione & disputandi facultate opinionem conceperunt, iam te agnoscere incipient, spem quam de te habuerunt se frustratam esse sentient, talemque se Cancellarium talem præpositum, talem theologiæ professorem, talem Priorem Bebenhusianum se nactos esse dolebunt. Imò quod grauissimum est, te non solum in pædagogium, quo non ita pridè Ioannem Sturmium omnium sanorum iudicio yndiquaque doctissimum, & D. Ioannem Iacobum Grynæum, omnium bonorum sententia Theologum præstantissimum, magna tui cum ignominia, ablegasti, puerorumque ferulæ subiecisti, ablegandum iudicabunt, sed etiam non
minores

minores tuas esse in disputando ineptias & ἀμωολογίας, quàm meas esse iudicarunt, ut tibi aliqua ratione succurrere posse videor: de tute in libro postremo verarum Lucianicarum narrationum scribis, iudicabunt.

Etsi verò hæc tibi impendere vides Andrea: attamen animo ne fraugaris. Nam ego tibi aliqua ratione succurrere posse videor: de tua enim maiestate saria tecti aq; conseruanda sapius fortasse cogito, quàm tibi maiestas Christi cordi est: Tu modo culturæ patientem accõmodes aurem.

Persuasisti iamdudum ijs, qui te adorant, aliquot propria Deitatis, in quo potissimum numeras vbiquitatem (quæ cercè tuæ maiestati cuius acerrimus propugnator es, plurimum profuit) in humanam Christi Domini nostri naturam transfusa esse. Quid si igitur eisdem persuadeas, non dissimili artificio, eandem naturam humanam esse infinitam tempore, ut ei omnes res tam futuræ, quam præteritæ præsentis sint: Neq; fortassis ad id euincendum rationes deerunt: si modo prius solidis argumentis, id quod hæctenus à te non vsq; adeo bene factum esse plurimi existimant, probaueris omnipræsentiam, omnipotentiam, & omniscientiam humanitati Christi realiter communicari, & communicata eam non destruere, sed ornare.

Hæc vbi effeceris (efficies autem οὐκ ἀκωυσι non sine puluere) sine negotio probabis

M. BEVMLERI

te, vt ante septennium Theologos Heydelber
gæ audiendos & me Tubingæ ante biennium
auditum vno eodemq; loco, vno eodemq; tem
pore audiuisse: item septennium & biennium
Tubingam & Heydelbergam vnum idemq;
plane esse credant. Nam postquam in templo
Vbtiquitatis sedere cœpisti, tuorumq; rationē
in tui obsequium captiuam duxisti, tuis præce
pisti vt crederent omnes homines cum filio
Dei personaliter vniri. Ex hoc igitur falsissi
mo fundamento apud ipsos valde apodicticè,
hoc est veritati contrariè, tuæ autem maiestati
conuenienter argumentaberis.

Quemadmodum in persona Christi Detras
se habet ad suam humanitatem: sic se habet ad
omnes homines.

Hoc paradoxum probabis oraculis Brenij
cuius maiestatem cum tua coniunctam hæc
nus acerrimè propugnasti, qui Recognitionis
pag. 40 sic scribit: Discrimen Christi & Petri
in eo statuendum est, quòd filius Dei etsi sua ef
sentia impleat Petrum sicut & hominem Chri
stum, non tamen communicat omnes suas pro
prietates, sed tantum nonnullas. Item pag. 63.
Discrimen inter Christum & alios homines
non constat propriè inhabitatione filij Dei in
filio hominis, sed communicatione propria
tum, quibus filius hominis ab inhabitante filio
Dei ornatur. Ne autem testimonio vnus fides
derogari possit, coniunges tuum cum priore:
& nomi

& neminatim citabis illa verba tua, quæ habentur in Apologia ad Theses Ingolstadianas pag. 37. Inter inhabitationem L. et in sanctis & in Christo hoc vnum est discrimen, quod sanctis distribuit sua dona dimensa, Christo autem immensa. Item si videtur etiam illa pagina 38. Christus homo hoc habet cum omnibus hominibus commune, quod cum eo personaliter Deus fuit vnitus.

His ita peractis subsumes: Atqui filius Dei suæ humanitati omnia sua propria essentialia realiter & verè communicat. Hanc assumptionem manifestè falsam atq; suo auctori contra-dicentem, probabis testimonio Brentij modo citato. Sin verò simplici & vbiq; fide Brentij auctoritati acquiescere nolint, & sacrorum literarum testimonia à te proferri flagitabunt, quibus te planè destitui non ignoras, obijcies illis veluti Gorgonem horribilè chorum ministrorum Ecclesiarum, Ludimagistrorum & Aedituorum, qui libro concordia, quæ ἀντιπροσώπων vocitatis, nomina sua dederūt. Nam proculdubio eētō millibus ministrorum plus fidei habendum esse censebunt, quàm paucis Prophetis, & Apostolis, præsertim cum vulgò te, qui istius subscriptorum manipuli coryphæus es, pro norma de ceterina habeant.

Posthæc animo Jacobo Andrico conclude: Ergo eadem omnibus Lemnibus communicar.

M. BEYMLERI

At verò quæ tua est religio, dices, hæc videntur absurda, impia & in Ecclesia Christi inaudita, dictu audituque horrenda. Sunt equidem fateor, mi Andrea, talia quæ è tuis tuorumque gregalium dogmatibus sequuntur, & quæ non diutius, vereor, impunè feretis. Quam verò hæc ita sint, attamen tibi etiam atque etiam cogitandum esse non negabis: Cogitanda multa, malè interpretari, qui vñ rectè nolint intelligere. Quod tibi vsu venturum esse ante quindecim annos magnus Philosophus prædixit, nisi maturè Vbiquitatis tuæ patrocinium abijcias. Sed serò sapiunt Phryges. Si enim Helenam illã maturè restituisent reposcenti Merielao multis sese calamitatibus, quibus perfuncti sunt liberassent: Sic tu quoque si ante decennium & amplius tuam istam Vbiquitariam Helenam, tibi quidem tuistis villis fructuosam Ecclesiæ verò Dei funestam reliquisses, non certè necesse haberes nunc tot opinionum monstra fingere.

Cæterum cum factum infectum fieri nequeat, neque tu peccata amplius agnoscere possis, præsta te eum virum, qui nobis à teneris vnguiculis cognitus es, atque quotidie, vt videlicet rem tuam, sicut hæctenus facias, vt tuam maiestate mutare, errores erroribus cumulare, dolū ex dolo necere, atque ex quouis lapide montrosam ignem elicere conare: quamuis ego euentū, qui proculdubio tristissimus erit, nolim præstare.

Neque

Neque causa est, cur rei nouitas, insolentia,
 & impietas tantoperè commoueat, & languo-
 rem, cuius solitudo causa esse perhibetur, affe-
 rat: quippe cum ante paucos annos omni-
 bus hominibus æquè inauditum, insolitum, im-
 pium, ab omni ratione et veritate alienū visum
 fuerit, figmentū tuum de corporis Christi Vbi-
 quitate: id e cælo & inferno neq; loco definien-
 do, neq; à se distinguendo: de assensione Christi
 in spectrum commutanda. Imò quàm quæso
 putas ab eo omnes rectè sentientes abhorrere,
 quod tu & Brentius affirmatis, omnes homi-
 nes cū filio Dei personaliter vniri: omnes res
 à filio Dei *ὑποστατικῶς* seu subsistentialiter su-
 stentari: vnionem personalem nihil aliud esse,
 quàm omnium proprietatum Deitatis in car-
 nem realem transfusionem: sanctos propieta-
 tes Dei essentielles accipere? Aequè, crede mi-
 hi, sacrilegum est dicere, non solum homines
 sed etiam omnes creaturas cum Deo personali-
 ter vniri, Deum aliquot essentielles propieta-
 tes sanctis communicare, id est, dimidios Deos
 facere: quā omnes in eos transfundere, id est,
 totos Deos facere.

Nec verò, quantum ego iudico, cuiquam
 tuorum aliquid noui fingere videberis: quan-
 do omnes, quotquot te familiariter norunt,
 tuis istis moribus assueuerunt.

Sed redeo ad tertium Paralogismum. Gry-
 naxus inquit Theologos Hiedelbergenses non

M. BEUMLERI

fuisse auditos. Tu verò paulò imprudentius (quod tamen tua pace Clarissime D. Doctor dixerim) regeris: At tuus respondens à me auditus est. Atq; inde per incogitantiam (nam aliquando iracundo quodam zelo & ardore linguam tuam mentem præcurrere aiunt) argumentaris.

Si Iacobus Andreas audiuit Marcum Beumlerum: tum enim uerò sequetur Grynæum falso scribere Theologos Heydelberga eiciendos, non auditos fuisse.

Hoc connexum, quia vides non magis coherere, quam lutum e i ferro, opus habet probatione. Eam verò delumes ex centone, quem auxilio tuorum sociorum aduersus orthodoxum consensum non vsq; adeò feliciter conuisti. Nam ibi inter cætera affirmas, locum illum Pauli 1. Corinth. 10. Vnus panis vnum corpus multi sumus, non ad internam & spiritualementionem, qua fideles in Christo capite vnum euadunt, & quò omnes orthodoxi, quotquot in Ecclesia Dei floruerunt, referunt, referendū: sed de externa quadam & prorsus inaudita mentione, qua fideles cum infidelibus, aduersus manifestum Pauli locum 2. Corinth. 6. versus 14. 15. & 16. extra Christum vnum sunt corpus, interpretaris.

Ex hoc facile conficies (nam ex absurdo nil nisi absurdum) quod in vno homine fiat, vnde etiam fieri in cæteris omnibus.

His ita constitutis audacter subsumes: At ego Marcum Beumierum audiui.

Ergo falso scribit Gryneus theologos Heydelbergenses non esse auditos.

Sed nolo in ista tua maiori propositione, in qua nihil sanum, nihil sacrum, etiam si ex æde sacra Bebenhusiana profecta sit, reperitur, diu tuis immorari.

A S S U M P T I

examen.

Me igitur ad assumptum tuum quàm longis finè sumptum accingo, in quo mihi paucis verbis multa grauiatq; conuitia dixisti, atque omnes iracundiæ tuæ hastas vibraſti.

Antequam verò omnes partes eius refutandas in manus sumam, studiosam iuuentutem in tui gratiam de aliquibus capitibus admo-
nebo.

Primo habet hic studiosa iuuentus sordidi & feruiliſſimi generosi animi indicium & exemplum. Nã Andreas instar *σπερμολόγῃ* anxie omnia conquirat, & etiam vaniſſimas falsæ gloriæ vmbraſ conſectatur. Neq; satis habet de alijs magnis viris, cum quibus, vt iudicant sapientes, nullo modo conferri & quorum eruditionem neuiquam æquare potest, magnificè & thraſonicè triumphare: sed inſuper etiam ex me, cui tamen omnia detrahit, &

M. BEVMLERI

quem omnium hominum, si fortassis ipsum excipias, ineptissimum esse proclamat, triumphum agere, victor curru suo Saxonicō imponi, insigni laurea coronatus, in Capitolium Bibenhusianum inuehi gessit. A deo sordido & abiecto animo est hæc infama laurus, ut etiam in mustaceo laureolam quærat.

Tu verò Iacobe Andrea Cancellarie & Præpositæ dignissimè, satinè sanus es qui ex victoria, quam *νικη* sine sanguine *καὶ ἀνδρω* sine sudore, tu talis tantusq; Cancellarius, tam insignis Theologus, tam venerandus Præpositus, tam celebris scholarum & Ecclesiarum reformator, tam sanctus Eremita, tot tantisque honorarijs, præclaris tuæ virtutis præmijs, ornatus, de homine admodum adolescente & inepto, tuo iudicio, reportasti, aliquid ad insignes tuas laudes quibus cælum tangere tibi videris, accedere posse speraueris? Noli quæso ex re tam exigua, ex adolescente tam inepto tam magnificè triumphare, sed cogita potius eum benemeritis de Republica & Ecclesia, omnium bonorum consensu testimonium tribuitur: non si quis suo iudicio triumphet, aut etiam ea gloriæ insignia aucupetur, quæ leuissimi qui

mi quique aspernantur.

Deinde exemplum nobis subministrat Andreas, hominis tum arrogantis & περιουτολογούντος seipsum laudantis, tum etiam ἀδόλεγμα loquacis. Nam primo (quod alibi Psalter impijs tribuit) temerè garrir, loquitur durrer, iactitat sese insolenter: vt videlicet etiam de se omnium sermone vsurpetur: ἐπήνεσα ἑμαυτὸν, ὡς περ ἄστυδάμας, Laudauime vt histrio Astydamas. Atq; hac in parte se non tantum ὑπερφιλικὸν & ἀνιφυσικὸν Theologum, sed etiam ἠθικὸν esse ostendit. Nam ὡς περ ἄτεροφίς ἀποροῦντες, ἐξ αὐτῆ τῆ σώματος ἀναγκάζονται παρὰ φύσιν τρέφεισθαι, καὶ τοῦτο τῆ λιμῆ τέλος ἐστίν. οὕτως οἱ πεινῶντες ἐπαίνων, ἀν μὴ τύχωσιν ἰσχυρὸν ἐπαινούντων, αὐτοὶ τῆ φιλοδοξίας παρ' αὐτῶν ἀρκεῖν βούλεισθαι καὶ σιωπῆσαι σφύρειν δοκούσας ἀσχημονοῦσι, hoc est: Quemadmodum enim cibo destituti ex ipso corpore coguntur se præter naturam alere, atque hic famis finis est: ita qui laudes esuriunt, si non socios nanciscuntur laudatores, ipsi gloriæ cupiditate ducti ex se ipsis aliquid sufficere & conferre volentes indecorè se gerunt, inquit Plutarchus.

M. BEVMLERI

Deniq; à monachorum & Eremitarum sanctitate affectata abhorret plurimum, suas laudes, suos triumphos, sua ingenia facta, sesqui pedalibus verbis commemorare. Militum gloriosorum, & voluptatibus diffluentium sunt isti mores & ineptiæ, vt pugnas narrent, & cicatrices suas ostendent. Nam hi viuunt in hoc mundo: vos autem sanctuli, interdum huius mundi petraffi in gratiam vbiuitatis vestrae, vitam monasticam fouetis. Si verò sine laudibus vitam acerbam putas Andrea, cogita tecum præceptum illud Solomonis Prouerb. 27. Laudet te alienus & non os tuum: extraneus & non labia tua.

Deinde Andreas hac sua iactantia nobis suppeditat exemplum hominis garruli & loquacis. Nam homines isti, quemadmodum docet Plutarchus in libro de garrulitate: *ἐπεικώς δ' ἐκ τῶν περὶ δικασ ἐντυχήτων, ἢ παρ' ἡγεμότι καὶ βασιλεῦσι ἀπερσοδοκίτω; ἐνημερότασιν, ὡτ' περ νοσήματι, περ πειπτεὶ καὶ παρακολουθεῖ τὸ μνηστῆσαι καὶ διηγεῖσθαι πολλάκις, ὃν τρόπον εἰς ἡλθόν, περσῆχθησαν, ἠγωνίσαντο, διελέχθησαν, ἐξήλεγξαν ἀπὸ δικῶν πνᾶς ἢ κατηγόρους, ἐπηνέθησαν.* Id est. Hoc planè etiam his, qui in iudicijs fuerunt fortunati, aut apud principes regesq; præter expectationem feliciter egere

egere, quasi morbus quidam accidit & comi-
tatur, ut sæpè commemorent, quomodo inces-
serint, adducti sint, certauerint, disputarint, re-
darguerint aduersarios quosdam aut accusato-
res, laudati sint.

Interea tamen cum Andreas Ubiquitatis
sacerdos interdum etiam soleat *κιντοφορεῖν*
hederam gestare, atq; ubiquitatis suæ sacris
peractis in ea gaudere, suosq; oblectare lepi-
dis sermonibus, caueat moneo ne semper suas
ἐφημερίας et *κατορθώματα* sua præclara fa-
cinora ipse cōmemoret. Nam *ἀνδρὲς τὸ πρᾶ-
γμα καὶ λυπηρὸν ἅπασιν, καὶ λόγῳ ἄλλῳ
οὐδὲς ἐπαχθῆς οὐδ' ἐβκρὺς, ὡς ὁ τῶν ἑαυ-
τὰς ἐπιμνούων.* Insuavis res & molesta om-
nibus & oratio alia nulla, tam exosa & diffici-
lis, quam eorum qui seipso laudant, inquit
Plutarchus. Sed hæc mitto.

P R I M A C A L V M N I A

Primo Iacobus me appellat hominē stultum
& ineprum: in quo cum velit mihi ægre face-
re, suas ipsius laudes, quas in me deformando
studiosè aucupatur, non parum minuit: victo-
riam de me reportaram, qua, quanto opere de-
lectatur, mirum in modum extenuat, trium-
phum, quem tam magnificè ostentat, nō trium-

M. BEVMLERI

phum, sed vmbra tantum triumphi esse declarat.

Deinde verò dum me alijs deridendum propinare studet, non attendit Bibenhusianus superintendens, se suam impietatem & Leuitatem omnibus inspiciendam & deprobandam proponere, atque in Dei offensam incitato cursu sese præcipitare. Quisquis dixerit fratri suo fatue, reus erit gehennæ ignis: Matthæi quinto Capite versu 22.

Præterea dum Andreas obuios quosuis, qui ineffabiliæ eius dogmata, quæ in solitudine eudit, non approbant, stultitiæ insimulat: ut ipse de suo Bibenhusiano tripode solus sapiens proclametur, suo se instat foricis syluestris prodit indicio, atque se sapientem esse, etiamsi omnibus persuaserit, ut habet prouerbium, tamen nemini persuaserit. Verissimum enim est illud Solomonis Ecclesiastis 10. versu 3. Nam etiam per viam, quam stultus ambulat cor eius deficit, & dicit de omnibus stultus est.

At verò cum sacra scriptura nos iubeat bonum pro malo reddere, en Andrea sapientissimè, age pantachusæ vates tibi salutare præceptum dabo, & maxime necessarium, quod spero etiam gloriæ & maiestatis

statis oritur tui aucupium, Ubiquitatem non improbatum esse: licet etiam apud exotericos, à quorum scriptis Vauiniano odio dissidet, reperiat. Αναπαίδ ουτον ειπης επιτεινε το φιλομαθες εν σεαυτω και φιλόπονον; κεν απιλη και ακολασον εξαλειφει της ψυχης, ειπι λανθανον οσι φιληδονίας ιχιθ. εδ εν ρδ αιχιον βλασφημίας παλινδραμείσης, εδ ε λυπηρότεροι. αλλ' εοικε και το τε φωτος ανακλώμεον μάλλον ενοχλειντας ατθνεεις ορασεις, και τω λογων οι προς αυτες εναφερομενοι τες ψεζοντας υπο της αληθείας. Quae vi tu quoque sine difficultate legas, latine sic conuerto. Si alium ineptum nominaueris, excita in te discendi studium & laboris amorem: sin vero luxuriosum & intemperantem (quales prohi dolor noua nouorum monachorum claustra intra paucos annos multos pepererunt) absterge si aliquod vestigium amoris voluptatum in animo tuo lateat. Nam nihil turpius est quam conuitium in ipsum auctorem recurrens nihil etiam molestius. Sed quemadmodum luminis repercussus maiori dolore afficit imbecillum visum: sic criminationes quae in ipsos criminatores retorquentur à veritate maximum iniurum: dolorem.

M. BEVMLERI

Qua propter Andrea cum in promptu tibi sit & vsu, vnumquenq; qui à te dissentit, & in maiestatem non intelligit, stultum, stolidum, ineptum, sceleratum & impium appellare: caue sis ne idem ab alijs optimo iure audire possis: neq; ego, ira Deus bonus bene me amet, vltimum vnquam doctum virum, etiam ex Tubingenfibus, Tubingæ dum vixi, audiui, qui Iacobi Andreae eruditionem, doctrinam, diligentiam, modestiam vel commendarit, vel alijs imitandam & affectandam proposuerit. Eloquentiam verbalem, vt Brentius iunior loquitur, Andreae concedebant omnes, πολυλογίαν & ἀδολοχίαν pauci detrahebant: audaciã, immo destiam, impudentiam, maledicentiam multi improbabant: arrogantiam, superbiam, auaritiã plurimi deplorabant: eloquentiam realem, vt idẽ Brẽtius loquitur, sapientiã, modestiam, humilitatẽ qui predicare: nemo occurrebat. Desine igitur Andrea tantisper alijs stultitiam, ineptias, ignorantiam, impietatem obiectare, donec tuam eruditionem, sapientiam, pietatem, tuis probaueris, & harum virtutum non seruale, sed liberum, non metu exortum, sed voluntarium testimonium ab ijsdem consecutus fueris.

Ad me autem quod attinet, etsi nihil mihi arrago, & quantum mihi desit intelligo, libenterq; agnosco, tamen mihi multum profecisse video or, si tua conuitia perinde feram, ac si quis

quis bonus mihi diceret:

ὦ ξέγε

ἵπαι ὄυτε κακῶ ὄντ' ἀφρονι φωνῆ ἔοικας
 δὺλ' ἔτε καὶ μέγα χάρη, θεοὶ νὺ τοι ὄλβια
 δ' οἶεν

Hospes, non mihi tu malus, insipiensq; videris:

Vive vale letus, tibi Dii dent prospera multa.

Sin verò hac quoq; ratione te emollire & mi-

rigare non potuero, tēq; tuę eruditionis & pru-

dentiaę documenta (quę sunt conuitiari, tu-

multuari, lites mouere, falsa crimina confin-

gere aduersus bonos magnos centones sarcio-
 re) dare non cessare videro: me quoq; mul-

tum profecisse existimabo, si nihil durius di-
 cam quàm ὑγιαίνειν τὴν ψυχὴν, id est ro-

geta Deum, vt sit mens sana in corpore
 sano.

S E C U N D A C A L V M N I A

Altera calumnia est, quod ais me omni-
 bus locis & omnibus temporibus de rebus
 grauisissimis, quas neq; didicerim, neq; intelli-
 gam, disputare, vt tibi loqui placuit, præ-
 sumere.

Primo quidē, mi Andrea, facilē parior mihi
 à te omnem eruditionem detrahi, atq; eo no-
 mine, tuis quoq; mulierculis & gynecæis lu-
 dendum propinari. Interim tamen, quę tua

M. BEVMLERI

est modestia, moderatè feres, si nec ego, tota
 Tubinga iudice, te pro erudito & docto viro
 habeam: ac mihi verè persuadeam, te me indo-
 ctum, nullarum rerum intelligentem appel-
 lando, de vna fidelia duos parietes dealbare:
 tua quoque vinera cedere: & me tuo inge-
 nio iudicare: quippe cum tuæ eruditionis
 non multò maiora, quàm mea extant testi-
 monia.

In hoc verò omnes quorquor de ingenijs
 & profectu eorum iudicare possunt, me plus
 quàm te profecisse existimant: quod ego, *γινώσκω*
ἐμαυτῶν, intelligam vota mihi quotidie fa-
 cienda esse & Deum optimum maximum exo-
 randum, ut mihi sua gratia & spiritu adsit, me-
 que suas vias & statuta doceat. Cum tu è con-
 tra cælum tua opinione & *κενοδοξία* ran-
 gens, nihil amplius tibi, quantum ad doctri-
 nam & eruditionem, prorsus deesse arbitre-
 ris. Deinde quoque diuino auxilio implora-
 to animaduertam, nihil mihi tam opus neces-
 sariumque esse, quam ut dies noctesque in
 Sacrarum literarum, linguarum, bonarum
 artium studio, omni animi contentione in-
 cumbam. Tu verò illa studia vel contem-
 nens, vel flocci pendens, vel homine Chri-
 stiano indigna iudicans, vel in ijs *πρὸς αἰχά-
 ταν τῆραυ καὶ ἠεγκλέας σήλαν*, id est, ad ex-
 tremos

tremos limites & Herculis columnas, vtriusque
pace Pindari verbis utar, peruenisse ratus, om-
ni exercitio nuncium misisti.

Cæterum dem tibi, quod vehementer
affectas, te in omnibus esse omnia octos;
tamen dicam tibi illud verus: *πολυμα-
θητος οὐ κενώτερον ἄλλο.* Non aliud
magis inane, quam plurima scire. Sed de
his satis.

Me verò ais omni loco & tempore dispu-
tare de rebus quas neque didicerim neque in-
telligam. Graue profecto crimen, & dignum
quod ab otioso vbiq̄uitatis sacerdote re-
prehendatur. Primum autem Andrea li-
ceat mihi ex te quærere, vtrum cerebri sa-
tis habueris, quum ista scriberes, & an
apud te fueris, quum istud mihi crimini
dandum censeret? An alienum quæso est,
ab officio ingenui adolescentis, vbiq̄ue
se se obtulerit occasio, de rebus serijs, gra-
uibus, & obscuris liberè libenterque con-
ferre? Nisi tu malis bona ingenia de re-
bus ludicris & leuibus (quod te inter pocu-
la sæpè facere, amici tui sæpè mihi dixe-
runt) colloquendo, tempore & otio abuti.
Ego autem præ me fero, me vbiq̄ue loco-
rum, & omni tempore, & ab omnibus qui
aliquid boni didicerunt, tam audiendo,

M. BEVMLERI

quam disputando discere promptū paratumq;
esse. Atq; persuasum habeo, vt tu mihi hoc cri-
mini esse oportere opinaris: sic apud omnes bo-
nos laudi & gloriae fore.

Porro addis me disputare, de rebus quas
neq; didicerim, neq; intelligam. Piaculum hoc
quoque profecto magnum est, & non indi-
gnum quod ab Vbiquitario Theologo corri-
gatur. Scilicet omnium omnino disputatio-
num non finis est rerum, quas vel ignoramus
vel non rectē intelligimus, vel etiam de quib;
dubitamus, perfecta cognitio. Nisi Andre-
as hoc quoque nouum & insolitum suis per-
suadere velit: prius videlicet res perfecta scien-
tia comprehendendas esse: ac tum demum au-
diendo, disputando, exercendo tractandas.
Hæc profecto Andrea tantum abest, vt erudi-
tis tuam eruditionem probent, vt potius te quo-
que communem sensum amisisse apertē decla-
rent: quippe cum non minus à rei natura ver-
itateq; abhorreant, quam tua Ubiquitas à ver-
ro circumscriptoq; corpore Christi.

Verum hoc quoque loco miror Andrea,
si frontis aliquid & conscientiae in te residuum
fuit, cum ista scriberes. An nescius es, aut rerū
Tubing. tuorumq; decretorum, postquā resolu-
tioni mandasti, tam oblitus, vt nō memineras
te Pontificem istius Academiae rer Maximum
sedulo cauisse, et omnibus interdixisse priuatis
disputationibus? ne scilicet virus Calumianū
(sic enim

(sic enim vobis veritatis doctrinam appellare lubet) teneris iuuentutis animis instillarentur: adeo imbecillę vestrę vbiq̄uitati timetis. Anrogo, ex memoria tua discessit, postquam Bibenhusium concessisti, omnes eos, quotquot contra vestra dogmata disputarunt continuo ad vos delatos, sui delicti rationem reddere coactos, grauiter obiurgatos, tacere iussos esse? Scis autem Marcum Beumlerum ad vos non modo non accersitum vnquam, sed ne verbo quidem a quouquam de hac re compellatum fuisse. Neque verò quisquam tam rerum rudis & ignarus est, qui suspicetur Marcō Beumlerō plus licentia, quàm ceteris apud vos fuisse.

Quod autem aliquoties domitux de religione contuli, id scis non mea sponte, sed te inuitante & per alios sollicitante factum esse id, quod nunc reprehendis, iure ne an iniuria iudicent ij, qui sine affectibus iudicare possunt.

In publica verò disputatione, omnes quotquot ei interfuerunt, norunt, me inuitum & recusantem tuis obtestationibus difficulter eò fuisse pertractum, vt tecum, quem hominem gloriosum esse, & saepe antea triumphasse victoria nondum constituta, aut etiam desperata sciebam, colloquerer. Sed mi Andrea, suscipe ad punctum temporis,

M. BEUMLERI

*fi potes, hominis sani cogitationem, atque
 in teipsum descende, tuum ingenium, tuos
 mores, tuamque eruditionem perpende: &
 reperies me tuo ingenio iudicari, teque eo-
 dem crimine, cuius me infimulas, optimo iu-
 re condemnari posse. Nam primò inter o-
 mnes contat, te sæpenumero & multis in lo-
 cis inter pocula spumantia nostros homines,
 si videlicet in tuo territorio fuerunt, & quos
 non vsque adeò exercitatos nouisti, ad dispu-
 tandum de persona Christi & Cœna Domini-
 ca importunè & temerè prouocasse. Dein-
 de quid libri tui postremi aliud complectun-
 tur, quàm quomodo nunc in acidulis cum
 Tigurino ministro: nunc in aliquo oppido
 cum viro Zuuingliano: nunc montis Peli-
 gardi cum Daniele Tossano: nunc Vuit-
 renbergæ cum multis hostibus: nunc Tu-
 bingæ cum Marco Beumlero: nunc cum a-
 lijs, alijs in locis disputaueris, viceris, aut
 ad absurda extrema redegeris. Sed neque
 animus neque otium est omnia tua conui-
 tia retorquere: satis esse videtur demon-
 strasse, te non amplius turpe ducere a-
 lijs vitio vertere ea, quæ tibi
 ipsi gloriae laudisq;
 esse vis.*

TERTIA

TERTIA CALVMNIA

Ais me fuisse auditum cum omnium tædio. Assentior tibi Andrea. Sed causa huius tædij non certè in me, sed in te fuit. Nam primò nosti mihi non licuisse toto istò die multa loqui, sed necesse habuisse tuas longas conciones audire, quas interdum ferè ultra horam producebas. Nosti deinde me sæpenumero, si tu declamitando defatigatus verba facere cessares, meum argumentum repensisse, atq; rogasse vt breuiter & rotundè responderes, omni is digressionibus, tergiversationibus, anfractibus, sicut ego mea argumenta breuiter, syllogisticè & dilucidè proponam. Nosti deniq; quid responderis, videlicet hoc minimè fieri posse, quippe cum non mei causa solùm, adfis, sed tibi ratio habenda sit ceterorum auditorum, quæ longiore rerum explicatione erudiendi sint. Nosti insuper tuorum eam esse prudentiam & modestiam, vt facile intelligere poterint, mihi homini adolescenti veniam dandam esse, eiamsi aliquid præter decorum fecissem.

χρῆ γὰρ συγγνώμην ἔχειν
 εἰς τὸ ἥβης, σπλαγχνὸν ἐν τοιοῦτον φέρειν,
 μάταια βάζει. Id est. Par est enim ignoscere,
 si quis iuuentili temeritate cōtumacior, minus

M. BEVLERI

apta dixerit, inquit Euripides in Hyppolyto.
 Quod si ergo illos audiendi radium
 & fatietas cepit, noli quæso culpam in me
 conferre, sed tuis potius indignare: quod te
 dignissimum suum Cancellarium non maio-
 ri studio & voluptate audierunt, quam ut
 sibi radium & languorem oboriri pateren-
 tur. Idque eò magis, quod te non fugit, me
 non semel perijisse, tuis intollerabilibus conui-
 tijs, quibus nunc dominum Bullingerum, nunc
 D. Betzam, nunc D. Danæum, Calvinum,
 Philippum Melanchtonem, Zuvinglium ar-
 rodebas commotum, ut mihi omnino tacere li-
 ceret, & alij qui conuiijs delectaretur, locus
 disputandi daretur. Ibi tu per Dei gloriam me
 obrestabaris ut colloquium continuarem: fa-
 tius enim esse dicebas me, qui sim exercitatus
 argumenta afferre, neminem esse cui res ista
 non sit grata futura.

Primo Andrea si tantæ mex fuerunt inep-
 tix in disputando, si omnibus stultus & ine-
 ptus visus fui: quid opus erat tanta obrestatio-
 ne cū sacrosancto nomine diuino coniuncta?
 an non satis erat mihi illudere, atq; patientia
 totius auditorij abusi? quid necessum fuit sacro-
 sanctum Dei nomen in scenam illam produ-
 cere? vindicabit, noli dubitare, Deus suam
 gloriam & sacrosanctum suū nomē: per quod
 sciunt multi boni te in conuiijs etiam res le-
 uissimas confirmaturum, sine omni religione
 peijurare.

Deinde

Deinde Andrea an non te puduit alijs doctis viris disputandi tempus præripere, idq; homini qui omnibus tædio esset tribuere, atque in re tam ardua & Dei gloriam concernente, instar histrionis, scurriliter, vt quidam ex tuis loquitur, ludere?

Sed fortassis non satis vobis fuit ante paucos annos, præclara Dei organa, & magna Ecclesiæ lumina, Philippum Melancthonem & Ioannem Calvinum, vtrumque in Domino piè placidèque defunctum, cum Studgardiaë Bacchanalia celebrarentur, in scena introducere, miserè depingere, ac tandem igni tradere: quod triste spectaculum ad omni humanitate & Christiana charitate remotum, animi leuis & crudelis indicium, multi boni viri magno cum dolore spectarunt. Tu verò Andrea cum tuis socijs, qui huiusmodi fabulis deliciarum vestrarum condimentis pascimini, paulò post, nisi seriam pœnitentiam agatis, fabula fietis: neque dubium est vlli pio, quin extremum & emortuale fatum, vos ad tantam libidinem exercendam vrgeat.

M. BEVMLERI

QVARTA CALVMNIA

Ais quoque te me ita confudisse, vt nihil amplius aduersus disputationem tuam asserre poterim. Si Doctor Andrea longas orationes texere, si nihil ad argumentum respondere, si varie tumultuari, si dilato gutture clamare, si graua bonis viris conuitia dicere, si interrogantem ridere, confundere & vincere est: do tibi largiorq; te me athleticè confudisse, atq; magnificè vicisse. Imò, vt liberalior in te sim, proclamo & pronuncio te victorem omnium orthodoxorum, quotquot hæctenus aduersus te pro veritate pugnarunt: in quo omnes ad vnum quod ego sat scio, mihi astipulabuntur. Tu verò pie Lector, vt victoriam quam Andreas arroganter sibi vendicat, æstimare possis, tria tantum argumenta, quæ in illa disputatione à me allata fuerunt, hoc loco repetam, et quomodo Andreas ea confuderit, bona fide exponam.

PRIMUM ARGVMENTVM *contra realem idiomatum communicationem.*

Si vnum proprium essenziale Deitatis realiter non potest communicari, nec vllò modo competere humanitati Christi: sequitur nulla omnino

omnino communicari aut realiter compe-
tere.

Rationes duas afferebam. 1. Quia pro-
pria Dei essentialia nihil aliud sunt, quàm ipsa
Dei essentia: ac propterea à se mutuo tam non
possunt separari citra sui perniciem: quàm i-
psa essentia Dei, quæ est ἀπλῆς καὶ ἀμερεῖς
id est, simplicissima, ab omni compositione
alienissima, & in nullas partes diuidua.

2. Quia omnium priorum essentialium
vna eademque est definitio, vna eademque na-
tura, vna eademque ratio, quoad communica-
tionem: Nam omnia eodem modo ἀκοιῶν ἢ
τῶς ἔχουσι, in communicabiliter se ha-
bent.

His substituedam: At verò aliquot pro-
pria essentialia nec communicantur, nec com-
petunt realiter humanitati Christi, vt sunt æter-
nitas, infinitas &c.

Ergò nulla omnino propria essentialia Dei
tatis realiter, humanitati communicantur aut
comperunt.

Ad hoc argumentum cum Andreas nihil
haberet quod responderet (vt nec hodie ha-
bet quod respondeat solide) sola negatione
connexi, tam firmis rationibus à me robo-
rati, sine vlla ratione allata, me, si Lo-
gicis placet confudit. Nam primo conce-
debat, & adhuc, nisi nouam monstrum,

M. BEVMLERI

vt solet, partiuriat, libenter concedit, humanitatem Christi non esse ab æterno, ac propria non infinitam. Itaque vt modo dixi, valde insolenter & cum omnium Doctorum admiratione, negare cœpit, non necesse esse vt, cui vnum proprium essenziale comunicetur, eidem cætera omnia aut nulla omnino communicentur. Atque tandem cum se in omnes partes vextisset nullumque lapidem pro obtinendo hoc suo paradoxo non mouisset, ac me liberius instare firmasque rationes reposcere animaduertisset: tandem ad M. Georgium Lieblerum prouocauit, atque vt ipse de axiomate, quod ego urgebam, Iacobus verò Andreas oppugnabat, pronuntiaret, etiam atque etiam contendit. In quo primò, vt verum fatear, Andreæ leuitatem, ne quid grauius dicam, mirabar: qui cum philosophos & Physicos, à professione Theologiæ & à defensione veritatis valde insolenter, remoueat, iam sui ipsius oblitus, M. Lieblero, hanc sententiam, in schola Theologica, diiudicandam proponeret.

Deinde hoc quoque mihi non minus mirum fuit, quod Andreas M. Liebleri sententiam, de hoc ipso axiomate probè cognitam haberet, tamen eam in publico loco rursus expeteret. Nam non aultò ante discipulus quidam eius, Magister bonarum artium creandus,

dus, disputationem philosophicam de vnione
 personali & communicatione Idiomatum, con-
 scripserat, & consentiente & approbante Lie-
 blero imprimendam curauerat: in qua hoc a-
 xioma inuitis rationibus ab ipso M. Lieblero
 approbatis confirmabatur. Ne verò pia iuuen-
 tus rectè in doctrina illa erudiretur, Andreas
 suæ Ubiquitatis cauere volens, eam disputatio-
 nem supprimendam curauit: atq; tam Lieble-
 ro, quàm eius discipulo multas molestias crea-
 uit. Itaq; cum tam ego quàm Andreas de sen-
 tentia Liebleri non dubitaremus & ne ei de-
 nouo pericula crearentur, aut ne contra con-
 scientiam pronunciare cogereur: vt ego eius
 sententiam non admodum desiderabam, sic i-
 pse eam interponere tergiuersabatur. His ego,
 vt gloriatur Andreas, confusus, iussus sum al-
 liud argumentum proponere. Et hoc est pri-
 mum Iacob Andricæ victoriæ testimonium.

A L T E R V M A R G V M E N T V M
*aduersus realem Idiomatum
 communicationem.*

Quemadmodum in persona Christi, in
 qua duæ naturæ saluæ & incolumes manent,
 se habet propria essentialia humanitatis ad di-
 uinitatem, respectu videlicet communicatio-
 nis: sic se habent propria deitatis essentialia ad

humanitatem. Hanc propositionem fulciebam
 testimonijs Sacræ scripturæ , in qua propria
 Deitatis nõ magis tribuuntur humanitati Chri
 sti quàm propria humanitatis tribuuntur Dei
 tati. Sic Christus non magis dicitur fuisse ante
 Abrahamum Ioan 8. ver 58. Quàm post Ioan
 nem venisse. Ioan 1. ver. 27. & 30 sic Christus
 à Ioanne Baptizatus non magis dicitur filius
 Dei. Matth. 3. ver ultimo quàm gloriæ Domi
 nus crucifixus 1. Cor 2. ver. 18. His addebam
 perpetuum & constans primitiæ Ecclesiæ tes
 timonium, quod Damascenus libro 2. de Or
 thodoxa fide Cap. 4. numero complexus est:
 Καὶ γὰρ ὁ χριστός, ὅπερ ἔστι τὸ συναμφοτέ
 ρον, καὶ θεὸς καὶ ἀνθρώπος λέγεται, καὶ
 κτιστός καὶ ἀκτιστός, καὶ παθίτος, καὶ ἀπα
 θής. Καὶ ὅταν εἴη ἐν τῶν μέρων, ὑὸς θεοῦ
 καὶ θεὸς ὀνομάζεται, εἴχεται τὰ συναμ
 φοσητικὰ φύσεως ἰδιώματα, ἢ τοῦ τῆς σαρκ
 ῆος, θεὸς παθίτος ὀνομάζεται, καὶ κτί
 ει τῆς λόξης ἐσαυροῦτο, ἢ καθ' ὃ
 θεὸς, ἀλλὰ καθ' ὃ καὶ ἀνθρώπος ὁ αὐτός.
 καὶ ὅταν ἀνθρώπος καὶ ἕως ἀνθρώπου ὀ
 μάεται, εἴχεται τὰ τῆς θείας ἰστοίας ἰδιώ
 ματα καὶ ἀσχημάτα. παρὰ τὸν πνευματικόν,
 καὶ ἀνθρώπος, ἀλλὰ καθ' ὃ θεὸς ὢν πνευ
 ματικός, γέγονεν ἐπ' ἐλάττω παρὰ τὸν καὶ
 ἕως

ἔτος ὅτι ὁ ἕκαστος τῆς ἀποδόσεως, ἑκατέ-
 ρας φύσεως ἀποδοῦσθαι τῆ ἑτέρα τὰ ἴδια
 ἴδιον τῆς ἰσοστάσεως ταυτότητα, καὶ
 ἴδιον εἰς ἀλλήλα ἀντὶ ἀντιλήψεως. καθὰ
 τοῦτο δυνάμεθα εἰπεῖν περὶ χριστοῦ, ὅτι
 ὁ θεὸς ἡμῶν ὅτι τῆς γῆς ὠφθη, καὶ τοῖς ἀν-
 θρώποις συνανεσράφη, καὶ ὁ ἀνθρώπος οὗ-
 τος ἀκτιστός ἐστι καὶ ἀπαθής, καὶ ἀπεριγρα-
 πτός, hoc est. Etenim Christus, qui est utrun-
 que simul, & Deus & homo dicitur, & crea-
 tus & increatus, & passibilis & impassibilis.
 Atque cum ex vna parte filius Dei & Deus no-
 minatur, recipit consubstantialis naturæ pro-
 pria, id est, carnis: Deus enim passibilis nomi-
 natur & Dominus gloriæ crucifixus, non se-
 cundum quod Deus, sed secundum quod homo
 ipse est. Et cum homo & filius hominis nomi-
 natur, recipit diuinæ essentiæ idiomata & glo-
 riam, puer ante sæculum & homo principio ca-
 rens, non secundum quod puer & homo, sed se-
 cundum quod Deus ante sæcula existens, fa-
 ctus est, postremis temporibus puer. Et hic est
 modus ἀποδόσεως, id est alternæ attributio-
 nis, cum utraq; natura, mutuo tribuit alteri na-
 turæ propria propter personæ identitatem, &
 ipsarum in se mutuo immeationem. Secundum
 hoc dicere possumus de Christo, hic Deus no-
 ster in terra conspectus est, & cum hominibus

M. BEVMLERI

conuersatus est: & hic homo increatus est, & impassibilis & incircumscriptus.

His ita peractis subsumebam: Atqui propria humanitatis essentialia, non realiter tribuuntur Deitati. Blasphemum enim esset, dicere Deitatem in sua substantia esse natam, crucifixam, passam, mortuam, sepultam, resuscitam, ad cœlos elatam.

Ergo propria Deitatis essentialia non realiter tribuuntur & competunt humanitati.

Propositionem meam sacrarum literarum testimonijs & catholicæ Ecclesiæ consensu confirmatam oppugnare cœpit Andreas, qua conscientia & pietate, videat ipse. Diuinitatis, inquit, ea est perfectio, vt nihil ei potuerit accedere ab infirmitate humanitatis. Nam si quid accidisset ei, necessario sequeretur, non fuisse Deitatem. At verò humanitas multa potuit accipere à Deitate. Et hæc sunt prima indicia victoriæ Jacob Andricæ, quam in secundo hoc conflictu obtinuit, si verum est quod scribit. Ego autem animaduertens Andream tam mihi, quam alijs fucum facere æquiuocatione vocabuli, cœpi reponere me nec ignorare, nec negare, humanitatem Christi plurima, maxima, & nobis incomprehensibilia dona accepisse à diuinitate: summam videlicet illam dignitatem, vt sit humanitas filij Dei propria: societatem officij mediatoris inter Deum & homines, capitis Ecclesiæ, gubernatoris & iudicis tot

cis, totius mundi, societatem honoris & adorationis vnus cum λόγῳ. Nobis verò certamen esse, non de donis, quæ Christus in immensum locupletius, quàm omnes homines & angeli accepit, sed de essentialibus proprietatibus, cuiusmodi sunt, esse ab æterno, esse in finitum loco, tempore, potentia, & si quæ sunt similia: de his inquam quæri, an aliter humanitati Christi, quàm propria humanitatis diuinitati communicentur.

Quod verò Cancellarius addat diuinam naturam esse perfectiorem, quàm vt aliquid ab humanitate realiter accipere potuerit: id contra me non esse. Nam humanitatem, quatenus videlicet humanitas, in sua natura & essentia consideratur, non minus perfectam esse, quàm diuinitatem. Vtramque enim ita perfectam esse, vt proprietates saluas retineat, nihilq; suæ perfectioni contrarium, & immediate cum ea pugnans recipiat. Vt Deitas in se nõ recipit τὸ παθητὸν καὶ περιγραπτὸν, id est, vt pati & loco circumscribi possit. Nã si hæc etiam quatenus humanitatem in sua persona gestat, realiter in se reciperet: Deitas esse desineret. Ita quoque humanitas æternitatem & infinitatem & omnipræsentiam in se realiter non recipit, quia his non minus destrueretur, quàm diuinitas illis. Itaque in Andreæ responsione nihil aliud agi quàm peti principiũ. Ac proinde si ex istis phrasibus quas Sacra

M. BEVMLERI

scriptura & Ecclesia vsurpat & agnoscit, Homo est Omnipotens, omnipræsens, colligat: Ergo humanitas Christi est realiter Omnipotens & omnipræsens: Eodem modo me colligere posse ex hisce, Deus est natus, passus, mortuus, Ergo diuinitas est passiva, mortua.

Ibi tum cum Andreas mirè se instar angustiae torqueret, & pro obuinenda victoria vehementer laboraret: nec tamen quicquam solidè afferret, ac λόγους neruis & thoris destitutos texeret: nec scilicet solus veteranus tyronem vinceret, ac sine Theseo tam opima spolia deponeret: surgit quidam ex discipulis eius (què ait Andreas in disputatione Heydelbergensi, ad eò Doctorem Grynaeum confudisse, vt etià Illust. Principi Iohanni Casimiro, admirationi fuerit) ac misero magistro suo opè ferens, cepit exclamare: dignissimè D. Cancellarie, est magnum sophisma in opponētis argumento. Ibi certè fateor, me non parum animo perculsum fuisse. Nā intelligebam non solum totū Auditorium, exceptis paucis, qui Vbiquitarii genua non flexerunt, à me alienum esse: sed etiam mihi adolescenti cum tribus robustissimis hostibus, hastas suas in me vibrantibus, congredi necesse habere. Primus erat Andreas, qui se omnium hominum doctissimum putat: Alter eius respondens, qui diu ministerio Ecclesiæ functus erat, & Iacobum ac mine disputandi, doctrinaque superare, mē dicaba-

dicabatur: Tertius erat his nouus Magister, qui si ea præstitit, quæ triumphator Andreas ei tribuit, non dubium est, quin multis modis, eruditione Andream excellat. Neque hunc timorem mihi crimini esse oportere existimo. Cum enim ne Hercules quidem contra duos: quomodo ego adolescens contra tres istos Hercules?

Sed tamen audiamus fulmen illud, quod hic, venia à Cancellario dignissimo impetrata, in me magno clamore contorsit. Argumentatur, inquit, falso à prædicato ad inesse. Nam multa etiam prædicatur in philosophia, quæ tamen non insunt. Sic Deus dicitur passus: non tamen inde sequitur, diuinitatem realiter esse passam in sua essentia: quia diuinitas non est subiectum passionis.

Hoc brutum fulmen, quo me prædicatus ille Magister, non secus ac Doctorem Grynaum in disputatione Heidelbergensi, penitus prostrauisse arbitrabatur, cum repente è vestigio in ipsum authorem, ad hunc modum retorxissem: Eodem modo ego contendo, vos sophisticari, cum scribitis & docetis, humanitatem esse omnipotentem & omnipræsentem, quia Christus homo, est omnipotens & Omnipræfens: Andreas animaduertens suum illum Telemachum non vsq; adeo feliciter pugnasse, neque telum quod in me mitteret superfluum

M. BEVMLERI

videret, pugnam continuo dirimit, ac nos ista priuatim transigere iubet, meque aliud argumentum, si velim, afferre hortatur. Et hoc est alterum victoriæ Jacob Andricæ testimonium.

Non possum hoc loco silentio præterire me cum viderem Andreã eiusq; succenturiatores hoc modo mecum agere, in hæc verba erupisse: si tu Iacobe Andrea vel vno Sacræ scripturæ testimonio tuas istas prædicationes, Humanitas Christi est Omnipotens, Omnipræsens, omnisciens probare & confirmare poteris: tum ego pedibus manibusq; in tuam sententiam ibo. Ibi Andreas aquam sibi hæere sensit. Ne tamen sibi dissimilis esset, protulit locum ex Ioannis 1. Epistola, sanguis Christi emundat nos à peccatis. Ergo sacra scriptura aperte dicit humanitatem Christi esse Omnipotentem & Omnipræsentem. Sed nolo omnes Andreæ nugas persequi.

TERTIVM ARGVMENTVM,
aduersus glossam Iacob Andricam in
verbis Cœnæ.

ADuersus glossam Andreanã qua scriptum in verbis Cœnæ, hoc est corpus meum, in has formulas loquendi conuertendo, in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi, tam accurate retinet & tuetur: in hunc modum argu-
men-

mentabar ex eius hypotesi.

Quæ ratio est resoluendi, explicandi & intelligendi prædicationem de pane in Sacramento cœnæ: eadem plane est de vino.

Huius propositionis ratio afferebatur ex eo: quod vtrinq; prædicatio esset Sacramentalis, & vtrinq; Sacramentaliter intelligenda.

Atqui Andreas retinendo Scriptum in verbis cœnæ, propositionem illam, Panis est corpus Christi, ad hunc modum resoluendam & intelligendam esse docet, in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi.

Ergo illa propositio poculum est nouum Testamentum, ita resoluenda & intelligenda erit, in poculo, sub poculo, cum poculo est nouum Testamentum.

Propositionem cum Andreas negare non posset nec auderet: quippe cum extra omnem controuersiam sit, eandem esse prædicandi rationem de poculo, quæ est de pane Eucharistico: cœpit, ne scilicet victus teneri videretur, atq; omnibus suam eruditionem probaret, inuidium paradoxum, quod ab experientia vniuersali, à rerum natura & veritate abhorret, comminisci & propugnare: scilicet ad vniouersalem diplomatis Testamenti, & rei legatæ, ad Testamenti veritatem sciendam, omnino requiri, vt Testamentum & res legata semper in vno eodẽ loco sint sita, seu vt res legata sit in & sub Testamento. Secus enim si fiat,

M. BEVMLERY

mentum violari & inane fieri. Tandem verò cum videret me istis *φλυαρίαις* & nugis, quas ipse pro gemmis habendas esse censebat, nec moueri, nec pati mihi imponi: sed grauissimis aliquot rationibus, earum *ἀτοπον* demonstrare: miser iste homo, qui tum quoque triumphabat, si eius os, si frontem, si impudentiam spectes, quasi furore percitus, sese ad Iuriscosuitos clarissimos conuertit, atque ab ijs hanc quaestionem in Schola Theologica agitaram dijudicari, suamque nouam & inauditam opinionem confirmari, ex inris prudentia cupit.

In quo rursus Andreas, si modo ea verè & constanter sentit & credit, quæ nuper in sua Admonitione Germanica aduersus Doctorem Christophorum Herdesianum valde insolenter scripsit, ijsque assentitur, sui ingenij duo clarissima specimina edidit.

Nam primò noluit, etsi id vehementer se cupere simularet, clarissimos Iurisconsultos suam sententiam interponere: sed hoc sibi persuasit, fore, vt illi, ratione in obsequium Iacob Andreanum captiuata, simplici fide & stupido assensu eius sententiam approbarent, nisi forte tasse voluerit eos repente è vestigio non secus ac *Vza 2 Samuel. 6.* à Deo puniri. Id quod ex Apostrophe eius ad Iurisconsultos in breui Germanica Admonitione pagina. 12. 13. colligitur. Nam ibi inter cætera ad hunc modum scribit: Dilecti Calumniani Iurisconsulti arbitra-
mini

mini te Deum vos diutius toleraturum esse, ac non potius Christum de dextra Dei aliquando probaturum, quod etsi causa vestra, quod tamē non est, bona esset, eam tamen sine vobis, quorum illa vocatio non est, meri possit, ac non necesse habeat eiusmodi sociorū opera vti, quos discipuli eius & Apostolus Petrus inter fures, latrones, & maleficos numerarūt. An oblitus es? Samuel, literis proditum esse, Vzam filiū Abinadab, qui cum boues à via defleckerent, accurrens, arcam Dei manu tenebat, ab ira Dei accensa, continuo occisum fuisse propter temeritatem suam.

Agnoscis procul dubio Andrea verba tua, ex quibus bona fide, hanc sententiam, deduco. Iurisperiti etiam si bonam causam in religione tueantur, à Deo punientur nō secus ac Vza, & pro furibus latronibus ac maleficis à Petro et Apostolis habentur. Tu verò Andrea ex hac propositione, quā non ratio sed iracundia, non humilitas & modestia, sed arrogantia & superbia extorsit, nolens volens subsumes.

Atqui ante biennium, Andrea perente & inuitante, Iurisperiti Tubingenses, suam sententiam de Testamento, in Schola Theologica explicarunt & dijudicarunt.

Hoc vbi feceris tuo oraculo concludes. Ergo illi Iurisperiti non secus ac Vza à Deo puniendi, pro furibus, latronibus & maleficis sunt habendi.

M. BEVMLERI

Atq; hæc te de ipsis sensisse & nunc sentire ante annum omnibus Tubingensibus probasti. Nam cum videres Deum tuæ crudelitati non indulgere, & vulnus illud quod Clarissimus Jurisconsultus Ioannes Hochmannus tibi in Disputatione inflixit, non modo alta mente repositum maneret, sed etiam indies recresceret, cum ipsum, cum coram tua magnificentia Medicinæ laudes extolleret, magna tui cum ignominia & omnium admiratione, oratione eius interpellata, Vix videlicet zelo percitus, blasphemum & impium nominasti. Atq; in isto actu solenni multa alia admisisti, quod tuam modestiam, humilitatem, charitatem, pacis tranquilitalisq; studium parum commendant. Quæ tamen cum toti mundo pateant, & à multis bonis deplorantur, nolo in ijs recensendis diutius commorari. Sed habes primum ingenij tui candidi indicium.

Deinde verò tu ipsius iudicio te causam morbidam, putridam, ruinosam, malam, inutilem (tot enim epithetis tibi in breui Admonitione tua vti libuit) fouere ac defendere, a perre demonstrasti, id quod hoc syllogismo & tua hypothese extructo euincam.

Eos demum Theologos malam causam veri necesse est, qui Doctores, iuris & medicinæ, Galenum, Bartholum & Baldum implorant, atq; eos tanquam procuratores & aduocatos conducunt.

Hanc

Hanc Propositionem probo testimonio Iacobi Andreae omni exceptione maiori, e cuius Admonitione pag. 13. & 14. desumpta est Vbi hæc eius verba leguntur. Oportet verò illam morbidam, putridam, ruinosam, malam, inutilem esse causam, ad quam conseruandam conuersionatores Zuingliani non sufficiunt, sed necesse habent Doctores medicinæ & iuris ciuilibis, Bartholum & Baldum inuocare, & eos tanquam procuratores & aduocatos conducere.

His substitues etiam præter uoluntatem tuam: Atqui Iacobus Andreas, in Theologica disputatione Tubingensi, de Testamento Christi Iurifconsultos, omnibus alijs præsiidijs destitutus, in consilium adhibuit, eorumq; opem implorauit, & suffragium emendicare studuit.

Ergo uolens nolens ex superioribus concludet Andreas, suam causam esse morbidam, putridam, ruinosam, malam et inutilem, quam defendendam in gratiam Euthychianæ Unitatis suscepit. Sed non libet plura ingenij Iacob Andrici in hoc facto documenta exponere: hoc tantum ideo addidi postulari ab omnibus, ut ab ijs sese abstineant maxime uitijs, in quibus alterum reprehenderunt: Atq; non modo accusatorem, sed ne obiurgatorem quidem ferendum esse eum, qui, quod in altero uitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur.

Nunc igitur audiamus quomodo consub-

M. BEVMLERI

stantiationem Andreæ sacramentariam Iuris-
 consulti confirmarint. Inter cæteros surgebat
 ad pronuntiandum Doctör Ioannes Hochman-
 nus, Iuris Canonici professor, atq; manifestè &
 libere nouam & inauditam Iacobi Andreæ de
 Testamento sententiam à Iure Ciuili abhorre-
 re penitusq; ignorari citatis locis comproba-
 uit: quippe cum Testamenti virtus non in eo
 consistat & perspiciatur, vt in vno & eodem lo-
 co cum re legata collocetur & cõiungatur: sed
 in eo potius, vt Testamenti virtute & adiuuen-
 to, testimonioq; de re legata certi siamus, atq;
 suo tempore percipiamus. Huic sententiæ cæ-
 teri Iurisconsulti omnes subscripserunt. Ibi tum
 Andreas, cum videret sibi aquam hæere, seq;
 omnibus armis extortis cõstrictum teneri: ad
 veterem illum suũ & sæpius coctum cocysmũ
 vltimumq; Cresphygeton cõfugit, tragicè ex-
 clamando, longè alia ratio est, in hoc testamen-
 to: videlicet supernaturalis, ineffabilis, & pla-
 ne diuina. Scilicet Andreæ supernaturalis illa
 petitio principij multò pluris est facienda quã
 cæterorum hominum grauissima verissimaq;
 iudicia, & longo vsu comprobata.

Cæterum hoc quoq; loco, optime Lector se
 se ostendit Andreæ arrogantia & leuitas. Nam
 quid attinebat quæso prouocare ad Iurisconsul-
 tos, quid opus erat eorũ sententiam experere, si
 ei reclamare sine ratione liceret? Scilicet hic
 Andreas sibi persuaserat, se omnium rationem,
 in sui

in sui obsequium captiuam duxisse, atq; sua simplici fide ornatum mentes ita obtupescisse, ut etiam contra omnem veritatem, contra rerum naturam, contra omnium sapientium iudicia, contra boni viri officium et conscientiam in gratiam Ubiquitatis Iacob Andricæ Iuris ciuiliſ scientiam adulterarent & corrumpere. Vel etiam si hoc pro sua modestia sperare non fuit ausus, voluit certè non solum Marci Beumleri ineptias, sed etiam doctissimorum Iurisconsultorum omnibus planas facere, ut scilicet solus Andreas Ubiquitatis beneficio sapiens haberetur. Nec solum voluit de Marco Beumlero triumphum agere, sed etiam de Iurisconsultis trophaum erigere: ut scilicet huic triumpho eo maior dignitas & auctoritas conciliaretur. Et hoc est tertium & vltimum Iacob Andricæ victoriæ testimoniū.

Exposui hæctenus bona fide qua potui breuitate & perspicuitate, præcipua capita, quæ in disputatione Tubingensi, quam verarum narrationum libro suo postremo infarci placuit Andricæ, acciderunt. Me autem nihil à vero alienum scripsisse norunt omnes, qui ei disputationi interfuerunt, ad quorum conscientias prouocare minimè dubito. Sed omnium optime nouit Deus *καρδιογυαίνε*, cordium & reum scrutator, omnis mendacii & fraudis seuerissimus Iustissimusq; vindex: quem gaudeo aliquando inter me & Andricam iudicem sessurum esse. Te autem Andreas horum

M. BEVMLERI

tor, vt si me ista argumenta, quæ hoc loco breuiter reperij nõ proposuisse, aut te aliter quam ego commemorarim satisfecisse scias, id firmitioribus argumentis, quàm sunt ista quatuor, quæ hoc loco attigisti, commonstres.

QVINTA CALVMNIA.

PRimo ais me ita confusum fuisse, vt nihil amplius aduersus tuas hypothesas afferre potuerim.

Mirarer hoc loco, Andrea, te ista scribere: nisi iam dudum multis modis toti mundo probasses, te nullius rei vnquam puduisse: vnde, siue Gregorius de Valentia siue alius Papista verissimè scripsisse videtur: inter dona quibus Andreas se ornatum esse videri vult, haud minimum esse hoc, quod in tota sua vita, etiam in manifestissima fraude deprehensus, nunquam erubuerit. Idem verò etiam hoc loco luce meridiana clarius sese ostendere, ex ijs quæ sub iungam facile cognoscetur.

Scribis ipse me integrum diem, omnibus ante & post meridiem horis à te auditum fuisse. Quomodo igitur exacto die, cum finis disputationi necessario imponendus esset, aut vnde colligis me nihil amplius aduersus tuas hypothesas afferre potuisse: cum reipso teste, non inopia argumentorum meorum, aut veritas tuarum hypotheson, sed diei hora finem disputationi attulerit: nisi fortassis volueris tuas conciones in multam quoque noctem produ-

cere:

cere: quod tamen te cogitare nemo suspicabatur. Nunc, puto, animaduertis te hoc loco præ nimia iracundia, nimiaq; victoriæ cupiditate lapsum esse Paralogismo à non causa vi causa, quando non ego, sed dies disputationem diremit.

Si cui hoc ad fidem Jacob Andricam cognoscendam non sufficit, hoc quoq; paucis accipiat. Cum ergo primo die disputare cessatum esset, Iacobus Andreas mihi copiam potestatis fecit, sequenti quoq; die, si quid desiderarem, interrogandi. Quapropter cum de forma Dei & forma serui, ex loco Pauli ad Philippen. 2. cap. cuidam responderet, & formam Dei, formamq; serui de accidentalibus, quas ipse confinxit, formis interpretaretur, hoc argumentum proposui.

Qui fuit in forma Dei, & æqualis Deo, is sese exinaniuit & formam serui accepit.

Atqui filius Dei in forma Dei fuit, & est æqualis Deo.

Ergo filius Dei seipsum exinaniuit & formam serui, id est humanitatem accepit: quod docent Chrysoströmus: Augustinus sermone secundo de Natali Domini: Theodoretus Dialog. 1. Basilii lib. 1. contra Eunomium.

Sed assumptum meum, in quo cardo disputationis vertebatur, tam firmis argumentis demonstrabam, quæ Andreas in æternum rumpantur vtilia Vbiuitati, infirmare non potest.

M. BEVHLERI

rit. 1. A connexis: quia Paulo hoc loco propositum est ostendere, quis fuerit Iesus Christus ante incarnationis mysterium. 2. A testimonio Cyrilli thesauri 10. Cap. 2. Vbi dicitur Christum in forma Dei fuisse ab aeterno. 3. A Notatione vocabuli *μορφή*, quod idē significat quod essentia Dei seu Deitas. 4. A testimonio Basilij Magni lib. 4. contra Eunomium Ca. 1. In forma Dei esse, est in essentia Dei esse. Non enim aliud forma, aliud essentia Dei, ne sit compositus. 5. A testimonio Damasceni, qui libro 4. Orthodoxæ fidei scribit, in forma Dei esse prædicari de Christo, ante incarnationem, & significare τὸ ὁμοῦσιον ὡς ἐπὶ τοῦ πατρὸς id est, consubstantialitatem cum patre. 6. A testimonio Ambrosij, qui libro 6. Epistola 41. scribit: Aduersus Phorinum hæc nobis sententia est: aduersus autem Apollinarem legitima circumspectio, ut confiteamur sicut in Dei forma, nihil ei defuit diuinæ naturæ & plenitudinis: sic in illa forma hominis quo imperfectus homo iudicaretur. 7. A vi vocabuli æqualis Deo: quod Cyrillus hoc modo interpretatur: quomodo ergo alienæ substantiæ est, cui æqualis est? Nimirum quæ naturaliter æqualia sunt, eiusdem penitus substantiæ sunt.

Ad hoc argumentum cum Andreas nequidquam responderet, quàm Nestorianum esse, quicumque sentiat Deitatem sese exinanisse &

misse & formam serui accepisse: ego verò ra-
 tionem tanti criminis reposcerem: tandē quod
 norunt omnes, mihi satis fecit, meque nihil
 amplius aduersus suas theses afferre posse.
 bella & astuta *ὑποπλήσεις* demonstrauit:
 Ita sum, inquit, defatigatus (nam assueuisse
 labori tam videbatur, quam nuper in dispu-
 tatione Heydelbergensi magnis lacertis di-
 scipulus eius qui publicē & grauitē, quum
 ei oralis manducatio defendenda esset, con-
 querebantur se publica concione ita defati-
 gatum esse, vt vix spirare possit) vt non pos-
 sim tibi respondere amplius: tu verò si veri-
 tatis studium tibi curæ est, veni hisce die-
 bus ad me & priuatim conferemus de vera
 loci Pauli sententia. Ex his candide Lector
 liberè iudica vtrum Marcus Beumlerus ad
 oppugnationem Thesium nihil amplius af-
 ferre, vtrum verò Andreas planè si conuiua
 excipias, nihil respondere omnino potuerit.
 Et hoc est primum fundamentum quo nititur
 victoria Iacob Andrica.

Alterum Argumentum, quo triumphus Ia-
 cob Andricus sancitur, deductum est ex mea,
 quam confinxit Andreas confessione. Nam
 ait in confuratione, me publicè dixisse: Quod
 omnia sim perscripturus ad Tigurinos. Et in
 Admonitione, quo est ingenio feraci, ad-
 dit: me professum esse publicè, quod minimè
 sentiā cū Tigurinis: si tam prophanā doctrinā

M. BEVMLERI

profiteantur quæ in Theſibus Jacob Andrici
& diſputatione publica damnata fuerit. Vicis
ſti profecto Andrea & magnificè vicisti: ac
propterea triumphum à tuis tibi decernendū
etauſtrumꝫ Bibenhufianum dono dandum
cenſeo. Fateor & ingenuè fateor me vtrumqꝫ
dixiſſe: & vt tibi plus largiar, en adhuc eodem
ſum animo, quo tum fui, cum tibi ita dicerem.
Nam primo tuas reſponſiones triumphantes,
quas ad obieſta mea argumenta dedisti non
ſolum ad Tigurinos ſcribendas, ſed toti mun-
do hoc publico ſcripto patefaciendas cenſeo:
vt omnes intelligant, quibus artibus, tuam V-
biquitatem propugnes, & quàm audacter de
rebus vanis & falſis gloriari ſoleas.

Deinde verò non inſicior, ſed coram Deo
& toto mundo fateor, me non ſolum à Tiguri-
nis ſed etiam ab omnibus Helueticis, Gallicis,
Anglicis, Germanicis eccleſijs, quas toto pe-
ctore veneror, diſſentire, ſi ea doceant, quæ tu
nugas gerrasqꝫ fabricās, iſtis affingis brutisqꝫ
anathematizantibus ſerire conſueuiſti. Ab Arrij
namqꝫ impietate, à Neſtorij delirio & alijs bla-
ſphemijs, quas tu noſtris nunquam non falſò
affingis, tam longè abſum abhorreoqꝫ: quàm
longè te à veritatis tramite deſſectere & vere-
cundix fines tranſſire video: quoues iſtas ca-
lumnias aduerſus noſtros enomis: Multum ve-
rò falleris Andrea, ſi exiſtimas me, eſſi ab iſtis
tam dudum exploſis, quouidicqꝫ exploſendis
hæreſibus

hæresibus toto animo dissentiam, statim tuam
 Vbiunitatem, quæ orthodoxos in Eurychia
 nos commutat, aut realem idiomatum commu-
 nicationem, quæ Arii furoribus arma sul-
 ministrat, quæ Nestorium, Marionem, Mono-
 theitæ, Monophysitas, Theopaschitas, ab Or-
 co reuocat: aut conuersionem, quæ ele-
 uationem Papisticam & adorationem sacra-
 menti idololatricam confirmat, probaturum
 esse Scio enim Lei gratia ita fugiendum esse,
 ne præter casam Scio etiam sententia sapien-
 tum improvidum esse eum, qui $\chi\epsilon\pi\iota\omicron\nu\ \epsilon\delta\iota-$
 $\gamma\omega\nu,\ \epsilon\iota\varsigma\ \pi\upsilon\rho\ \beta\alpha\lambda\epsilon\iota\ \iota\alpha\upsilon\tau\upsilon\nu$, fumū fugiens in
 ignem se conijcit.

Cæterum hoc ipso loco te mihi similem esse,
 operæ pretium me facturum arbitror, si pio
 Lectori ostendero. Nam hoc quidem loco, ne
 scio quo casu vero falsum misces: scilicet exi-
 stimas, omne tulisse punctum, non qui utile
 dulci, sed qui vero falsum miscuit. Falsum igitur
 est, quod memoria lapsus per fallaciã com-
 positionis ea coniungis & confundis, quæ me-
 ritò disiungenda & distinguenda erant. Nam
 neminem Tubingensium, qui disputationi in-
 terfuerunt, ex me audiuisset scio, quod non
 sentiam cum Tigurinis, si vera sint crimina,
 quorum tu eos infimulas. Itaque omnes, quot
 quot mentiri turpe ducunt, mirabuntur, te
 tam temerè in publicas literas referre, quic-
 quid in buccam venerit, & vinosa iracundia

M. BEVMLERI

dictauerit, præsertim cum ea tot auritis & oculis testibus refutari possint. Neque verò dubium mihi est, quin multorum conscientijs, quibus tu terrori es impudentissimi mendacij arguaris. Mirum autem est Andrea te dum Tubingæ vixi & cum crebri tui de me apud multos sermones essent, tamen huiusce rei nullam apud quenquam mentionem fecisse. Hoc verò tu nosti, & tua tibi conscientia suggerit, & multi boni adolescentes meminerunt, te sæpè ijs, & mihi ipsi coram dixisse: me à te integram diem in publica disputatione auditurum, mea argumenta discussa: Marcum Beumlerum esse desperatum hæreticum, utpote qui veritati nullum locum relinquat. Victoriæ autem nullam fecisti mentionem.

Cæterum quod tu publicè me dixisse fingis, id priuatim in tuis ædibus Anno 1582 die 7. Septemb. Tigurum me abiurum dixisse, præsentem honestissimo & doctissimo adolescente Ioanne Casparo Murero Tigurino, qui nunc manere Ecclesiastico apud nos fungitur, tu ipse recordari poteris, si prius Benhusianam crapulam edormiueris. Neque autem nobis tum sermo erat de tuis Thesibus, quas paucis ante septimanas disputaueras, sed de schedulis quibusdam, quas aduersus orthodoxum consensum, non certè, quod rectè memini & etiam bonis aliquibus viris dixi, sine mendis Grammaticis (nondum enim ut

nisi ut arbitror alijs corrigendas dederas) conscripseras mihi que legeras. Nam earum summa hæc erat, Orthodoxum consensum, atque adeo omnes, quos contra præceptum Pauli Zuinglianos & Calvinianos nominare gaudes, nullam omnino præsentiam in sacra Cæna corporis sanguinisq; Christi statuere. Cum verò ego locis tam ex Orthodoxo consensu, quam alijs nostrorum scriptis citatis, id falsum esse, nobisq; insignem iniuriam fieri, probarem, tu ut soles vociferabaris, Nullam omnino statuunt, & si aliquam statuunt præsentiam, Deus me puniat. Hac tua importunitate commotum memini me dixisse: Si ergo tu probaveris nostros nullam omnino statuere, in usu Sacrae Cænae corporis Christi præsentiam, profecto non sentiam cum illis, neque hætenus sensi. His itaque peractis Andreas me demittit: sed paulò post, vndique apud amicos, de me & conviçto & in suam sententiam pertracto, miserabilis homo gloriatur, ijs insufurrando, Marcus Beumlerus est noster. Nam aperit & rotundè dixit, se non sentire cum Orthodoxo consensu & suis Tigurinis. Ita quod ego non nisi hypotheticòs & cum conditione dixeram, id Andreas, Argiva calumnia, & sine omni religione. Categoricalè & simpliciter à me dictum multis retulit, & quidè peierando affirmavit. Quapropter nonnulli quib. familiariter notus

M. BEVMLERI

eram & quibus mea sententia in hoc negotio non clam erat : nouitate rei commoti fidem Andream habere non audebant : sed ad me adiebant, quid rei sit audire, quidue inter me & Andream actum fuerit cognoscere ex me cupiebant. Cum verò ut res acta erat exponerem : animaduerti bonos illos viros libidine Andream quiduis fingendi grauissimè commoueri. Sed ut omne mendacium continuo extrinquitur : sic hæc fabula Jacob Andrica simulac conficta fuit, euauit : nec vnquam postea ab authore repèta fuit. Fortassis amici, ut eius honori studerent & consulerent, ne tam falsa longius spargeret, monuerunt. Hoc verò in Andream laudo, quod hoc ipso loco, per imprudentiam veri aliquid falso miscens, ait, ista verba à me conditionaliter prolata esse. Et hæc est altera ratio, qua fulcitur victoria Jacob Andrica.

Tertia ratio ducitur à simili exemplo, atque his verbis explicatur pag. 4. Admonitionis Idem anno octuagesimo, Vuittenbergæ quorundam factum, vbi in quartum diem Disputatio extracta est, & omnium professionum Doctores, Magistri, Studiosi, Pastores, & illi in primis prouocati sunt, qui Calvinistarum opinionem amplexi erant. In qua viri egregiè doctissimi, cum viderent, opinionem doctrinæ Calvinistarum, nullo solido veritatis fundamento nitentem, in amplissimo consensu, & studiosorum frequentia

quentia summa . quam Auditorium capere non poterat, sed ad fenestras astantes, auditores quàm plurimi se præbebant, hæctenus se in errore versatos, publicè fatebantur. Tribuere autem laudem veritati manifestare, pro qua Deo & præfidi gratias egerunt.

Hæctenus Iacobus Andreas *καὶ ἐγώ* *ἐν μέθυ* & ego somno solutus sum: non secus ac Hercules apud Aristophanem, cum ei Bacchus imbellis, effœminatus, & omnibus voluptatibus diffuens Deus, nauales suas pugnas & ingentes victorias magnificè, thrasonicè, Græcèq; fide exponeret. Nam & Tubingæ & Basileæ, & nuper admodum Heydelbergæ memini mihi, sæpè multa à multis de ista disputatione narrari: Iacobi verò Andreæ industriam & victoriam præter Andream, nemo vnquam narrauit. Hoc scio multos, qui disputationi istæ interfuerunt, dicere, Andream ad eò festiuum & lepidum caput fuisse, vt, ita vt grauem Theologum decet, auditorum strepitus & cachinnos effusos, quos Andreas mouebat suauiter & liberaliter subsequutus fuerit: vt videlicet omnibus omnia fieret. Gemmam verò istius disputationis in pretio habent proculdubio omnes, & magna pecunia sibi redimendam putant, Andreæ similes: quæ Sacrosanctum illud & modis omnibus admirandum, incarnationis filij Dei & inhabi-

M. BEVMLERI

rationis plenitudinis Deitatis in Christo cum
 farcimine contulisse, atq; scurriliter contami-
 nasse à multis dicitur. Magni faciunt etiam a-
 mici Andreæ comicam eius prudentiam: quæ
 antequam in arenam descenderet, & pugna
 se committeret, doctissimos & clarissimos vi-
 ros partim carceribus includendos, partim in
 triste exilium eijciendos curavit. Scilicet faci-
 le est vincere absentes & non repugnantes.
 Sed de his iudicent alij: non meum est falcem
 in alienam messem immittere. Et hæc est ter-
 tia ratio, qua victoria Jacob Andrica stabili-
 tur: quæ certè nihil aliud est, quam carcinoma
 petiti principij: quo triumphandus Andreas
 falsum falso probare conatur, atq; arundineo
 baculo nititur.

Quarta ratio ducitur à causis instrumenta-
 libus, quibus aduersus me pugnavit Andreas,
 atq; tam splendidam victoriam obtinuit. Cau-
 sæ autem illæ non sunt rationes & argumenta
 à verbo Dei deprompta: sed calumniæ obtre-
 stationes, quibus viros doctos petiuit, meq;
 per latera eorum confodere tentavit. Atq; hæc
 ita esse testis est ipse Andreas, qui pag. 3 suæ
 admonitionis in hunc modum scribit: In pri-
 mis vero optimi quique cum ex professoribus
 sum studiosis quoque, in stuporem conuersi
 sunt, cum illi, Patriarchæ erroris huius Zuin-
 glii subsidium obijcerem, & ex hoc ipsius libel-
 lo Tiguri in quarta forma impresso, verba re-
 citarem

citarem, in quibus Zuvinglius fatetur, se interpretationē (in suis scriptis cōprehensam) verborū Testamēti Christi, in somnio à spiritu didicisse, qui ater an albus fuerit, nō meminert: Deo autē gratias agere pro reuelatione facta.

Vides pie Lector, quomodo Andreas iusto Dēi iudicio & iracundia abreptus, instar sortis syluestris suo se prodat iudicio: atq; aperte dicat, se nō tam argumentis nostrā doctrinam refuisse, quā cōitijs & criminationibus inuisam suspēctamq; reddere tentasse. De somno Zuvinglii, quod maligne, vt cætera omnia interpretatur Andreas, Cap. 3. differetur.

Ego autem in ista disputatione, qua Andreas multo plus temporis in criminationibus & maledictis, quā in graui & seria argumentorum explicacione cōsumpsit, id quod norunt omnes, qui omnino nihil norunt, & quod scit Andreas, sibi obiectum esse à me publice: primò ingemiscens mecum recognouit illud Psalmi 120. Quid dabit tibi & quid addet tibi lingua tua fraudulenta? Est veluti sagittæ robusti hominis acutæ, & vt carbonēs iuniperorum.

Cum verò viderem, eundem nunc locum aliquem ex Do. Zuvinglii, nunc ex D. Danæi, nunc ex D. Bezæ libris truncatim, calumniosè & inuidiosè citare, manifestè corrumperè, audacter in alienū sensum detorquere, tragicè exagitare: venit mihi in mentē quod Plurarchi

M. BEVMLERI

ὡς πολυπραγμόνων καὶ ἀδολέγων, de negotiosis & garrulis, eleganter graueretq; scribit, & huius Andreæ mores, ad viuum expressit. Age, inquit Plutarchus, si quis veterum libros inuadens, ex ijs pessima quæq; excerpit, atq; librum habeat compositum, velut ex Homericis versibus, qui ἀκέφαλοι dicuntur, aut ex tragicis solæciis, an non dignus esset, tragica ista imprecatione?

ὄλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς
Malè pereas mortalium excerpens mala.

Quin & absq; tragica imprecatione, inquit, idem Plutarchus ἀπρεπῆς καὶ ἀνωφελῆς ὁ θησαυρισμὸς αὐτῆ τῶν ἀλλοτρίων ἁμαρτημάτων, indigna & planè inutilis collectio asseruatiōq; alienorum peccatorum. Quod si Plutarchus Ethnicus tantoperè detestatur eos qui aliorum peccata & lapsus studiosè obseruant, ijsq; obiectant: quid quæso tibi Andrea Plutarchum, si reuiuisceret, tibi dicturum arbitraris, si videret te Theologum Christianū, vt præ te fers, tot tantaq; falsa crimina in optimos viros comminisci, ijsq; tuam linguam, & crudele ingenium oblectare?

Et nuper admodum cum Tubingæ de dicto Ioannis 6. Caro non prodest, &c. disputares: multorum literis & sermonibus ad nos perfertur, te pro solutione argumentorum, nunc D. Grynæum orbis nebulonem Ein Lande
schöllmen

schöllmen appellasse: nunc doctissimum & di- *de gregor. cal*
 sertissimum virum D. Stephanum Isaacum,
 quod patre Iudæo natus sit, scurriliter tradu- *de gregor.*
 xisse. Ad priorem illum quod attinet Andrea, *de gregor.*
 hoc tibi certo persuadeas velim, eius tantam
 esse apud plerosq; Germaniæ nobiles gratiam
 ut eum exagitando & conuitijs insectando, te
 in eorum odium conijcias. Nam eius mode-
 stia, pietas, studiosam iuuentutem erudiendi
 studium & diligentia à pluribus laudatur &
 amatur, quam tu fortassis suspicaris, aut etiam
 vis. Quare tuæ calumniæ & conuitia non plus
 eius famæ & existimationi, quam virtute &
 pietate sibi peperit, non plus nocere poterunt,
 quam Semei conuitia Dauidi: & nugæ Ther-
 sitis apud Homerum Vlyssi & Achilli nocue-
 runt. Firmum enim manet illud Ciceronis:
 Ut ignis in aquam coniectus continuo restin-
 guitur & refrigeratur: sic referuens falsum cri-
 men in purissimam & castissimam vitam col-
 larum statim concidit & extinguitur.

Ad alterum verò quod attinet, bona con- *de Stephano Isaac*
 scientia affirmare possum, ardentius studium
 & grauiorem zelum, verbum Dei promouen-
 di in eo elucere quam in Andrea. Id quod An-
 dreas suo ipsius preconio & testimonio com-
 probauit: quippe cum nihil ipsi obijcere po-
 tuerit, quam quod ex Iudæis ortum suum du-
 car. Bene etiam habet, quod in eadem disputa-
 tione ecclesiæ Heydelbergensi Vbiquitatis

Laudatio
 S. Stephani
 Iustinus in calce
 sua veritas
 ubi Evangelium

fermento repurgatæ, nihil aliud exprobrare
 potuit, quàm quòd inter ceteros etiam do-
 ctorem habeat: qui non tantum secundum
 spiritum, sed etiam secundum carnem sit ex se-
 mine Abraham. Quasi verò Christus Ecclesia-
 rum pastorum princeps & Angelus magni
 consilij non sit ex Iudæis secundum carnem,
 Rom 8 Cap. quasi Prophetæ & Apostoli om-
 nes Iudæi, si originem eorum spectes, non
 fuerint: quasi verò potior sit Ethnicorum, ex
 quibus in quoque satus & productus es, quàm
 credentium Iudæorum conditio & dignitas.
 Oblitus nimirum es, alijs rebus ab his diuersis
 intentus: Deum οὐκ εἶναι προσωπολήπτην,
 id est, non accipere personas: sed ex omni gen-
 te acceptum et esse quemuis, qui eum timeat,
 & operetur iustitiam: Actorum 10. Fortassis
 etiam id ex animo tuo effluxit: Non esse distin-
 ctionem vel Iudæi, vel Græci: sed eundem Do-
 minum omnium esse diuitem in omnes à qui-
 bus inuocatur. Et certe hic vir non minori cū
 fructu & dignitate Euangelium Christi, quàm
 tu Andrea docere poterit, si in eo ardore, pie-
 tate & studio, quod hactenus omnibus quibus-
 cum vixit abunde probauit, perrexerit: de quo
 nemo nostrum est, qui vel tantillum dubitet.
 Nam primo, propter Euangelij confessionem
 & professionem amplissimos suos redditus li-
 bens deseruit, ac Christi pauper factus est: tu
 verò Euangelij causa tantum abest, vt iactur-
 ram aut

ram aut damnum aliquod tuorum bono-
rum feceris, ut potius ex eo rem tuam fe-
ceris, magnamque auri & argenti vim corra-
feris, quo iure qua iniuria iudicāt n̄, quos tu ē
sedibus suis exturbasti, meum verò non est
pronunciare. Deinde ab illustribus hominibus
pluribus pietatis & temperantiæ testimonijs
ornatur, quàm Iacobus Andreas: qui tamen
omnibus se præferre solet. Denique non mi-
nora eloquentiæ, cognitionis, linguarum &
bonarum literarum Deus in hunc Iudæum
contulit, quam in Iacobum Andream terræ
filium. Et hæc est quarta ratio, qua vi-
ctoria Iacob Andrica sancitur. Jam reliquum
erat ut etiã famoso libello seu pasquillo, ar-
gumento videlicet inartificiali, suas ratio-
nes comprobaret: quod nuper in sua confusa
Confutatione aduersus Doctorem Grynæ-
um gravissimè & maxima sui cum laude fe-
cit. Sed fortassis Andream nunc istarum
ineptiarum satietas cœpit & pudere incipit,
quippe cum intelligat eas indicia esse animi
parum sani.

CALVMNIA SEXTA.

*de Confutatione
Guedlini*

Placuit tibi quoque Andrea, ut iracundiæ
tuæ satisfaceres, tuã istam fictitiã victoriã
tribus prosyllogismis amplificare. Nam pro

M. BEUMLERI

tuo acumine facile existimare potes, eam ita debilem & ruinosam esse, ut ad eam stabilendam undique præsidia sint comparanda. Prior igitur Profyllogismus tuus, in Confutatione tua pagina 366. his verbis concipitur: Qui (Beumlerus) instar hederæ assurgere ut posset, sub ipsius e mentito nomine passus est breuè scriptum, aduersus meam, de vera Domini nostri Iesu Christi inuocatione in Academia Tubingensi habitam disputationem in lucem edi.

Hederæ mentionem cum faceres, bonis viris in memoriam reuocasti tritum illud sermone pro uerbum ἀκιστὸς μετ' ἀντήρια, id est hederam post antisteria. Cui consentit illud, μεταὶ τὸν πόλεμον ἔπειν post bellum venire. Tu enim, dum tui discipuli Heydelbergæ in aciem prodirent, vehementer laborarent, tuosq; auxilio non parum indigerent, temporis nimirum angustia & locorum interuallo præpeditus, nunquam comparuisti: nec abest suspicio te interea temporis, ut Ecclesia tibi magnæ curæ est, κιστοφόρον id est, hederæ gestatorem in cellula Bibenhusiana egisse. Nam satius esse tibi videbatur & tutius, id quod hæctenus omnibus probasti, cum absentibus eminus, quam cum præsentibus comminus pugnare.

Ego autem Andrea, cuius rei mihi Deus testis est καρδιογνώστης, non certè, ut à multis factum

is factum esse multi queruntur, malis artibus,
 non sursum atq; deorsum cursitando, vel assur-
 gere vel eleuari cupio. Virtute verò, pietate,
 modestia, temperantia, studio, diligentia, exer-
 citijs Deo meo seruire, bonis viris placere, ma-
 lis displicere, eorumq; conatibus quantum
 Dominus dederit resistere, certum apud me
 decretumq; est. Toto verò cœlo erras Andrea
 si me ingenio tuo iudicans, mihi in studijs nihil
 aliud propositum arbitraris, quàm vt præpo-
 situram, Cancellariatum, Abbatiam, Prælatu-
 ram, & si quæ sunt alia vestra maiestatis insi-
 gnia, consequar. Habeant sibi Vbiquitarij suas
 Præposituras, sibi Cancellariatus, sibi Abba-
 tias, sibi Prælaturas, sibi alios inanes huius
 mundi titulos, sibi pagos & villas, sibi arces
 & castella: nobis verò relinquunt veritatis
 gloriæq; Dei defensionem & propagationem
 quoniam sine illis vita beata esse potest, sine
 his verò non potest. Atque idcirco Deo meo
 gratias, quas potest animus meus capere ma-
 ximas, ago & perpetuò habebò, quod eius be-
 neficio mihi contigit, cum D. Doctore Gry-
 nœo, in quo humilitatis, modestiæ, contem-
 ptus huius mundi eiusq; gloriæ, veritatem
 promouendi, studiosam iuuentutem fideliter
 erudiendi multò plura & luculentiora speci-
 mina, quàm in omnibus noui istius ordinis ho-
 minibus elucet, amantissimè & coniunctissi-
 me viuere. Iacobi verò Andreæ iniqua de me

M. BEVMLERI

præiudicia, atroces calumnias, truculentos
sarcasmos in nomine Domini aspernabor: ces-
sò persuasus eos mihi apud omnes bonos lau-
dem & benevolentiam conciliaturos esse. Nā
is quidem est qui maledicit, præterea nocere
non potest: Dominus autem est, qui benedicit,
& benefacere potest.

Cæterum falso speravit Andreas se mihi æ-
grè facturum esse: si alijs persuadeat me non
esse authorem ἀναλύσεως disputationis eius.
Scio namq; omnia ea quæ cogitamus, medita-
mur, instituiamus & agimus, non ad nostrum
honorem & commodum, sed ad Dei gloriam
eum vltimum & vnicum finem referenda esse.
Facile patior me non solum omni laude, quam
suspiciatus est ad me redituram esse, è confe-
ctiōne istius scripti, si modo meum esse crede-
retur, spoliari: sed insuper etiam ignominia
notari, malis malorum hominum sarcasmis
vexari: dummodo veritas facta tecta à piacu-
lis Ubiquitatis Iacob Andricis conseruetur,
gloria Dei illustretur, afflictis conscientijs
consulatur.

Ne tamen boni viri sinistram de me opinio-
nem ex Andree calumnijs imbibant, meq; iu-
uenili impetu, aut cæco zelo, aut temeritate a-
liquid hac in parte suscepisse suspicentur: sed
intelligant me istā ἀνάλυσιν conscribendo, do-
ctissimorū grauitissimorūq; virorū consilia &
iudicia sequutum esse. subijciam duas breues
epistolas

Epistolas, quarum altera à reuerendo viro D. Rodolpho Gualthero ante libri cōfectionē, altera verò post eius cōfectionem à D. Guilielmo Stuccio ad me Basileam missa fuit.

RODOLPHVS GVALTHERVS

Marco Beumlero Tigurino, filio suo
dilecto. S.

S Ad ternas tuas literas mi Beumlere, non respondi hactenus, non quod te minus amem, aut illas responso indignas existimem. Ferreus enim & inhumanus nimis essem, nisi te mei amanrissimum & obseruantissimum redamarem: sed quod Deo placet meam valetudinem subinde doloribus capitis continuis fatigare: & sanè illis ita nunc quoque vexor, vt vix istis sufficiam. Non possum tamen neque debeo diutius differre responsum ad postremas tuas de Cancellarij Tubingensis disputatione, De Adoratione carnis Domini nostri Iesu Christi. Etsi enim homo infelix, qui perruptis omnibus pietatis & modestiæ cellis, mereretur vt nulla eius ratio haberetur: tamen necesse est, vt aliquis agger opponatur homini, quem propria cōscientia, & Principis sui fiducia, adeo inebriat, vt neque rationis neque pudoris alicuius meminerit. Non possum igitur non probare tuum consilium & institutum,

M. BEUMLERI

qui eius hominis sophismata refutare decre-
uisti. Hoc vnum moneo, vt omnia modeste a-
gas, & primo quoque tempore conficias. Quo
ad Froschouuerum nostrum spero me ab eo fa-
cile impetraturum, vt suam operam nobis non
deneget: & si qua alia in re mea opera tibi
commodo esse poterit, faxo intelligas, quanti
te faciam. Salutabis doctissimum & optimū
fratrem Doctorem Grynæum, quem ex corde
diligō: & tu mi Beumlere cum illo & reliquis
amicis vale in Christo seruatore nostro, qui
tuum propositum iuuet. Tiguri 16. Januarij.
Anno nati Christi 1584.

*Tuus ex animo Rodolphus
Gualtherus.*

IOANNES GVILIELMVS
*Stuccius Marco Beumlero discipulo cha-
rissimo S.*

S Analyſim tuam chariſſime diſcipule Di-
ſputationis Iacobi Andreæ, quam diu de-
ſideraui, magna cum voluptate legi. Eſt enim
mea ſententia elegans, acuta, & in ſumma bre-
uitate perſpicua. Non dubium eſt, quin ſi do-
ctor ille aliquid reſcribat, eodem modo te tra-
ctet & excipiat, quo D. Bullingerum, D. Be-
tzam, D. Sturmium, D. Danæum hætenus ex-
cepit. Vt videlicet rationibus deſtitutus conui-
tijs pugnet, ne omnibus armis exutus videa-
tur. Tu

tur. Tu verò istis posthabitis perge in pio tuo studio, malorum odium aspernare : bonorum verò benevolentiam tibi conciliare stude. Data Tiguri Calendis Martijs. Anno 1584.

Tuus totus Ioannes Guilielmus
Stuccius

Hæc ut dixi, pie Lector, non ideo huc interserere libuit, ut Andreæ & Andreanis probarẽ, me authorem esse istius scripti, quod aduersus eius disputationem extat, firmumq; & immotum stat: sed ut viderent omnes pi, me nihil temerè & absq; consilio & consensu meorum præceptorum in scripto illo edendo fecisse. Nam, ita me Deus benè amet, Andreas mihi non maiorem stomachum fecit, cum negavit me authorem esse illius scripti: quàm si negasset me interfuisse ei colloquio, quo Selneccero suo persuasit vaccam esse, cui nomen sit Bartholomæo: aut etiam isti conuiuio, quo ingenti generosi vini poculo exhausto Calvinianorum doctrinam falsam esse probavit: aut etiam eius prælectioni Lipsensi, qua duos illustrißimos principes è plastro fœni Dialecticam ridiculè docere voluit.

Sed audiamus rationem, quam Doctor suæ affirmationi subiungit, meq; authorem illius scripti non esse probat. Omnes ais, te pro stulto & inepto habuerunt. Ergo non es author illius scripti, quod aduersus meam Disputationem tuo nomine exiit.

M. BEVMLERI

Ad antecedens respondeo per concessionē. Fateor & concedo tibi omnes quotquot te Tubinge amplexantur, in manibus habent, fouēt, osculantur suamq; voluntatē ad tuam maiestatem aggregant, me pro stulto habuisse: sed nullam aliam ob causam, quā quod tibi citra omnem dissimulationem & simulationem, candidē & rotundē, posthabito metu infamix & incommodorum veritatē dixi: quod alioquin veteri prouerbio etiam simplices hominēs & stulti facere dicuntur. En Andrea habes confitentem reū. Sed quid vis amplius? hoc quoq; nisi me animus fallit, tuos videlicet me ideo pro stulto homine habuisse, quod cum tot in ista Academia, haud equidem obscuri nominis viri, & qui tam te quā me doctrina superare dicuntur, ita sibi temperare suosq; affectus coercere possint: vt quid sibi in te displiceat, & quid se maximē offendat (offendunt autē plurima) non aperiant, sed metu tuarum calumniarum, infamix, exilij, dissimulent: ego solus & adolescens, & peregrinus & Heluetus tibi tuq; Ubiquitati maximē inuisus, tam egregio heroi et inuicto Marti, me opposuerim, & quasi cum Deo *ἐμχθονίω* bellare in animum induxerim. Et certē hanc eorum de me opinionē nunc plurimum confirmabis, cum intelligerē me iam ab ore tuo peti falsis criminibus, obrui & infinitis conuijs exagitari: quod ipsi suo silentio & obsequio vitare possunt. En Andrea

Area adhuc habes confitentem reum.

Verum age: habes ne amplius quod pro tua liberalitate in me conferas? pro inepto quoque inquis te habuerunt. Profecto tam tuam quam ipsi rectissime de me iudicastis, & rem, quod dicitur, acu tetigistis: quo nomine & vestrarum voluntatum sententiarumque summam confessionem, & dexteritatem de ingenij iudicandi vobis gratulor. Nam quia Helvetius sum didici a meis maioribus & preceptoribus non animo abiecto & seruilis, sed erecto & libero esse: meque non seruituti & obsequio Iacob Andrico, sed libertati natum esse. Atque idcirco fateor, me preter ingenij mei naturam, preter voluntatem, preter patriae meae libertatem, me a te, fateor, magis dogmata, qui plumbea aedificationis Lesbia regula estis, nunquam seruiliter aptare, hoc est accomodare potui, nec etiam num hodie possum. Nam primo si te considero meque ad te conformare studeo: video te interdum summam summi Theologi grauitatem: interdum vero quod pace tua dixerim, nec leuia, nec obscura, summæ leuitatis documenta dare: ita vt quidam ex tuis amicis eam excusare volens crebris sermonibus id usurpet. Fateri cogimur & res ipsa loquitur, dignissimum nostrum Cancellarium, interdum in rebus arduis scurriliter, sed tamen non animo malo ludere. Et hoc est primum Lesbiae regulae documentum.

de Smidhino

M. BEVMLERI

Doct. & Sacerd.
 R. M. V. B. I. G. M.
 L. V. I. G. M.

Deinde verò luce meridiana clarius est, te non solum tibi in Academia Tubingensi multis inuitis principatum vendicare & insolenter vsurpare: sed etiam exterarum ecclesiarum & Rerumpub. ἀλλοτελοεπίσκοπον agere: Item præ te ferre, te omnes tuas curas & consilia in solam Ecclesiæ salutem conferre: interim tamen aulas Principum instar Melitæ catuli studiosè auidèq; sectari, cibum lautum, palatoq; tuo plurimum arridentem, cum gnaritionibus è flamma petere posse: equos alere pulchra optimaq; prædia animi causâ obequitare: in cœnobijs vino dulci, piscibus delicatis, carne ferina affluentibus, nunc aplicationibus calefieri suaviter, nunc æstu ante & spumante Baccho refrigerare salubriter, Ecclesiæ cura penitus abiecta. Et hoc est secundum Lesbiz regulæ documentum.

Præterea hoc idem etiam intimi tui, qui se quotidie ad pedes tuos abijciunt, suis elogijs & testimonijs luculenter confirmarunt. Antequam novem nempe annos quidam suis literis quas Basilæam misit, te Græcis epithetis tibi apprime convenientibus graphicè descripsit: te appellando *πλυπράγμονα, φιλοπράγμονα, μεγαλοπράγμονα*. Neq; te oblitum arbitror quendam è tuis, hominem nec indoctum, nec obscurum tibi multo vino obruto, atq; idcirco vt soles conuitia euomentis & de rebus magnis gloriantis

glorianti , & alios præ te contemnti, per locum in memoriam reuocasse, mantram illam

& πατριάρχην ὀπτιμῶν & clarissimorum viri Philippi Melanchthonis vocem, quam mitissimo

alioquin pectore, tuā intolerabilis & effusa iactantia, in conuentu Vormatiensi expressit.

Behüt Gott dz diser Schwab kein rügen

in Teütschland beköm/sunst würde er groß

jamer im Teütschland anrichten / hoc est,

Deus prohibeat, ne hic Sueuus præsidium ali-

quod consequatur: nam alioquin magnas tur-

bas & calamitates in Germania daret. Hoc

quomodo exitus probatur & quotidie probet

res ipsa loquitur: scholæ dissipatæ testantur:

multorum honorum virorum exilia & car-

ceres clamant, & Principum animi distracti,

& exacerbati, satis superq; ostendunt.

Et nuper admodum tuus hospes Bibenhu-

fianus, te Lesbiam regulam esse, in conuiui-

haud obscure probasse dicitur: cum tibi multa

de scholæ Tubingensis reformatione, de stu-

diosis in ordinem redigendis, de nouis legi-

bus condendis parturienti apertè diceret (nam

aiunt eum te non vsq; adeò suspicere) sibi è re

scholarum & ecclesiarum fore videri: si post

mortem tumidus venter tuus incidatur: quia

animaduerrat te multis *νεωτομίαις*, id est, re-

rum innouationibus, quibus scilicet sine in-

commodo posteritas carere non possit, gra-

M. BEVMLERI

uidum esse. Hæc sunt quæ tui de te sentiunt,
quæ te plumbeam regulam esse docent.

Porro si tuam doctrinam, quam lucem mundi esse, quam normam fidei & religionis haberi vis, animo meo lustro & pondero, ibi certe meam infantiam, & ineptias libenter fateor & agnosco, modò ne cogar animum meum ad illam Lesbiam regulam applicare. Quis enim sanus tam aptus esse possit, qui animum suum ad ista adaptet? Corpus Christi verè & realiter est corpus finitum, circumscriptum, in certo cæli loco existens: Et tamen vnum idemque corpus vno eodemque momento, in inferno, in terra, in arborum folijs, in cantharis ceruistiarijs, in graminibus agri, in ludæ laqueo, in omnibus locis obscænis, atque adeo in ipso diabolo actu & realiter existit. Item, Corpus Christi realiter, substantialiter, corporaliter esse in, sub, cum pane, sed non localiter, non circumscriptiuè, non visibiliter. Item, æquipollere istas duas propositiones: Panis est corpus Christi: & in pane, sub pane, cū pane est, siue latet corpus Christi inuisibiliter, substantialiter, realiter, supernaturaliter, & nescio quot modis adverbialiter.

Vides ergò te tuorum de me iudicium Parallogismo à Dicto secundum quid, ad dictum simpliciter, corrumpere & in alienum sensum detorquere. Nam altoquin quæ professores vestri de me meisque studijs iudicia fecerint: literis

apertus bmsid
Lini d. n. n. n.

teris eorum testari possem: si non potius tuam istam calumniam vel omnino aspernamdam, vel studio & diligentia diluendam iudicarem.

Si verò Andreas suam maiestatem exerens iracundiâq; mucronem stringens, eò rem adducat, vt omnes professores Tubingenses, velint nolint, eo modo de me iudicent, quo vult Andreas: ego non magnopere laborabo, neq; id moleste aut repugnanter feram. Interim tamen me contra tua iniqua præiudicia, calumnias, & conuitia cum ecclesia Dei consolabor. Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, ludibrium & subannationem his qui circum nos sunt. Posuisti nos prouerbum inter gentes: agitationem capitis inter populos. Quotidie opprobrium meum coram me est: & opprobrium vultus mei obteggit me. Propter exprobrantes & conuitiantes, propter aduersarios vindictæ avidos, totum hoc euenit nobis: & tamen non oblitus sumus tui, nec perfidè egimus incedere tuo: non deflexit retro cor nostrum: nec declinauit gressus noster à femina tua.

Ceterum Andrea edico tibi ὅτι περὶ τῆς ἀπορίας ἐστὶν, nisi tuis Marcum Beumlerum conuitijs incessere, nisi eius famam atterere cessaueris, Marcum Beumlerum ea in publicas literas relaturam, quæ vos, nisi omnem pudorem exueritis negare non poteritis: quorum tota Tubinga cōscia est & pertesa: quibus

M. BEVMLERI

vestrum ministerium non valdè exornabitur. Quare moneo te tuosq; , vt à maledicendi & crimina confingendi libidine abstineatis : nisi etiam ea audire velitis, quæ vobis omnem voluptatem, quam maledicendo cœpistis, penitus eripiant.

Cum verò intelligam quanti tuorum de me iudicium facias, & quam mihi illud præiudicio esse velis: reponam tibi paucis non professorum Tubingensium, qui omnes eruditione te excellere dicuntur, sed auditorum tuorum qui te adorant iudicium. Nam cum ante biennium Epistolam Pauli ad Romanos publicè in Academia interpretandam suscepisses, & lectiones nec crebras, nec benè præmeditatas aliquot habuisses, memini te iustitiam à Christo nobis partam iustitiæ, quam Aristoteles in Ethicis descripsit opposuisse : ac tandem Aristotelicam iustitiam, cum iustitia, quæ in lege Moyfis describitur, contulisse, nihilq; ab ea discrepare & dissentire manifestissimè dixisse. Hoc tuo nouo paradoxo discipuli tui in stuporem conuersi, verba tua formalia exceperunt atq; multis ostenderunt, eorumq; iudicium de hac tua opinione expetiuerunt. Nam videbant si itatuatur iustitiam Aristotelicam non aliam esse quàm Mosaicam, hoc absurdum sequi, videlicet etiam Aristotelem Domino Christo, testimonium perhibuisse : quippe cum Paulus ad Romanos 3. Cap. scribat, iustitiam Dei
quam

quam adipiscimur per fidem Iesu Christi comprobata testimonio Legis ac Prophetarum. Itaque hac tua ἀμυσολογία effecisti, ut non solum pro docto viro à tuis non habereris, sed etiam discipulis tuis fabula fieres, atque à quibusdam doctis viris, ad quorum aures ista venerant, rudissimus asinus, absit invidia dicto, nominaris. Vides ergo Andrea tuos non multò honestius de te, quam de me sentire, nec tibi maiorem eruditionem, quam mihi tribuere. Possem equidem plura in hanc sententiam in medium afferre, sed hæc huic loco & tempori sufficere arbitror. Et hic primus est syllogismi tui prosyllogismus.

S E P T I M A C A L V M N I A

A Ccedo ad alterum. Ais in me non tantam fuisse eruditionem, ut in disputatione Heydelbergensi, opponentium doctorum argumenta assumere potuerim. Dicis Andrea quod res est. Et certè fateor inter tot calumnias, quas ultimo verarum narrationum libro cum aduersus multos præstantes & doctos viros, tum aduersus me effudisti, nullam verisimiliorem esse. Nam ut D. D. Gryneus, sicut tu scribis, ad nullum argumentum respondit sic ego nullum argumentum in illa disputatione assumpsisse tibi libenter do & præ me fero.

M. BEVMLERI

At verò mi Andrea, noli nobis tantopere succensere: sed atræ tuæ bilis partem aliquam in tuos discipulos conuerte: id quod proculdubio faciendum iudicabis, si vel ad punctum temporis hominis modesti cogitationem te suscipere melancholia tua patietur. Nam illi crede mihi, interdum non argumenta, sed sophismata, interdum non sophismata verorum scilicet argumentorum speciem imitantia: sed nectas pueriles, & scopas dissolutas in medium attulerunt, centiesq; , vt videlicet ad arcem causæ ascendere necesse non haberent, magno cum auditorum rædio inculcarunt. Nisi fortassis tibi, tuæq; Dialecticæ ineffabili & inusitata, quam non ita pridem Lipsiæ non ex natura, non ex vsu & rerum veritate, sed ex plaustro fœni arefacti deduxisti, ea quoq; argumenta sint, quæ ad nullam figurarum hætenus receptarum congruunt: quæ fœno & stipulis dissipatis, similia sunt, quàm argumentis aptè & concinnè formatis.

Sed quia tuorum discipulorum coccyssime tantopere oblectant, en pro meo erga te amore aliquos tibi in memoriam reuocabo: vt ex ijs intelligat totus mundus, me nullum tuorum discipulorum argumentum assumpsisse. Quomodo igitur tibi placet, illud Marbachij, quo scriptum in verbis cœnæ vos accuratè retinere, quasi è plaustro concionatus probare voluit?

Si rectè dicuntur seruare τὸ ῥητὸν in ver- *argumenta in hys*
bis cœnæ, qui eum sensum retinent, què Chris- *de arg. h. h. m.*
tus ipse expressit.

At nos Lutherani retinemus eum sensum,
quem Christus expressit.

Ergo nos Lutherani rectè seruamus τὸ ῥητὸν

Has scopas Andrea, etsi nunc assumpsi: ta-
men rectè dices & veritati conuenienter, me
argumentum assumere non potuisse. Ratio in
promptu est, quia hic argumentum nullum est.
Nam in maiori propositione, ut ipse quoq; vi-
des manifesta est, & tanto doctore indigna
contradictioni implicatio: qua sententia scri-
pti & ipsum scriptum, litera externa & sensus
internus confunditur & pro eodem accipitur.
In minore verò, quod etiam te non latere pu-
to, puerilis est Principij petitio. Quis enim vo-
bis concessit hæctenus quod hic tuus pro con-
fesso sumit verborum Christi, Panis est corpus
Christi, hunc verum & genuinum esse sensum,
in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi.
Ergo in conclusione, vel te iudice, nihil sanum
nihil sacrum est.

Quomodo verò eiusdem, dignissime Do-
mine Cancellarie placet *λεπτολόγημα* hoc?

Qui sectantur *διάνοιαν* ij non retinent *... h. / x - f -*
sensum.

Atqui Zuuingliani sectantur *διάνοιαν*,

M. BEVMLERI

Igitur Zuuinglinani non retinent sensum.
 Has quoque nenas et si nunc assumpsi rectè, ta-
 men dices me non assumere potuisse reueren-
 di Doctoris Marbachij argumentum. Ratio
 prompta parataque est, quia argumentum nul-
 lum est, sed tantum ignorantia Grammatica,
 cuius puerum vel septennem pudeat. Sensus
 quandoquidem à *διὰ νοῦ* non differt aliter,
 quam quia illud est vocabulum Latinum, hoc
 verò Græcum. Et certè si vobis Ubiquitarijs
 doctoribus hæc argumenta sunt, cur non eo-
 dem modo te solitarium non esse, etsi mille an-
 nos Bibenhusij delitueris, colligam?

*Ex cum in signi
 fiant solitarium*

Qui Eremita est, solitarius non est:

Atqui Andreas Eremita est,

Ergo Andreas solitarius non est.

En egregiam Marbachianam Elenchi ignora-
 tionem: qua duo vocabula, quæ vnum & idem
 significant, vnius eiusdemque notæ sunt, bis per
 omnia pugnancia facit.

Sed pergamus D. Doctor, si placet, & videa-
 mus quomodo tertium Marbachianum sophis-
 ma tibi arrideat.

Qui non fuerunt sub nube, qui non fue-
 runt in Mosem baptizati, qui non transierunt
 mare, ij non manducarunt eandem escam &
 eundem biberunt potum cum veteribus pa-
 tribus,

Atqui nos non fuimus sub nube, &c.

Ergo nos non eandem escam cum veteri-
 bus pa-

bus patribus manducauimus, nec eundem potum cum ipsis bibimus.

Etsi has ineptias, ignosce Andrea liberius loquenti, nunc quoque assumpsi: tamen rectè negabis, me argumentum, assumere non potuisse. Nosti enim vt ἐτερον ὄσι σκηπτρον καὶ ἐτερον πλῆκτρον aliud sceptrū, aliud plectrum: sic aliud esse verum argumentum, aliud sophisma puridum & ineptum. Nec quisquam vnquam nisi Sophista deploratus & omnibus modis impudens, aut rerum planè ineptus, omnique ratione destitutus, argumentum nominauit, quod ex puris negatiuis procedit.

Si istis superioribus nondum expleuisti, aut potius amisisti omnem voluptatē, condimenti loco adde & hoc mustaceum: non sapidum illud quidem, sed tamen tale vt Vbiquitatis partem esse facile agnoscas.

Si tantum eandem escam manducarunt, qui sub nube fuerunt, qui in Mosem baptizati sunt, qui mare rubrum transierunt.

At patres sub nube fuerunt, in Mosem baptizati sunt, mare rubrum transierunt.

Ergo patres tantum eandem escam manducarunt.

Has gerras etsi nūc assumpsi: rectè, tamē negat Andreas me argumeatum assumere non potuisse. Causa aperta est. Nam noluit illud

M. BEVMLERI

Martialis impugnare: Caluo turpius est nihil comato. Neq; contra eiusdem sententiam propugnare ausus est: caluus cum fueris eris comatus. Vicisset autem vtrumq;, si id argumentum nominasset, quod in secunda figura affirmatiue concludit.

Habes Marbachij coccygnos: nunc Zimmermanni resegmina impolita, & virgule syluetria tibi substernam, vt Marbachij frustis eiculentis oppletus, ijs suauiter indormire possis. Nam argumenta & syllogismos tam redolent, quam syluetria pruna fragrantia aurea poma.

Quare agite o proprios generatim discite cultus Vos Logici: fructusq; feros mollite colendo.

Primum igitur, quod felix faustumq; sit, reuerendo tuo capiti supponemus hanc trabem Zimmermannicam, qua suffultus, in vtranque aurem non minus suauiter dormies, quam si Vbiquitati Bacchicæ Biberhusij litaueris.

Patres in suis scriptis dixerunt nos corpus Christi ore manducare.

Ergo corpus Christi ore manducatur.

Hunc trabalem Zimmermanni clauum et si assumpsi, tamen Andreas verissime affirmat me argumentum assumere non potuisse. Ratio est: quia *hic Na πασω* bis per omnia differunt. Peritio Principij manifesta, & argumentum sanum: & quasi e diametro sibi opponitur, ambiguitas terminorum, & constans minimeq;

minimeq̄ fucatum argumentum. Illa autem duo vitia ita manifestè hoc loco perspiciuntur ut neminem, nisi quem Ubiquitas ita cæcum reddidit, ut etiam in luce meridiana caliget, fugiant. Nam primo quaeritur inter nos, non an verba Christi vera sint, an Christus præstare velit & possit quod promisit, de his enim dubitare piaculum foret. sed hoc in controversiam vocatur, utrum ex istis verbis, Accipite, comedite. hoc est corpus meum, rectè & veritati convenienter colligatur, substantiale corpus Christi, in pane, sub pane, cum pane, ore corporis externo, tam à pijs quam impijs manducari. Hic igitur trabalis Zimmermannus quaestionem pro argumento sumens in hunc modum argumentatur: Rectè dicimus in pane corpus Christi ore manducari: quia Christus inquit, accipite, comedite, hoc est corpus meum, & Patres dixerunt, ore corporis manducari corpus Christi. Quod perinde est, ac si in hunc modum argumentaretur: Corpus Christi manducatur ore: quia manducatur ore.

Deinde ambiguitas terminorum evidentissimè quoq̄ perspicitur. Nam quod patres, communem, usitatamq̄ de Sacramentis loquendi consuetudinem imitari, figuratè dixerunt: tribuendo nimirum signo nomen rei signatæ: id perpendiculum Zimmermanni huius plumbeum, propriè dictum esse imaginatur.

M. BEVMLERI

Alteram siue Tenediam, siue Zimermanniam securim ventri suo, si lubet substernat Andreas, ac non minus in delicijs habeat, quam olim Alexander Magnus Homeri poemata.

Christus verè dixit, panem esse corpus suum.

Ergo non figuratè dixit.

Hanc plumbeam ædificationis Lesbiam regulam, etsi nunc assumpsi: tamen Andreas verissimè dicere poterit, me argumentum assumere non potuisse. Ratio est, quia inspidam & insulsam Elenchi ignorationem assumpsi: quater maximus ille Zimermannus figuratum opponit vero, atq; hac ratione maximam scripturæ partem in dubium vocat, falsitatisq; insimulat. Nam si primam & verissimam illam Dei promissionem, in paradiso factam, Semen mulieris conteret caput serpentis, & serpens conteret ei calcaneum, ad hanc Zimermannicam regulam accomodaueris, falsissima absit blasphemia dicto, erit: quia tota tropica, tota figurata est.

Verum pergo & tertium tignum Zimermannicum propono: Quod si ita videretur, collo tuo appendes: nam tale λογῆιον te Ubiquitatis pontificem esse, omnibus omnino hominibus probabit.

Corpus Christi manducatur ore.

Ergo corpus Christi non manducatur oraliter.

Et omnes Dialectici, quotquot post homi-
nes natos vixerunt & floruerunt reuiuiscerēt,
& vno ore me hanc contradictionis implica-
tionem assumendo, argumentum assumpsisse
asseuerarent: tamen non vereretur me cum An-
drea ipsis opponere, & affirmare, me non ma-
gis argumentum assumpsisse, quam Andreas
hactenus, nisi omni animi corporisq; conten-
tione in id incumberet, argumento solido pro-
bavit corpus Christi esse in omnibus cantharis
ceruisiarijs.

Nunc colophonem Zimermannicum, vt tan-
dem nugas istas reperendi finem faciamus, im-
ponamus, atq; Andreae stomacho concoquen-
do propinemus.

Christus, inquit, hoc poculum est Nouum
Testamentum in meo sanguine.

Ergo sanguis est in poculo.

Certè cum hunc colophonem ἀπέφαλον do-
ctissimus & ornatissimus doctor Zimerman-
nus, Auracensis superintendens dignissimus,
tanquam Sisyphi lapidem diu volueret ac re-
uolueret, ac tandem se triumphare putaret,
mihi succurrebat simile exemplum, quo tu
quoque huius sophismatis ἀτοπου animad-
uertere poteris.

Zimermannus est Doctor Theologiæ in
hoc Auditorio:

Ergo Auditorium est in Doctore Zimer-
manno.

vid. simile

*simile
gammu*

M. BEVMLERI

Si verò neque hoc ad huius sophismatis impri-
as intelligendum tibi sufficiet, adde etiam
illud: Iacobus Andreas est nouus monachus
in clauſtro Bibenhuſiano. Ergo clauſtrum
Bibenhuſianum eſt in Andrea. Ex his omnibus
videt Andreas, ſe minime erraſſe, cum ſcripſi-
t he argumenta opponentiam in diſputatione
Heydelbergenti aſſumere non potuiſſe: ſed ra-
men hoc quoque videt, non meam ignorantiam,
ſed diſcipulorum ſuorum diſputandi in-
ſolentiam in culpa fuiſſe.

Iam progredior ad tertium tuum proſyllo-
giſmum, quo te valde feſtium & iocoſum ca-
put eſſe, omnibus probare voluiſti: ſicut Vbi-
quitaris monachum decer:

Mirum eſt, inquis in Confutatione pagina
366. ſi tua qua apud Principem autoritate
vales electis optimis, doctiſſimis & ſynceris
doctoribus & profeſſoribus, domo Sapientiae
non præfeceris.

Primum Andrea in hoc quoque, ſicut in alijs
multis operam perdis, ſi multus ſis in monen-
do Doctore Grinæo, vt me promoueat. Noſti
enim prouerbiũ, Memorem mones quid ſibi
velit. Nam vt ego eum ob ſingularẽ pietate-
tem, & admirabilem modeſtiam, & egregiam
erga me beneuolentiam iuandiſque ſtudium má-
ximi facio & obſeruo, non quidem alterius
monitis, ſed meo iudicio, mea voluntate, ſic
quoque Doctore Grinæo nõ opus eſt monitore,
quippe

Quippe cum ad me iuuandum, promouendum, erudiendum sit promptissimus.

Deinde verò præter tuam grauitatem & modestiam agere videris, cum secundum Plutarchum *πόδα σὶ ἀλλοτεῖω χόρῳ τηθεῖς περὶ εὐρον σε καὶ γελόιον ἀποφαίνεις*, pedem in alieno loco figens te negotiosum esse & ridiculum declaras. Nam Palatinatus Dei gratia habet suos consiliarios & nutritios, quæ prudentia, grauitate, eruditione, industria, pietate & cæteris virtutibus te certè sunt non multo inferiores. Horum opera Palatinatus Deo sic volente & prospiciente vtitur, his se totum committit: his se tuendum & gubernandum tradit: horum consilijs libenter acquiescit: tuam verò Vbiquitariam operam non requirit amplius: te omni cura, quam sui susceperit, liberat: te in cœnobijs Vbiquitati tibi sacris, quæ recta aut praua gerantur curare iubet. Hoc verò si non feceris, sed tuo ingenio tuisq; moribus vii perrexeris, te non plus effecturum fateatur, quam si in aquas scriberes aut surdo fabulam narrares. De quibus Epistola Consolatoria, quam hisce diebus Palatinatum ad te misisse aiunt, plenius te erudire poterit.

Ad me verò quod attinet, non modo magnas, sed etiam ingentes ago gratias, pro gratia ista tua cõmendatione: ac vt videas officium

M. BEVMLERI

tuum mihi gratum accidisse, en simili officio,
 te tuosq; deuincire studeo. Tu author es Do-
 ctori Grynæo vt me in domum Sapientia, et
 etis doctissimis viris (quorum videlicet ex-
 cellens doctrina, in sophismatis & leptologe-
 matis paulò ante expositis elucet) præficiat:
 ego verò vicissim tibi author sum, vt tyronem
 illum, (quem in Admonitione pag. 15. ais in
 Schola tua educatum & institutum non sine ad-
 miratione ducis Ioannis Casimiri, Doctori
 Grynæo demonstrasse, quod etiam Tyrones
 eum vniuerso auditorio ridendum exponere
 potuissent) in locum tuum surroges: id quod
 commodius facere potes.

Nam primo Doctorem Grynæum (si tibi
 fides habenda est) nuper in disputatione Hey-
 delbergensi non solum superauit, sed etiam il-
 lustrissimo Principi Ioanni Casimiro admira-
 tionem fuit, (nam credibile est eius Celsitudi-
 nem tibi Vbiuitatis sacerdoti, ita familiarem
 esse, vt etiam eius cogitationes perspectas ha-
 beas.) Ego verò vt liber tuus verarum narra-
 tionum habet, à te anno 82. ita confusus fui, vt
 nihil amplius aduersus te afferre potuerim.
 * Habes primam mei consilij rationem.

Deinde tyro ille in disputatione Tubingen-
 si, vt antea tibi in memoriam reuocauit bonam
 tibi operam nauauit, ac præclare de te meri-
 tus est, cum videlicet, iuueniliter exultans se
 tibi anteponeret, ac ad argumentum cui te
 nullo

nullo modo satisfacere videbar, respondere conareretur: etsi non usq; adeo felici successu, tamen bono consilio: ego vero, vt liber tuus veterarum narrationum, memoriae prodidit in disputatione Heydelbergensi, Dominum Grynaeum non modo non inuit, sed ne arguementa quidem assumere potui. Habes alteram mei consilij rationem.

Tertio tibi id factu facillimum erit. Nam non modo autoritate & gratia apud Ducem Ludouicum plurimū potes: sed tu ipse es princeps: id quod te non semel dixisse ijs qui a tua violentia & iniquitate ad principis tui æquitatem & clementiam prouocarunt, multorum testimonijs, si bonis viris periculum creare vellem probare possem. Quare impera modo, vt is, quem tantopere amas, qui se te doctiorem esse probauit, tibi succedat, & nemo refragari audebit. Habes tertiam mei consilij rationem.

Quarto id tibi honestissimum & iustitiæ conuenientissimum fuerit. Nam si ius Canonici vetat: Ne quis duos episcopatus teneat: non certè decet vos Vbiquitatis Prælatos, Abbates, Monachos, Præpositos plus vna præbenda frui: ne ipsis Papistis auariorum videamini. Tibi verò quinque hæctenus Vbiquitatis gratia obtigerunt: splendidissima est aulica: huic proxima Bibenhusiana: hac non inferiores tres Tubingenses: prima Monachalis in stipendio principis: altera Academica: tertia

6. nichil parum

*quinque prima
na alyburg 6*

M. BEVMLERI

Ecclesiastica. Et certè hæc præbendarum multitudo & varietas in causa est, quod hæctenus non tanta laude & diligentia, nec tanta admiratione & utilitate professioni theologicæ profueris: quanta autem te decebat, & quanta auditores tui vellent. Verissimum enim est illud Xenophontis, ἀδυνάτονον τὸν πλὰ τεχνίον, πάντα ποιεῖσαι καλῶς, hoc est impossibile est multa fabricantem, omnia bene & rectè facere.

Porro nosti quoque boui trituranti non obdurandum os: item ex altari viuere debere, qui altari seruiunt: ex quibus à contrario, vel theologica plaustraria duce colligere poteris, boui non trituranti sed otianti obligandum esse os, & eos qui altare negligunt ex altari victuari minime debere: iuxta illud, Qui non laborat ne manducet. Cum verò tu intar bouis Cyprii tibi à publicis muneribus, quæ tibi hæctenus fructuosa fuerunt, immunitatem sumpseris, tety ipsum otii nimirum voluptatumque dulcedine inescatus, de sede Cancellariana, Academica, Ecclesiastica in claustrum Bibenhustanum præcipitaueris: æquum omnino fuerit, vt tibi os obligetur, ac reditus altaris alteri destinentur. Habes quartam & quidem omniam maximam mei consilii rationem.

Hæc habui Andrea quæ ad calumnias & contumelia, quibus me deformare voluisti, responderem. Si verò in posterum tui similis esse perrexeris

ſeris, hoc eſt conuitia conuitijs cumulaueris,
certo ſcias me, quatenus videlicet Dei gloriæ
nihil decedat, tua fulmina bruta, ſolo ſilentio
vindicatorum eſſe, atq; non pluris æſtimaturū
quam olim Socrates impetus impudentiſſimi
Calcitronis.

C A P V T. IIII.

*Quo due calumnie, quibus Andreas per
latus Domini Huldrici Zuuinglij noſtrā
doctrinam petit, ſuſpectamq; & exoſam
reddere conatur diluuntur.*

HAud abs re mihi facturus videor, optime
Lector, ſi duas inſignes calumnias, quas
Iacobus Andreas in omnibus fere pagellis,
ſuorum centonum inculcat, & quibus per la-
tus D. Huldrici Zuuinglij Eccleſias noſtras pe-
tit, earumq; doctrinam ſuſpectam & exoſam
reddere conatur, refutandas ſuſcepero. Nam
cum Andreas ſentiat, ſe iam omnibus argu-
mentis deſtitutum ſuamq; Ubiquitatem omni
præſidio denudatam: nunc omne ſuum præſi-
dium & confugium in calumnijs & crimina-
tionibus, in bene dictorum calumnioſa inter-
pretatione, & fraudulenta deprauatione po-
nit. Id quod pio Lectori hoc loco *ovv θιας*, ad
oculum demonſtrabo.

Prior calūnia eſt, quod in ſuis poſtremis ſcri-
ptis ſexcenties ſcribit Zuuinglium in ſubſidio
fateri, ſe interpretationem verborū cœnæ Do-
minicæ ab atro ſpiritu didiciſſe.

M. BEVMLERI

In hac verò calumnia tria ingenij & candoris sui specimina nobis edit manifestissima, atque omnibus intelligentibus probat se non nisi atro spiritu agitatum hanc calumniam rotas inculcare. Primum est manifestum & impudens mendacium: alterum violenta & calumniosa deprauatio verborum Zuuinglij, vel ex malitia Iacob Andricæ vel ignorantia monachi profecta: tertium est deplorata impietas & tristis animi cæcitas.

1. Mendaciū & falsum testimonium, plusquàm Argiua calumnia est, quod scribit Andreas, fateri Zuuinglium se suam doctrinam à spiritu didicisse. Nam Zuuinglius in somnij sui explicatione nullam omnino spiritus faciem mentionem: Iacobus verò Andreas, à malo genio, qui mendax & homicida est, & ipse veritate non perstitit, transuersum actus hanc diabolicam calumniam in gratiam suæ Vbiquitatis somniauit, atque tanquam frustum crapulæ Bienenhusianæ impudenter emomuit. Inspiciant igitur lectores & euoluant subsidium Zuuinglij, & si ibi mentionem Spiritus, à quo Zuuinglius per insomnium aliquid didicerit, inueniant, verax sit Andreas, vera sint, quæ suis centonibus postremis in far sit omnia, atque omnes suos aduersarios vicerit & prostrauerit. Cæterum Andrea vbi os tuum? vbi frons? vbi religio? vbi conscientia? vbi pietas? vbi timor Domini? vbi charitas Christiana? A te profecto, quan-

Etò, quantum vel ex hac vnica fraude sapien-
tes iudicant, quam longissimè absunt. Nam si
istarum virtutum vel aliqua scintilla in animo
tuo residua esset, non induxisses animum in o-
pumi istius viri, & de Ecclesia Dei præclare
meriti cineres tam aperto tam impudenti
mendacio sæuire, tam manifesta fraude &
intolerabili libidine toti Ecclesiæ illudere, no-
uumq; Decalogi præceptum, Nõ dices falsum
testimonium contra proximum tuum, vio-
lare.

An verò ira caligabant oculi tui, an vmbra
Bibehusiana ita mentem tuam opacare pote-
rat, vt videre non posses, cui Zuuinglius reue-
lationem, per somnium factam acceptam fer-
ret? Edormi suadeo & exhala grauem illam
crapulam, & sobria mente inspicere denuo lo-
cum Zuuinglij, & reperies Zuuinglium hanc
reuelationem non spiritui atro, sed Deo, spiri-
tui candidissimo, tribuere: atq; proinde non
spiritui atro, sed Deo pro isto beneficio gra-
tias agere: non spiritus, sed Monitoris mentio-
nem facere. Hac itaq; ratione si vel ad pun-
ctum temporis ad te redieris, facilè animad-
uerter te odio, inuidia, ambitione & nimio o-
rio de mentis potestate motum, turpissimè la-
psum esse, Zuuinglio insignem iniuriam fecis-
se, Ecclesiæ Dei impudenter hætenus impo-
suisse: atq; idcirco merito istam culpam tibi ag-
noscendam, & cum ecclesia in gratiam redeun-
dum esse.

M. BEVMLERI

Quorum autem hominum & ingeniorum amari isti cum felle & aceto impietatis mixti sint sarcasmi, te docere poterit tristissimum exemplum scurrarum illorum & sycophantarum, qui, ut est in historia passionis Christi, illa verba saluatoris, Eli Eli lamah sabachthani, Deus meus Deus meus, cur me deseruisti, libidinosè & petulanter peruertebant, Christumq; Dominum idololatriæ insimulabant: quasi in acerri- mo dolore & extremo cruciatu, Eliã, non Deum verum inuocasset. Illorum tamen nequitia & calumnia tolerabilior esse, faciliusq; excusari posse videtur, quam hæc Jacob Andrica. Nam inter Eli & Eliã aliqua est Paranomasia, qua illi errasse alicui probabilior videri possent. Ac inter vocabulum Dominus & spiritus alter, item, monitor & spiritus, non maior similitudo, quam inter scriptum verborum Cœnæ, Panis est corpus Christi, & inter glossam Jacob Andricam, in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi. Et hoc est primum Jacob Andricæ ingenij specimen: non quidem à bono spiritu editum: quippe cum nouum decalogi præceptum de falso testimonio mendaciorum vitando, tam petulanter transgrediatur.

Alterum specimen est, vel malitia deploranda, vel ignorantia deploranda, noui huius modis, qua optimi viri dicta vel sciens & prudens adulterat & peruertit, vel ignorantia rerumq; imperitia in alienum sensum, quem hætenus omnes eruditi ignorarunt, detorque-

Scy hian
1640

Id quod nobis breuiter & luculenter demonstrare propositum est. Nam primo Andreas calumniosè deprauat dictū Zuuinglij, propriè nimirū accipiendū, quod non nisi per prouerbium & figuram, tam à Zuuinglio, quàm à veteribus scriptoribus vsurpari consuevit. Ex prouerbio igitur, seu figurata locutione qua Zuung. utitur, sic perperā colligit Andreas.

Zuuinglio visum est in somnio adfuisse Monitorē, qui ater an albus fuerit, nō meminerit.

Ergo Zuuinglius fatetur se nescire, utrum spiritum bonum an verò malum viderit.

Hoc tuum consequens etiā pueri septennes ridebunt, eiusq; crassas fallacias animaduertent. Nā alij ex rudimentis Philippicis edocti, mutato genere prædicationis, imperitè consequentiam colligi respondebunt: alij verò argumentationem, quæ constet quatuor terminis, vitiosam esse, aures tuas circūsonabunt, alij deniq; argumentū homonymias carcinomate laborās, animi indocti & versipellis certissimū indicium esse clamabūt. Ne verò eos tui similes esse existimes, hoc est, crimē ignorantie & malitie obiectare, quod nulla ratione probare possint, cedo rationē firmissimā. Nemo vnquam hoc Prouerbiū nisi tropicè & figuratè vsurpauit, de re valdè & planè ignota, siue illa bona siue mala fuerit. Id quod Andreas alio veterum prouerbio discere potuisset, nisi otio inerti torpere maluisset: Quid album, quid nigrū sit nouit: quod nihil aliud significat, si veteribus credimus, quā nouit etiā id quod vel indo

Etissimo promptum est. Nam albi & nigri coloris discrimen euidentius est, quam vt aliquē latere possit. Quemadmodum igitur cognitio albi & nigri, non propriē & figuratē, non de re siue bona siue mala, sed de re facili, manifesta, lippis tonsoribusq; nota dicitur: sic contra albi & nigri ignorantia non tam de spiritibus, quam alijs creaturis, non tam de re mala, quam bona, sed de re planē ignota & abstrusa de qua nihil tibi constet, dicitur. Atq; hoc modo Prouerbiū præsens, cum à Cicerone vsurpatur, tum à Martiali & Quintiliano repetitur, tum etiam ab Erasmo explicatur. Intelligis igitur, opinor, Andrea, te hoc loco non tam tuam malitiam exagitandam, quam ignorantiam deplorandam pueris septennibus propinare.

Hæc verò quæ nunc audis, cum hætenus te fugerint, non minus prudenter & doctē e verbis Zauiinglij colligis absurdum & impium: quam olim Iudæi ex dicto Christi Ioannis 8. Amen amen dico vobis, si quis sermonem meum seruauerit, mortem non conspiciet in æternum, petulanter colligebant, cum damnium habere: quippe cum Abraham & Propheta mortui essent. Neq; etiam plus veritatis & pietatis in hac tua collectione inest, quam fuit in testimonio falsorum duorum testium, qui ex dicto Christi Ioannis 3. Cap. Destruite templum hoc, & tribus diebus erigam illud, testabantur

restabantur Christum dixisse, se templum Hierosolymitanum demoliturum, tribusq; diebus inauraturum illud esse.

Deinde pueri istis superioribus nõ cõrenti, te ita colligentem, Zuuinglio in somnio adfuit Monitor, de quo non meminit ater an albus fuerit. Ergo Zuunglius didicit ab atro spiritu, effusè ridebunt. Cum enim ipse Zuunglius de externæ Monitoris illius speciei, sibi per somnium obiectæ, qualitate, hoc est de externo habitu, de colore siue nigro siue albo siue cæruleo, siue viridi, siue rubro noluerit (arrogantiæ nimirum virandæ causa) pronunciare: Quis te ex Dauo ferrario, Oedipodem fecit, vt tanta temeritate de rebus ignotis responderes. Nunc verò Andrea tuis mancipijs magis placebis, omniumq; acclamationibus, etiam Danieli Prophetæ longissimo interuallo anteponeris, idq; iure optimo tibi continget. Nam tu *ix τῆ παρὰ χρῆμα*, hoc est repente, è vestigio & audacter de somnio Zuunglij sententiam tuam profers, neq; animos nostros diu suspensos tenes. Daniel verò, vt de se, non minus videlicet quàm Zuunglius arrogantia crimen fugiens, testatur, non nisi temporis aliquo interuallo interposito, de somnio Nebucadnezeris pronunciare ausus fuit. Deinde tu propria libidine & charitate Christiana neglecta, de somnio Zuunglij iudicas, Daniel verò propriæ infirmitatis sibi conscius, non ni

M. BEVMLERI

si nomine diuino implorato, somnium Nebucadnezaris sibi interpretandum duxit. Scilicet Daniel *ιερεὺς ὁρχῶν* sacerdos precum, tu vero monachus *κατεργῶν γέροντας* dirarum & infaustrarum imprecationum factus es. Tertio tu sine reuelatione diuina proprio arroganti motu somnium Zuuinglij nobis explicas. Danieli vero ante visionem nocturnam, diuinitus sibi obiectam, somnium Nebucadnezaris indicare & exponere, nec ausus nec potuit. O fortunatam igitur Sueuiam si sua bona norit. En tibi *ὄνειροπώλην* somniorum coniectorem expeditissimum: cui ad somnia interpretanda, nec premeditatio operosa, nec serja nominis diuini inuocatio, nec diuina reuelatio necessaria est. sola melancholia, sola iracundia ei ad munus hoc, nec sanum nec sacrum obeundum sufficit. Eam autem somniis & reuelationibus interpretandis, magnam laudem adeptus es, ut etiam cum Caldeis merito comparari possis: tamen ad eam plurimum accedet, si adhibita tua logica nobis verba Pauli 2. Cor. 12. noui hominem in Christo, an in corpore, an extra corpus nescio, Deus nouit, raptus in tertium usque caelum, rotundum explices, ac sine omni tergiversatione dicas, verum Paulus in corpore an vero extra corpus raptus fuerit in tertium caelum. Nam eadem facilitate & temeritate ex hisce Pauli verbis plaustraria tua & metaphysica dialectica, certi aliquid concludere nobis omnem dubitandi occasionem praecidere poteris quam ex verbis Zuuinglij, quippe cum Zuin

glus nō minus de suæ reuelationis modo quā Paulus dubitauerit. Experire igitur quid possis, si res successerit ipsum quoq; Paulū prudentia superare videberis: sin verò præter animi sententiā ceciderit, tuāq; explicatio maiori hominū parti ludibrio & contemptui fuerit, cogitabis tibi nihil noui accidere: quippe cum formula tua concordia, quæ tanto labore tibi consistit, & cuius beneficio te toti ecclesiæ Christianæ imperare posse sperasti, nunc à plerisque suis subscriptoribus vel rideatur, vel negligatur, vel etiam improbetur.

Neg; verò has tuas tantū ineptias pueri ridebunt, sed etiā cachinnis hęc tuā argumentationem excipiet, qua è colore, cōmuni videlicet accidēte, statim cōcludis essentiā ipsā, seu essentia proprietatē. Nā si tibi metaphysico *ὄνειπον* & plaustrario dialectico maxime darent pueri, Zuuing. vidisse monitorē atro colore præditū: nō tamē inde cōcludes, malū fuisse illū monitorē. Quemadmodū ex albo colore nō statim bonū angelū aut hominē agnoscere possis, quippe cū diabolus, si Paulo credimus, in angelū lucis sese transformare possit, & diaboli ea sit consuetudo perpetua vt homines decipere pretextu verbi Dei & veritatis volens, formā angeli splendidissimi assumat, mentietur & imitetur.

Nunc ad tertium tui ingenij specimen contemplandum venio: quod est extrema & deplorata impietas: id quod rebus addicā necessarijs.

M. BEVMLERI

Principio enim quod Zuuinglius Dominum sibi imperiisse affirmat, hoc tu diabolo tribuis: quod Zuinglius ad Dei gloriam commemorat, hoc tu diabolo acceptum ferendum esse contendis: quod Moses Exod. 12. cap. instinctu spiritus sancti literis memoriaeque prodidit, hoc tu ab atro genio factum esse clamitas. Similis igitur es Andrea, & vestigijs eorum insistis, de quibus Isaias Propheta capite 5. scribit: Vae dicentibus bonum malum & malum bonum: qui ponunt tenebras lucem & lucem tenebras, qui ponunt amarum dulce, & dulce amarum. Dic igitur nobis Andrea, vtrum hæc vox, Agni paschalis celebratio, seu agnus paschalis est phase transitus Iehouæ, à Deo, an verò ab atro spiritu proficiscatur. Si ab atro spiritu esse diceres, fateberis totam sacram scripturam ab atro spiritu inspiratam esse, quandoquidem huius dicti idem est author, qui est totius scripturæ sacræ. Sin verò à Deo profectam esse concedes, simul quoque concedas necesse est, Zuuinglium eam non à diabolo, sed à Deo didicisse. Nam idem planè est qui verbum ab initio dedit, & qui id adhuc hodie hominibus reuelat.

Sed fortasse contra hæc excipies, Te non sentire hoc dictum à diabolo esse profectum: sed Zuinglij interpretationem diabolum auctorem habere vociferaberis. Verum hac tua exceptione effugere non poteris, quin & tibi contradicere

contradicere, & falsum impiumque dicere deprehendaris. Nam primo te adhuc meminisse arbitror, quod anno 28. cum Tubingæ disputares, & hanc Zuvinglij reuelationem tragicè exagitares, omnes auditores in stuporem conuerteris, cum dicere non erubesceres: Exodi 12. non scriptum esse, agnum paschalem esse transitum Iehouæ. Ergo aut fatearis necesse est, dictum illud in Sacra scriptura non reperiri, aut tuam superiorem sententiam reuocare. Quod tamen factu tibi difficillimum erit: quippe cum eam discipuli tui tam arctè teneant acurateque defendant, vt nuper pari audacia in disputatione Heydelbergensi affirmare non dubitarint, Genes. 17. de Circumcisione non prædicari, quod sit fœdus seu pactum intra Deum & Abrahamum: item in cœna Domini de pane non prædicari, quod sit corpus Christi. Hæc verò cuius spiritus commenta sint iudicent omnes, qui iudicare Spiritusque ex verbo Dei probare possunt.

Deinde Andrea impium & falsum dicit eam Zuvinglij interpretationem à diabolo ortam esse clamitas. Nam primo te non fugit diaboli non eam esse naturam & consuetudinem, vt Scripturam cum Scriptura conferat: vt Scripturam Scriptura explicet & illustret: vt Scripturam cum Scriptura conciliet: quod Zuvinglius hoc loco piè, studiosè omniumque sanctorum exemplo fecit. Hoc verò diabolus

M. BEVMLERI

In more & vsu perpetuo habet, vt Scripturam
 sibi egregie consentientem, pugnantem faciat:
 at: vt fallacia diuisionis (quod hoc loco à te
 quoq; fieri luce meridiana clarius est) sacram
 Scripturam mutilet & corrumpat, alienumq;
 ei sentium affingat. Quod te vel vnicus ille lo-
 cus, quem diabolus Christum tentans è Psal.
 119. mutilando corrumpit, docere poterit.

Deinde si ex eo colligis, à spiritu atro edo-
 ctum fuisse Zuinglium, quod Sacramentales
 locutiones veteris Testamenti cum locutioni-
 bus Sacramentalibus noui Testamenti contu-
 lit, atq; vtraq; eodem modo intelligendas, ex-
 plicandasq; docuit: quid quæso superest, quàm
 vt eadem audacia & impietate Christum Do-
 minum damnes, Paulum & Chrysostrum
 suam doctrinam ab atro spiritu hausisse voci-
 fereris? vt scilicet tibi omnes in Ecclesia pal-
 mam tribuant, te solum doctum putent, te Chri-
 sto Domino, S. Apostolis, B. Patribus ante-
 ponat.

Nosti enim Christum Dominum non minus
 quàm Zuinglium de Sacramentis noui Testa-
 menti, iisdem phrasibus & locutionibus, quæ in
 veteri Testamento passim occurrunt, vsum esse
 & retinuisse. Nam quemadmodum Circumci-
 sio dicitur fœdus: agnus paschalis transitus: et
 ca fœderis Iehoua: sacrificia peccata populi: sic
 Christus Dominus noui Testamenti sacramenta
 iisdem planè locutionibus instituit, ordinauit &
 sancti-

fateciuit. Itaq; panem appellauit corpus suum: vinum verò sanguinem suum, respiciens ad Sacramenta veteris Testamēti. Nec tamen quisquam est, qui haectenus Christum Dominū reprehenderit aut daemōniū habere dixerit: quippe cum de Sacramentis sacramentaliter, verbo Dei eiusq; immotæ veritati conuenienter locutus sit. Intolerabilis igitur est audacia noui huius & imperiti monachi, qua eos à spiritu agi & docere insolenter affirmat, qui cum Christo Domino loquuntur: quo certè nihil aliud facit quàm vt Christū Dominum per latus ministro rumpiorū petat. Idcirco meritò & certò, nisi seria pœnitentiā antenerat, haud multū post trāstissimam illam vocē audire cogetur, Andrea quid me persequeris? Graue tibi eris contra stimulum calcitrare.

Præterea quo spiritum ductum & edoctū Paulum, eximium illud & præclarum Dei organum, arbitraris Andrea? qui non solum locutiones sacramentales è veteri Testamento, magna religione in nouum introduxit: sed etiam ipsa Sacramenta inter se contulit, nobis Veterum, veteribus nostra tribuit. Nō certè credo, te adeo impium & impudentem esse, vt fateri audeas, id à spiritu atro profectū fuisse. At verò quàm tibi ista Paulina collatio proberetur, quantū à te fiat, satis ostendis, cum in Zuin-glio tam grauitè reprehendas ac diabolo tribuas: quod is Pauli exemplum sequutus, fecit. Necessè igitur est te aut fateri Paulum

M. BEVMLERI

diaboli instinctu Veteris & Noui Testamenti sacramenta inter se contulisse, & nobis veteri veteribus verò nostra attribuisse : aut fateri Zuinglium Dei spiritu actum sacramenta sacramentis explicasse & sacramentalibus locutionibus accommodasse.

Deniq; Diuum quoque Chrysostronum, de cuius orthodoxa sententia, in doctrina de sacramentis nemo orthodoxus vnquam dubitauit, atrum spiritum præceptorem habuisse affirmare necesse habebis: si Zuinglium idcirco rectè colligis ab atro spiritu impulsum esse, cum eandem rationem istarum prædicationum Panis est corpus Christi, & Agnus est transitus Iehouæ, esse docuit, vestramq; Vbiquitariam consubstantiationem, ea ratione impugnauit. Nam D. Chrysostronus homil. 83. in Marthæum in hunc modum scribit: Discipulos Christi ideo non fuisse turbatos, cum audirent se iuberi carnem Christi manducari, quod quæ admodum Moyses de agno paschali, hoc æternum vobis memoriale est, dicebat, sic & ipse Dominus, in meam commemorationem facite aut, donec veniam.

Ex his igitur quæ hæctenus dicta demonstrataq; à nobis sunt, primò intelligit pius Lector Zuinglium nihil quod à verbo Dei, à doctrina Christi, à confessione Apostolorum, à sententia primitiue ecclesie alienum sit, ac nõ potius

potius bis per omnia cum ea consentiat scripsisse & docuisse: & proinde eius doctrinam ab atro Spiritu profectam esse, neminem, nisi atrox spiritum familiarissimum habeat, penitusq; ab eo occupear & regatur, dicere posse. Deinde verò Andreæ exemplo, quibus admonitus discat quæso: mature iræ, odio, inuidiæ, ambitioni, calumniandi studio resistere, frænumq; iniicere. Nam si ista vitia in animo insederint, altasq; radices egerint, non modo non euelli amplius possunt, sed etiam hominẽ eò insaniam adigunt, vt nihil nisi benedicta calumniari, falso interpretari, in alienum sensum rapere, nodumq; in scirpo quærere, conuicia & crimina falsa commisceri, litrem ex lite necere, cælum terræ miscere possit. Atq; hæc ira esse, cum alia multa exempla nobis declarant: dum verò maximè in Andreæ exemplo funestissimo tanquam in speculo, nobis intuentum proponitur: Cui vt Deus oculos mentis tandem aliquando aperiat & melancholiam qua se & alios miserè vexat, eripiat, aut eum iusto suo iudicio compescat, nobis sedulo orandum est, vt tandem aliquando eos, in quibus aliquid Christi inest, conuicijs insectari, Ecclesiæ pacem, tranquillitatẽq; perturbare desinat.

Altera calumnia qua Zuuinglij doctrinam suspectã & exosam reddere conatur, est, quod scribit Zuuinglium, Scipionem, Herculem,

M. BEVMLERĪ

Cicéronem & alios præstantes viros in cælo collocasse. Possem ex scriptis Zuuinglii multa & illustria testimonia, quæ illius viri perpetuam & constantem de iustificatione fidei sententiam explicarent & Iacobum Andream falsi criminis reum agerent, proferre: nisi hæc calumnia à nostris dudum refutata esset: aut si quenuquam de ea dubitare hodie existimarem. Hoc vnum dico sycophantæ & impudentis hominis esse, ea quæ figuratè & metaphoricè dicta sunt, propriè accipiendo adulterare, & inde absurdum aliquod deducere, quod nec per somnium, nec per febrim auctori in mentem venit. Verum Andrea, etiamsi daremus tibi, quod tamen nunquam dabimus & tu nunquam probabis, Zuuinglium Ethnicos egregijs virtutibus ornatos in cælo collocasse: non tamen grauius peccasse videretur, si vera sunt quæ scripsit Brentzius, si vera sunt, quæ tu à Brentio accepta mordicus defendis. Nam si cælum vt monstrosè scribitis nullo loco terminatur, si ad inferna vsq; extenditur: cur non etiam Ethnici in cælo locum habere dicerentur? Præterea si diabolus, vt blasphemè scribitis, in domo Patris, in qua Christus suis electis mansionem & locum parauit, suam quoq; sedem & domicilium habet: cur quæso non necessario sequatur etiam reprobos in eodem loco collocari: quippe cum reprobos in extremo

teremo iudicio Christus iussurus sit à se discedere in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis eius?

Cum verò existimes Zuuinglij doctrinæ præiudicio esse debere; quod in suis scriptis, viserebani tempora illa, in quæ incidit Zuuinglius, & occupationes grauisimæ, durius interdum & minus propriè (quod tamen hodie noui Monachi crebrò faciunt) loquutus fuisse videtur: ecce rēponam tibi dicta aliquot ex scriptis Domini Lutheri desumpta: & quid de his sentias, aut nobis sentiendum existimes, libenter audiam. Nam ea talia sunt, vt fundamentum nostræ salutis penitus labefactent: Nam in Genesi Capite quarto pagina 87. f. b. de nostra salutis causa prima in hunc modum scribit. Nos sub Papatu fortuito, vt sic loquar, venimus ad misericordiam: Non enim præcessit certā promissio futurum, vt nobis viuētib; patefiat veritas & manifestetur Antichristus. Et paulò post inquit: Sic Nahaman; sic rex Miniutarum, sic Nebucadnezar & alij ex Gentibus fortuita misericordiā saluari sunt: Item ad hunc modum propter electos; qui fortuita misericordiā saluandi erant, & vitæ protectio, promissiones corporales; seu Legales, esse magnæ & egregiæ sunt, tamen sunt incerta & fortuita. Et ibidem: Perijt Caim enim sua generatione, sine lux, sine ctus,

M. BEVMLERI

& siue Deus, exceptis ijs, qui per fortuitam misericordiam seruati sunt. Ibidem: Auget timorem Cain, quod Deus relinquit ei tantum vagam misericordiam. Pag. 91. f. a. Sicut, inquit, Christus minister circumcisionis fuit, propter veritatem & certitudinem promissionis Iudeis factæ, Gentium autem minister fuit, propter misericordiam, nam promissionem nullam habebant: ita quoque posteritati Cain, fortuita illa misericordia contigit.

Hæc Andrea cum animo tuo lustra, & etiã atque etiam perpende, nũ similia ῥημάτων θεώματα, vt mollissimè loquar, reperiantur. Quod si ergo ex ijs locis in quibus Zuuinglius suo dicendi genere vsus, tibi loquutus videtur durius, statim colligendum censes, Zuuinglii doctrinam de cœna Domini falsam esse: cur non eodem modo de Luthero iudicandum esse statuis? Sed malim magnorum istorum Dei seruorum, ad quorum eruditionem iam Andreas, quàm ego non peruenit, σφάλματα & lapsus regi, duriores locutiones in meliorem partem explicari, quàm ita tragicè exagitari.

CAPVT

C A P V T Q V A R T V M

Quo refutantur calumnie, quibus Andreas ex colloquio quodam, quod ante biennium ad fontem acidum lauans, cum quodam ministro Ecclesie agri Tigurini se habuisse scribit, in consutatione pag. 200. nostræ doctrinæ, maxime verò in clyte Reipub. Tigurine inuidiam conflare conatur.

VT Andreas, homo durus & iracundus, non solum priuatas personas dentata sua charta inceseret, sed etiam Respublicas & Ecclesias, optimè constitutas, de suis antecessoribus optimè meritas, atrocibus iniurijs afficeret: libuit ei in postremo suo scripto etiam ridiculam fabulam, quam ipse pro suo candore & grauitate historiam appellat, commemorare. In qua narratione duo nobis expendenda sunt capita: prius est narrationis siue fabulæ occasio: posterius est ipsa fabula, seu colloquium scenicum, dignum quod in laudem Andreæ omnium gentium literis celebretur. In occasione Iacobus historicas leges acuratè obseruans suæq; fabulæ auctoritatem & fidem conciliaturus tria exponit: 1. Tempus, 2. Locum 3. Causam impellentem. Verba eius hæc sunt. Sed libet aliam quoq; historiam breuiter recitare

M. BEVMLERI

Cum ante biennium in forte acido lauarem
& valetudini operam darem, nimirum quidam
Ecclesie ex agro Tigurino à me interrogatus,
qui similiter quoties valetudinis suae confirman-
da acidulis utebatur.

Ad tempus igitur quod attinet Andrea,
respondeo, te historiae leges nimis accurate ob-
seruando summam leuitatis notam tibi inure-
re. Ante biennium enim aut ignorasti, quomo-
do Coena Dominica in nostris Ecclesijs cele-
bretur, aut omnino cognitum habuisti. Si ig-
norasti, cur quæso superioribus annis tot cen-
siones contra nostram doctrinam consulisti?
cur tot bruta fulmina in eam emisisti? cur tot
falsis præiudicijs eam grauare non dubitasti?
cur tam diris & indignis anathematismis eam
subiecisti? scilicet pulchrum tibi fuit, more
Andabatarum, rem neque visam neque cog-
nitam oppugnare: scilicet non insania & fur-
or est id oppugnare, de quo tibi nihil con-
stet. Si verò de ea tibi constat, quid opus er-
rat denuo interrogare? quid attinebat actum
agere? quæ insania te eo adigebat, ut de re tibi
cognita peregrinum hospitem tam odiosè &
insidiosè sollicitares?

Ad hunc locum quod attinet hic historicus
suum genium & ingenium nobis contemplan-
dum proponit. Quod videlicet tutius esse ar-
bitretur, in proprio sterquilinio crocitare ac
sibi locum cauere, quam in aciem prodire. Nam
alioquin

alioquin, quomodo Cœna Dominica in no-
stris Ecclesijs administratur, ut cognosceret,
non sibi expectandum esse censuisset, donec in
acidulas ante biennium demum sese conferret,
ac ubi minitrum Tigurinum ostenderet, à
quo de re tanti momenti erudiretur. Idq; eò
magis quod superioribus annis, cum suo Bi-
denbachuo, Tigurum furtim ingressus Domi-
num Rodolphum Gualtherum concionan-
ter audiuerit. Cur non ibi ad D. Bullingerũ,
aduersus quem absens sæpe pugnauerat, & de
quo, suo more, ante victoriam constitutam, pu-
blico scripto triumphauerat, adiuit, & ex eo
percontatus est, quomodo cœna Domini in
Ecclesia Tigurina administratur? Cur à phra-
sibus quibus orthodoxi patres vsi sint, abhor-
reant? Cur Orthodoxũ consensum imprimen-
dum curauerint? In causa hæc fuerũt. Andreas
etsi Ubiquitarius est, Tiguri tamen dum fuit,
non fuit in suo territorio, Andreas etsi Ubi-
quitarius est, tamen Tiguri suos applausores
& astipulatores non habuit. Andreas suæ Ubi-
quitati metuebat, & cõsubstantiationis suę præ-
sidio se non satis munitum esse sciebat.

Interea tamen Andreas suum quoque in-
gratum animum erga liberam Heluetiæ gen-
tem declarat, & quomodo Heluetios si in eius
territorium accedant, excipere tractareq; so-
leat, ostendit. Quod videlicet magnam hu-
manitatis & modestiæ speciem præ se ferens,

M. BEVMLERI

Insidiosè eos de rebus percontetur, de religio-
ne cum ipsis conferat, ut postea occasionem
habeat, eorum dicta & responsa calumniandi,
corrumpendi, & odiosè in suis farraginibus
exagitandi. Hæc sunt xenia, hæc ἀντιπροσπί-
εια quæ genti Helveticæ de Ducatu Vuirte-
bergico eiusq; exulibus præclarè merita, ab
Andrea referuntur. An verò oblitus est patrū
& nostra memoria, plurimos concionatores à
Papistis sedibus suis pulsos, totosq; imperio
nusquam tuos, sese ad Helveticā gentem, tan-
quam extremum asylum contulisse: Nam ut
præclarè monet Euripides in supplicibus.

ἔχει γὰρ καταφυγὴν θήρῳ πύτραν
δοῦλοι δὲ βωμῆς θεῶν, πόλις δὲ πρὸς
πόλιν

ἔπιξέε, χειμαθεῖσα. τῷ γὰρ εἰ φροσῖς
ἐκ βῆσιν ἐδὲν διατέλει δὲ δαιμονοῦν.

Habet enim confugium Petram quidem se-
ra, serui aras Deorum, ciuitas verò ad ciuita-
tem cōfugit, tempestate exagitata. Nihil enim
perpetuò beatum est in rebus mortalium.

Nostri ergo homines ijs non solū dolore &
consilio adfuerunt, sed etiam cura hospicia præ-
buerunt, nullum humanitatis, pietatis & libe-
ralitatis officium, quantumq; honestè porue-
runt, promouerunt. Tantum abest ut insidiosè
eos interrogarint, aut vexarint, aut eorum ca-
lamita-

Iamitibus insultarint. At verò quam gratiã
 reportauerint & adhuc hodie reportent supe-
 rioribus annis immoderatum Testamentum
 Brentziij, qui superioribus quoq; annis mag-
 nis nostrorum hominum beneficijs vsus fuit,
 docuit: hodie verò Andreæ eiusq; sociorum di-
 cta & facta testantur. Nam non satis habent
 in Ecclesias Gallicas & Belgicas, quæ hodie
 crudeliter à Papistis premuntur, intolerabili-
 bus conuitijs inuehi, sed etiam in honestissi-
 mas nostras Respublicas, quibus sua bona me-
 ritò accepta referre deberent, si modo grati
 esse vellent, infinita conuitia & maledicta con-
 ferunt. Itaq; haud immerito nostri cum Dauide
 conqueri possunt: pro dilectione mea aduer-
 santur mihi. Et posuerunt super me malum
 pro bono, & odium pro dilectione mea. Pos-
 sunt etiam rectè contra eosdem vsurpare, cla-
 rissimi optimiq; viri Philippi Melanctonis
 cui pro beneficijs & virtutibus egregijs ean-
 dem quam nostris referunt gratiam.

Ingratus cuculus nutricem deuorat ore

Et misere pietas officiosa nocet

Heu mihi quã scelus hoc imitantur sepe volucris

Pectora quæ Cygno candidiora putes.

Possẽ hoc loco tibi in mentem reuocare, quæ
 maiores nostri Illustrissimis principibus Vuir-
 tebergicis, toto imperio Romano proscrip-
 tis præstitissent: nisi omnes præter te meminissent
 ac summè commendarent, tuamq; propterea

M. BEUMLERI

erga gentem Helveticam ingratitude[m] de-
testarentur.

Cæterum præstat, ut ad alteram fabulæ
huius partem veniamus, diuinumq[ue] collo-
quium, quod cum ministro Ecclesiæ in agro
Tigurino te habuisse scribis: dignum videli-
cet, quod aureis literis marmoræ statua[m] in-
cidatur, Bibenhusianæq[ue] Vbiquitati consecre-
tur. Sunt autem huius colloquij vel potius
tentationis Iacob Andricæ partes quinque,
quas deinceps examinabimus.

Primum igitur tentator Andreas egres-
sus in acidulas, ministrum Tigurinum accesi-
sit, hisq[ue] verbis adortus est. Quomodo verò
vos Tigurini Cœnam Domini in vestris Ec-
clesijs celebratis. Et respondit minister: Do-
ceatur populus, nos ministri vobis damus pa-
nem & vinum: vos autem orate, ut Dominus
vobis det corpus & sanguinem suum.

Historiam, id est testem veritatis te no-
bis scripturum esse promisisti: sed pro historia
fabulam & tua figmenta te nobis dare in ipso
limine ostendis: quippe cum tua vehementius
ornando, aliena nimium reprehendendo, affe-
ctibus tuis plus æquo quam concedit veritas
largiendo, historiæ leges negligas, tibi or-
maem fidem deroges. Nam primo & te &
tuos Tubingenses adhuc in recenti memoria
habere arbitror, te nimirum cum anno 82. in
disputatione publica Tubingæ hanc histo-
riam

riam valde ridiculè narrares sæpiusque re-
peteres, hunc primum tentationis paroxys-
mum multò aliter exposuisse. Nam ibi aie-
bas: Ego quæsiui à ministro Tigurino, quo-
modo is suos auditores de Cœna Dominica
erudiret? Ecclesiarum verò nostrarum men-
tionem nullam faciēbas. Nunc verò, ut nostris
Ecclesijs & Rebus pub. quibus post Deum suã
fœlicitatem & oria debet, inuidiam confer, su-
spectasque reddat, hypothesin ad thesin ex
historico Rhetor factus transfere. Hæc varie-
tas res commemorandi, & si ad voluptatem
tuorum, quorum animi iam ad ista commenta
obduruerunt, sit apta & accomodata, tamen
historicæ fidem imminuit maximè, historici le-
uitatem & inconstantiam declarat luculen-
tissimè: animos Lectorum suspensos & du-
bios tenet, ut nesciant vitrum calidum ne an
frigidum, quod ex eodem folle spiratur crede-
re debeant. Quare Andrea cum posthac vel
in orio viuere vel animi causa historias texe-
re decreueris: tibi etiam atque etiam viden-
dum est, ut sermo tuus non solum splendidior
& elegantior fiat, sed etiam ut sibi omni tem-
pore & loco egregiè consonet, nunquam ve-
rò sibi repugnet. Nam alioquin posteritati
quæ sine amore & odio de tuis historijs iu-
dicabit, non magis historicus eris quàm ho-
die ridiculus Aesopus, aut insigniter mendax
Lucianus.

M. BEVMLERI

Deinde vt hoc quoq; moneam in responso
 ministri cōmitis paralogismū diuisionis : quo
 nimirum ea silentio præteris & prætermittis,
 quæ te historicum fide dignum minime esse,
 sed vt leuissimè dicam fabulatorem malig-
 num agere demonstras. Nam minister ille &
 mihi & alijs bonis viris antequam te histori-
 cum fore suspicaretur, tuam tentationem in-
 sidiosam exposuit, seq; tibi hoc responsum de-
 disse affirmavit: Doceo ego meos auditores me
 ipsis panem & vinum tanquam Christi mini-
 strum & cooperarium in Cœna Dominica
 porrigere & subministrare: Christum verò es-
 se, qui animas eorum fideles intus corpore &
 sanguine suo ad vitam æternam pascit: idq; vt
 faciat sedulo & ardentè inuocandum esse. Ad-
 debat etiam se hanc suam responsionem ratio-
 ne ex dicto Ioannis Baptistæ deducta confir-
 masse: Baptizo vos aqua, is autem qui veniet
 post me baptizabit vos igni & spiritu. Ad
 hanc rationem dicebat te nihil præter risum
 & cachinnos respondere potuisse. Huic viro
 vt potius, quàm tibi nouo historico fidem ha-
 beam duabus rationibus moueor. Prior est,
 quod nonnulli boni viri qui vnà vobiscum la-
 uarunt, tuæq; inquisitioni interfuerunt, mihi
 Tubingæ dixerunt ministrum illum hæc ver-
 ba Ioannis, ad suæ sententiæ confirmationem
 accomodasse. Vnde quilibet conijcere potest
 te eius responsum malitiosè truncare & non
 historica

historica sed Græca fide corrumpere. Altera ratio est, quod scio ministrum illum præter & contra nostrarum Ecclesiarum confessionem tibi nihil respondisse, nihil etiam in sua Ecclesia docere. Illa autem verba quæ tu huic loco inferuisti in Confessione nostra non meminere extare. His duabus rationibus, si placet, tertiam adde, deploratam videlicet tuam & impudentem bene dicta peruertendi, aut etiam ea, quæ alijs in mentem nunquam venerunt, affingendi libidinem & licentiam, non historicam illam quidem, sed poëticam & Lucianicam. Nam quando quæso probabis nobis ea, quæ in poetis tuis commentarijs aduersus D. Grynzum & D. Danielem Tossanum, commentus es, quando nobis probabis ex scriptis Domini Zuuinglij, Zuuinglijum fateri se interpretationem verborum Cœnæ ab atro Spiritu didicisse? Quando probabis ex scriptis D. Petri Martyris, Martyrem Dei omnipotentiam negasse? non certè vt etiam amici tui iudicant ante Calendas Græcas. Quare cum toties fidem sefelleris, toties in manifesta fraude deprehensus sis, toties fabulas pro historijs vendideris, ignosces nobis veniamque dabis, si in poetarum tuarum narrationes, non plus apud nos valeant, nec maiorem fidem mereantur, quam duo libri verarum narrationum Luciani. Cum enim qui semel malus & perfidus est, semper præsupponatur malus, quid nobis de te qui ha

M. BEVMLERI

Stenus tam multa vafre , perfide & impudenter egisti statuendum fit, tu ipse existima te potes.

Secundo inquisitor Andreas rursus accessit, ministrumque Tigurinum ad hunc modum adortus est. Num igitur non dicitis, Accipite & manducate, hoc est corpus meum quod pro vobis traditum est? Hic est sanguis Christi qui pro peccatis nostris effusus est?

Si singulis biennijs memoriam huius historię replicabis, plurimum eam, ut videos augebis: & ita quidem, ut a continentibus tuis scriptis, in quibus perpetuam rerum fabulam complecteris scernere hanc, quasi fabulam tuę tentationis & inquisitionis possis, atque modicum corpus conficias. Nam cum ante biennium in disputatione Tübingensi tuos auditores huius fabulę recitatione oblectares, eiusque crebra repetitione multa argumenta tibi obiecta soluenda esse arbitrareris, huius secundi paroxismi nullam planē fecisti mentionem. O Marce Tulli Cicero, quam fœlix fuisses, si pro Luceio, a quo tantoperē flagitasti, ut res tuas gestas amplificandę historię leges negligeres, hęc historicus obtigisset: qui in historia scribenda non modo historię leges sibi violandas esse ducit, sed etiam quidlibet fingendi cum pictoribus atque poëtis æquam sibi sumit potestatem.

Cæterum

Cæterum vult ista sese habeant audiamus responsum ministri, quod hic inquisitor ab eo tulit: nequaquam respondit ille: quia minister cum homo tantum sit, non potest dare corpus & sanguinem Christi: sed solus Christus dat.

Miserum te Andrea, si hæc scripsisti, etiam si non ignorares, neminem fore, qui tibi fidem esset habiturus: miserorem vero, si ita excæcus es, ut tibi persuaseris te hæc commenta vel tuis Tubingensibus persuasurum esse. Nam multi sunt ex ijs, qui libellum breuem D. Ludouici Lauareri, quem vestris calumnijs & criminationibus opposuit, de Ceremonijs ac ritibus nostrarum Ecclesiarum legerunt, atque ex eo cognouerunt, nos in administratione cœnæ Dominicæ verba Christi non mutilata, sed integra recitare, communicantibus proponere & inculcare. Neq; etiã credibile est vlllo modo ministrũ illũ præter & contra morem, in nostris ecclesijs vsuratũ aliquid respondisse: præsertim cum hominis modestiam & doctrinam etiam asseclæ tui, qui vnã tecum Baïjs istis vsi sunt, mihi commendarint. Sin autem Andrea hoc tibi vis, an in nostris Ecclesijs, vnã cum symbolorum distributione, sigillatim cuiq; cõmunicanti dicatur, panis est corpus Christi: respondeo simpliciter id nõ fieri: rationem quoq; expono: quia nullũ præceptũ, si Bibenhusianum excipias, vt id fiat, extat:

M. BEVMLERI

atq; idcirco tam omitti, quam vsurpari sine im-
piedade potest: de quo Epistola Consolatoria
te monuit.

Rationem autem, quam minister Tiguri-
nus sui responsi dedisse, ab inquisitore fingitur
alio quæstio euertere conatur inquisitor: Cur
ergo Paulus inquit: Accepi à Domino quod
tradidi vobis, num panem & vinum tantum
accepit?

Pulchrè, facete, lautè profecto dictum &
sapienter. Iugularas hominem, seu potius tuâ
ignorantiam tuo ipsius gladio. Nam Paulus
eo loco non disputat de corpore Christi in
sub pane latitante: non disseruit de eo, an cor-
pus Christi de cælo descendat in panem, & in
manus suas, vt sua manu ebrijs Corinthijs id
in ora ingereret: multò minus locutus est de
Vbiquitaria & Capernaitica manducatione,
sed ceremoniam & ritum sacram Cœnam Do-
minicam rectū pteq; administrandi Corinthijs
in memoriam reuocauit. Atq; hæc ita esse dua-
bus rationibus addicam necessarijs. Prior est,
quod Paulus ritum præphanum, quo Corin-
thij Cœnam Dominicam in computationem
immodicam conuerterant, grauitè reprehen-
dit, atq; emendare studet. Posterior est, quod
Paulus post ista verba, Accepi à Domino &
tradidi vobis, statim subiicit veram formam &
ceremoniam Cœnam Dominicam admini-
strandi. Itaq; Andrea intelligis te turpiter labi
& in

& in errorē etiam alios rapere, fallacia figurę dictionis. Nam accipere & tradere hoc loco, vt in alijs multis, non significat ita accipere & tradere, vt ancilla in cunis dominę suę dar in fantem : vt multi tibi Vbiquitatis formulam parturienti pecunias in loculum dederunt: vt pincerna Bibenhusianus in cratere tibi porrigit vinum. Sed significat dicere & docere, ita vt sit sensus, eam formam & ritum Cœnam Dominicam adminutrandi vobis præscriptam & commendauit quem in Christo Domino didici & quem nunc vobis in memoria redigo.

Tertio tentator rursus inuasit ministrum Tigurinum & hac quæstione propius vrsit: an verò non crederet, Christum quidem dare corpus suum, sed per manum ministri. Ad hoc quęstionem sibi responsum esse fingit historicus. Minister nihil nisi panem & vinum dat. Hoc responsum Andreas his verbis elussit. Num igitur, dicebam, alia nunc celebratur Cœna Domini, quàm quę semel à Christo Domino celebrata est? vt in illa prima corpus & sanguinem distribuerit Christus, quia Dominus erat, in hac verò nostra Cœna Dominica corpus & sanguis Christi non distribuantur, quia ministri sint non Dominus, quia ea dispensant.

Quod orationis genus non solum horridum & incultum sit, sed etiam perplexum & obscurum: operæpretium facturi videbimur.

M. BEVMLERI

si id syllogismi instrumento expurgemus.

Quod Christus in prima Cœna distribuit
id quoque in Cœna Domini ministri hodie sua
manu distribuunt.

At Christus sua manu in pane, sub pane, cū
pane distribuit suum corpus.

Ergo hodie ministri sua manu in pane, sub
pane, cum pane distribuunt corpus Christi.

Assumptio grauissima laborat petitione
principij, & varia contradictionum implica-
tione. Nam primo quæritur, an Christus cor-
pus suum quod in mensa sedit, quod discipuli
viderunt, in cuius sinu Ioannes requieuit, si-
mul in manu sua habuerit, & in pane abscon-
derit: hoc si tu affirmaueris contradictioni in-
explicabili te implicabis. Deinde quæritur,
an Christi corpus visibile, palpabile, locale,
quale in prima Cœna fuit & adhuc est, simul
quoque fuerit inuisibile, inpalpabile, ilocale,
quale tota Scriptura & erudita antiquitas i-
gnorat: hoc postremum si tu affirmaueris, con-
tradictione te implicabis. Tertio quæritur an
Christus corpus suum quod numero vnum &
idem est suo corpore tanquam instrumento di-
stribuerit? An corpus Christi carne & ossibus
& per consequens suis dimensionibus longi-
tudine, latitudine & profunditate constans, in
manu Christi fuerit? An vna eademque ma-
nus seipsam distribuerit, & à discipulis ore mā-
ducata fuerit? An manus qua Christus corpus
suum

suum distribuit, etiam in pane & sub pane latere
tauerit. Hæc si tu affirmaueris contradiçtio-
ne te irreties, aut Christo duo corpora neces-
sario tribues. Intelligis opinor Andrea, quid
syllogismus tuus monstri alat.

Quarto Andreas inquisitor rursus acces-
sit, & pro suo imperio, quod sibi in Ecclesiam
Tigurinam insolenter vsurpat, in hæc verba
indignabundus erupit, & cur à formulis lo-
quendi abhorreant, quæsiui, quibus ortho-
xi patres vsi sunt, qui manibus ministrorum
non solum panem, sed etiam corpus Christi di-
stribui & ore accipi, secundum verba Testa-
menti Christi, scripserunt? Sicut falsò dictus
Orthodoxus Consensus testatur, qui Tiguri
impressus est, cuius verba illi ad oculum de-
monstrabam, quod dicant, corpus Christi vi-
deri, manibus palpari, labijs & dentibus atin-
gi, & in os ingredi.

Primum Andrea non necesse est ut de Ec-
clesia Tigurina eiusq; doctrina multum labo-
res. Nam habet illa Dei gratia suos doctores,
habet suos ministros, habet suos nutricios, V-
biquitatis sacerdotibus haud inferiores. Neq;
verò eam existimare debes cuiusquam obscuri
& infamis tyrannidem ferre posse, aut se Ger-
manici Antichristi iugo submissurum esse. Sua
libertate illa fruitur, quam Dei gratia conse-
quuta est: suis se à Deo ordinatis pastoribus &
nutricijs gubernandam tradit: te verò planè

M. BEVNERI

respuit, tibi in se nihil iuris esse testatur, etq; in
tra conchas cellulæ Bibenhusianæ manere de-
bere arbitratur.

Deinde Andrea quomodo probabis quæ so-
vel nostros, vel Orthodoxū Consensum à phra-
sibus orthodoxorum patrum abhorrere, aut
eas improbare? Scilicet patres cum patribus
conferre, phrasas cum phrasibus explicare, pa-
tres inter se conciliare, de eorum locutionibus
ex perpetua loquendi consuetudine iudicare;
in Ubiquitatis ischola à Patrum phrasibus ab-
horrere est.

Sed audiamus responsum ministri: Orthodo-
xum Consensum se quidem vidisse respondit,
sed non legisse affirmabat. Noli Andrea mira-
ri aliquem ex nostris esse, qui Orthodoxum
Consensum, cui nemo nostrum propria ma-
nu subscribere coactus fuit, legerit, quippe
cum nuper admodum, & etiam num hodie in
Palatinatu multi reperiantur qui confitentur,
se vestram Ubiquitatis formulam, in cuius
verba iurare contra conscientiam coacti fue-
runt, neq; vidisse neq; legisse, atq; idcirco de-
fendere non posse. Neq; etiam mirari debes,
quod minister hic tibi respondit, ad auctores
orthodoxi Consensus, se, ut tu loqueris, rejice-
re si quid peccauerint: quippe cum doctores
& professores, quorum virtutem & eruditionem
tu tantopere extollis, cum ipsis formula
Cōcordiæ defendenda esset. Illustrissimo Prin-
cipi Ca-

ripi Casimiro, eiusq; consiliarijs & conciona-
toribus, idem responsum dederint. Et hæc sunt
quæ ad tua conuicia, & contumelias intolera-
biles, quibus tam me quàm ecclesiam & Rem
publicam Tigurinam affecisti respondere vo-
lui. Si verò cui hunc virum durius tractasse vi-
debor, is cogitet Iacobum Andream talem es-
se virum, talia eius facta & instituta, ut
aliter cum eo agi vix possit. Malo
enim nodo malus quæren-
dus est cuneus.

F I N I S.

1565352 A 1508662

